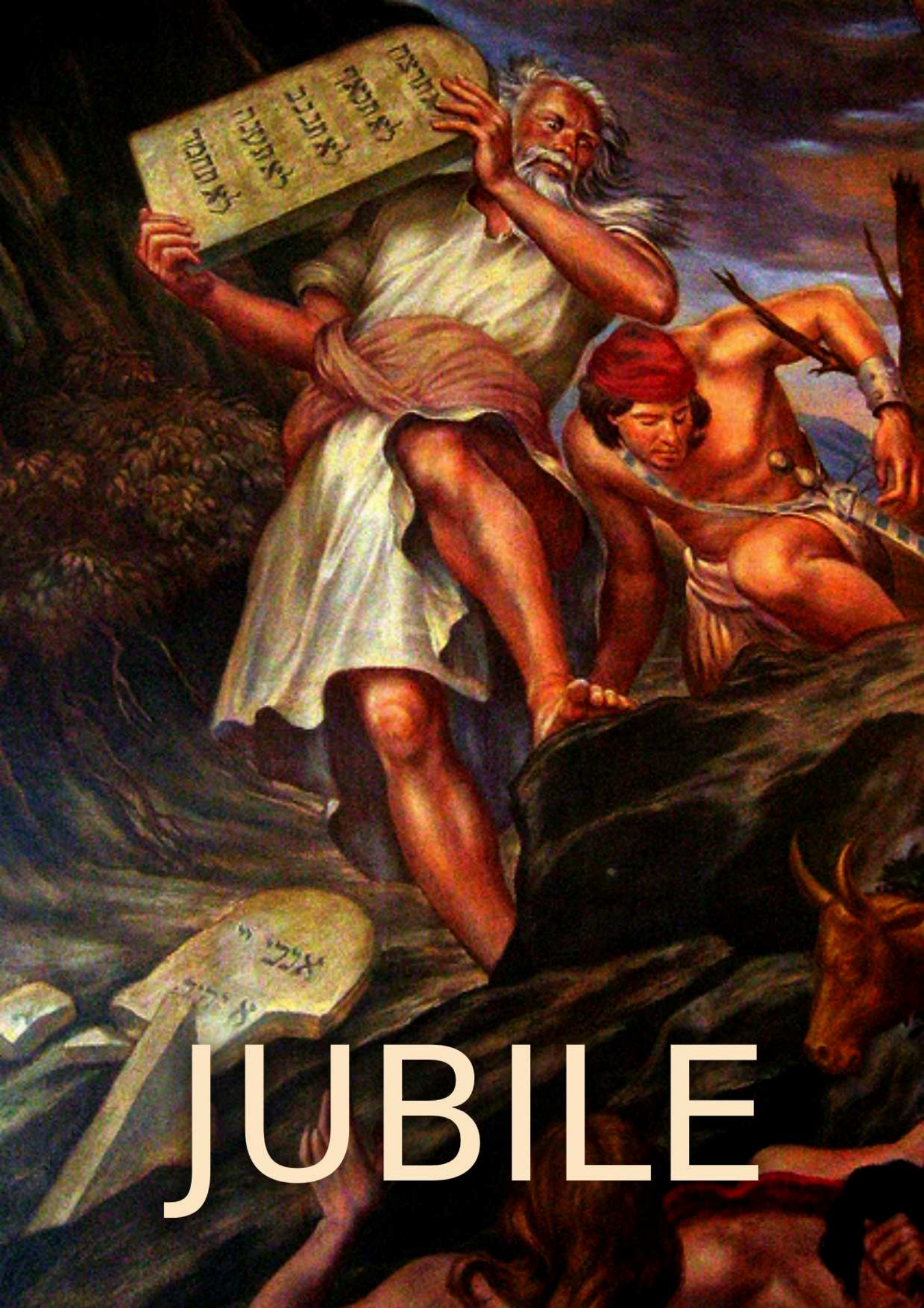

JUBILE

SABABU 1

1 Israɛldenw bɔra Misira san fɔlɔ la, kalo sabanan na, kalo tile tan ni wɔɔrɔnan na, [2450 Anno Mundi], Ala y'a fɔ Musa ye ko: 'Yɛlɛn ka na ne fɛ kulu kan, ne na kabakurun tabali fila di i ma sariya ni ci fɔlen kan, ne ye minnu sɛbɛn, walisa i k'u kalan.
2 Musa wulila ka taa Elohim kulu kan, Matigi nɔɔrɔ tora Sinayi kulu kan, sankaba y'a datugu tile wɔɔrɔ.
3 A ye Musa wele tile wolonwulanan na ka bɔ sankaba cɛma, Matigi nɔɔrɔ yera i ko tasuma tasumaman kulu kuncɛ la.
4 Musa tora kulu kan tile binaani ni su binaani kɔnɔ, Ala y'a kalan sariya ni seereya donw bɛɛ tila-tilacogo fɔlɔ ni kɔfɛ.
5 A ko: 'Ne bɛna kuma o kuma fɔ i ye kulu in kan, i k'i dusukun kɔrɔta, k'u sɛbɛn gafe kɔnɔ, walisa u bɔnsɔnw k'a ye cogo min na ne ma u bila, u ye kojugu minnu kɛ, u ye layidu min sigi ne ni i cɛ, u bɔnsɔnw ye bi Sinayi kulu kan, olu tiɲɛ.
6 O cogo la, ni nin kow bɛɛ nana u kan, u na a dɔn ko ne tilennen don ka tɛmɛ u kan u ka kiriw bɛɛ la ani u ka kɛwalew bɛɛ la, wa u na a dɔn ko ne tun bɛ u fɛ tiɲɛ na.
7 Ne bɛ nin kuma minnu fɔ i ye bi, i k'olu bɛɛ sɛbɛn i yɛrɛ ye, bawo ne bɛ u ka murutili n'u kɔ gɛlɛn dɔn, sanni ne ka na n'u ye jamana kɔnɔ, ne ye kali u bɛnbaw ma, Ibrahima ni Isaka ani Yakuba ye, k'a fɔ ko: 'Ne na jamana di i bɔnsɔnw ma, nɔnɔ ni mɔni bɛ woyo.
8 U na dumuni kɛ ka wasa, u na u ɲɛsin dunan ala ma, (ala) minnu tɛ se k'u kisi u ka tɔɔrɔ si ma, o seere bɛna mɛn ka kɛ seere ye u kama. Katuguni u na ɲinɛ ne ka ci fɔlenw bɛɛ kɔ, (hali) ne bɛ min fɔ u ye, u na taama siya wɛrɛw nɔfɛ, u ka nɔgɔli ni u ka maloya nɔfɛ, ka baara kɛ u ka ala ye, o na kɛ jurumu ni tɔɔrɔ ni tɔɔrɔ ni jaan ye u ɲɛ na.
9 Mɔgɔ caman na halaki, u na minɛ jɔnya la, ka bin juguw bolo, katuguni u ye ne ka laadilikanw ni ne ka ci fɔlenw bila, ani ne ka layidu seliw, ani ne ka lafiɲɛ donw, ani ne ka yɔrɔ senuma, ne ye minnu saniya ne yɛrɛ ye u cɛma, ani ne ka fanibugu ani ne ka yɔrɔ senuma, ne ye minnu saniya ne yɛrɛ ye jamana cɛmancɛ la, ne tun ka kan ka minnu sigi ne tɔgɔ bɛ a kan , wa ko a ka sigi (yɔrɔ la) .
10 U na yɔrɔ janw ni forow ani ja nɔgɔlenw dilan u yɛrɛ ye, u kelen-kelen bɛɛ na u yɛrɛw bato, walisa u ka fili, u na u denw saraka jinɛw ye, ani u dusukun fililenw bɛɛ kama.
11 Ne na seerew ci u ma, walisa ne ka seereya kɛ u kama, nka u tɛna mɛnni kɛ, ka seerew fana faga, ka sariya ɲinibagaw tɔɔrɔ, u na fɛn bɛɛ tiɲɛ ka fɛn bɛɛ yɛlɛma, walisa ka kojugu kɛ ne ɲɛ kɔrɔ.
12 Ne na ne ɲɛda dogo u la, ne na u don siya wɛrɛw bolo jɔnya la, ka u minɛ, ka u dun, ka u bɔ jamana cɛmancɛ la, ka u jɛnsɛn siya wɛrɛw cɛma.
13 U na ɲinɛ ne ka sariya bɛɛ kɔ ani ne ka ci fɔlenw bɛɛ kɔ ani ne ka kiri kow bɛɛ kɔ, u na fili kalo kura ni lafiɲɛ donw ni seliw ni jubilew ni sariyakolow la.
14 O kɔfɛ, u na kɔsegin ne ma ka bɔ siya wɛrɛw cɛma n'u dusukun bɛɛ ye ani n'u ni bɛɛ ye ani n'u fanga bɛɛ ye, ne na u lajɛ ka bɔ siya wɛrɛw cɛma, u na ne ɲini, walisa ne ka sɔrɔ u fɛ, tuma min na u bɛ ne ɲini ni u dusukun bɛɛ ye ani u ni bɛɛ la.
15 Ne na hɛrɛ caman jira u la ni tilennenya ye, ka tilennenya jiri bɔ u la ni ne dusukun bɛɛ ye ani ne ni bɛɛ ye, u na kɛ dugawu ye, danga tɛ, u na kɛ kunkolo ye, u tɛna kɛ kɔ ye.
16 Ne na ne ka yɔrɔ senuma jɔ u cɛma, ne na sigi u fɛ, ne na kɛ u ka Ala ye, u na kɛ ne ka mɔgɔw ye tiɲɛ ni tilennenya la.
17 Ne tɛna u bila, ne tɛna dɛsɛ u la. katuguni ne ye Matigi u ka Ala ye.'
18 Musa y'i biri a ɲɛda la k'a delili kɛ k'a fɔ ko: 'Matigi ne ka Ala, i kana i ka mɔgɔw ni i ka ciyɛn bila, walisa u ka yaala u dusukunw ka fili la, ka u don u juguw bolo, siya wɛrɛw, walisa u kana u mara ka u bila ka jurumu kɛ I kɔrɔ.'
19 Matigi, i ka hinɛ ka kɔrɔta i ka mɔgɔw kan, ka hakili tilennen da u kɔnɔ, Beliar ni kana u mara ka u jalaki i ɲɛ kɔrɔ, ka u minɛ ka bɔ tilennenya siraw bɛɛ la, walisa u ka halaki ka bɔ i ɲɛ kɔrɔ.
20 Nka u ye i ka mɔgɔw ni i ka ciyɛn ye, i ye minnu kisi ni i ka fanga belebele ye Misirakaw bolo, i ka dusukun saniyalen ni hakili senu da u kɔnɔ, u kana don u ka jurumuw la kabini bi fo badaa.'
21 Matigi y'a fɔ Musa ye ko: 'Ne bɛ u ka sɔsɔli ni u ka miiriliw ni u kunkolo gɛlɛn dɔn, u tɛna kan minɛ fo u ka sɔn u yɛrɛ ka jurumu ma ani u bɛnbaw ka jurumu ma.'
22 O kɔfɛ, u na kɔsegin ne ma ni tilennenya bɛɛ ye ani ni u dusukun bɛɛ ye ani ni u ni bɛɛ ye, ne na u dusukun kolokolo ni u bɔnsɔn dusukun boloko, ka hakili senu da u kɔnɔ, ka u saniya walisa u kana u kɔdon ne la kabini o don fo badaa.
23 U niw na nɔrɔ ne ni ne ka ci fɔlenw bɛɛ la, u na ne ka ci fɔlenw dafa, ne na kɛ u Fa ye, u na kɛ ne denw ye.
24 U bɛɛ na wele Ala ɲɛnama denw, ani mɛlɛkɛ bɛɛ ni hakili bɛɛ na a dɔn, ɔwɔ, u na a dɔn ko ninnu ye ne denw ye, ani ko ne ye u Fa ye tilennenya ni tilennenya la, ani ko ne bɛ u kanu.
25 Ne bɛ nin kuma minnu fɔ i ye kulu in kan, fɔlɔ ni laban, i ka olu bɛɛ sɛbɛn i yɛrɛ ye, minnu bɛna kɛ donw tilatilali bɛɛ la sariya ni seereya la ani dɔgɔkunw ni jubile donw na fo badaa, fo ne ka jigin ka sigi u fɛ badaa.'
26 A y'a fɔ kɛnɛ mɛlɛkɛ ye ko: «I ka sɛbɛn ci Musa ma kabini danni daminɛ na fo ka se ne ka yɔrɔ senuma jɔli ma u cɛma fo badaa.
27 Matigi na a yɛrɛ jira mɔgɔw bɛɛ ɲɛ na, bɛɛ na a dɔn ko ne ye Israɛl ka Ala ye ani Yakuba denw bɛɛ Fa, ani masakɛ Siyɔn kulu kan fo badaa. Siyɔn ni Jerusalɛm na kɛ yɔrɔ senumaw ye.'
28 Yɔrɔ mɛlɛkɛ min taara Israɛl ka sigiyɔrɔ ɲɛ, o ye sanw tila-tila-tabali ta -kabini a da waati la- sariya ni Jubile dɔgɔkunw seereya, ka kɛɲɛ ni san kelen-kelen bɛɛ hakɛ ye, ka kɛɲɛ ni san kelen-kelen bɛɛ hakɛ ye [ka kɛɲɛ ni san kelen-kelen bɛɛ ye], k'a ta danfɛn [kura] don na, sankolo ni dugukolo bɛna kuraya don min na u ka danfɛnw bɛɛ ka kɛɲɛ ni sankolo fanga ye, ani ka kɛɲɛ ni dugukolo danfɛnw bɛɛ ye, fo Matigi ka yɔrɔ senuma ka kɛ Jerusalɛm Siyɔn kulu kan, ani yeelenw bɛɛ ka kuraya kɛnɛyali ni hɛrɛ ni dugawu kama Israɛl mɔgɔ sugandilenw bɛɛ ye, ani walisa a ka kɛ ten kabini o don, fo ka se dugukolo donw bɛɛ ma.

SABABU 2NAN

1 Mɛlɛkɛ min tun bɛ kɛnɛ kan, o kumana Musa fɛ ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma ye, ko: «I ka danfɛnw tariku dafalen sɛbɛn, cogo min na Matigi Ala y'a ka kɛwalew bɛɛ ban tile

wɔɔrɔ kɔnɔ, ani a ye fɛn minnu bɛɛ da, ka lafiɲɛ don labato tile wolonwulanan na, k'a saniya waati bɛɛ, ka o kɛ taamasyɛn ye a ka kɛwalew bɛɛ la.
2 A ye sankolo minnu bɛ sankolo la, ani dugukolo ni ji ni hakili minnu bɛ baara kɛ a ɲɛ kɔrɔ, a ye olu bɛɛ da tile fɔlɔ la -ɲɛnama mɛlɛkɛw, ani saniya mɛlɛkɛw, ani mɛlɛkɛw [tasuma ni ni mɛlɛkɛw] ka fiɲɛw ni, ani sankaba ni dibi ni mɛlɛkɛw, ani nɛnɛ ni sanbɛlɛ ni bɔgɔbɔgɔ nɛnɛ, ani mɛlɛkɛw kanw ni sanpɛrɛn ni sanpɛrɛn, ani nɛnɛ ni funteni niw ka mɛlɛkɛw, ani fonɛnɛ ni samiyɛ ni sɛnɛ ni samiyɛ ni a ka danfɛnw bɛɛ ni minnu bɛ sankolow ni dugukolo kan, (A ye) dingɛw ni dibi da, wula fɛ <ni su>, ani yeelen, sɔgɔma ni tile, a ye minnu labɛn a dusukun dɔnniya la.
3 O kɔ, an y'a ka kɛwalew ye, ka a tanu, ka tanu a ɲɛ kɔrɔ a ka kɛwalew bɛɛ kosɔn. sabu a ye baara belebele wolonwula da don fɔlɔ la.
4 Tile filanan na, a ye sankolo da ji cɛma, ji tilalen don o don na -u tilancɛ wulila san fɛ, u tilancɛ jiginna sankolo jukɔrɔ (o tun bɛ) cɛmancɛ la dugukolo bɛɛ kan. Wa nin de tun ye baara kelenpe ye (Ala) min dabɔra tile filanan na.
5 O tile sabanan na, a y'a fɔ ko ji ka bɔ dugukolo yɔrɔ bɛɛ la ka taa yɔrɔ kelen na, dugukolo jalen ka bɔ kɛnɛ kan.
6 Jiw y'o kɛ i n'a fɔ a y'a fɔ u ye cogo min na, u bɔra dugukolo kan ka taa yɔrɔ kelen na nin sankolo kɔkan, dugukolo jalen bɔra kɛnɛ kan.
7 O don na, a ye kɔgɔjiw bɛɛ da u ye ka kɛɲɛ n'u ka lajɛyɔrɔ danfaralenw ye, ani bajiw bɛɛ, ani ji dalajɛlenw kuluw ni dugukolo bɛɛ kan, ani kɔw bɛɛ, ani dugukolo nɛnɛ bɛɛ, ani kisɛ min danna, ani fɛn falenw bɛɛ, ani jiridenw, ani kungo jiriw, ani Edɛn nakɔ, Edɛn nakɔ ani fɛn bɛɛ jiriw u suguya kɔfɛ.
8 Ala ye o baara belebele naani da tile sabanan na. O tile naaninan na, a ye tile ni kalo ni dolow da, k'u bila sankolo sanfɛla la, ka yeelen bɔ dugukolo bɛɛ kan, ka tile ni su mara, ka yeelen ni dibi fara ɲɔgɔn kan.
9 Ala ye tile sigi taamasyɛnba ye dugukolo kan tilew ni lafiɲɛ donw ni kalow ni seliw ni sanw ni san lafiɲɛ donw ni jubilew ni sanw waatiw bɛɛ la.
10 A bɛ yeelen ni dibi faranfasi ka ɲɛ, walisa fɛn minnu bɛ falen ka falen dugukolo kan, olu bɛɛ ka ɲɛtaa sɔrɔ.
11 A ye nin sugu saba da tile naaninan na. Wa a tile duurunan na, a ye kɔgɔji kɔnɔ waraba belebelebaw da ji juguw la, bawo ninnu de tun ye sogo fɔlɔw ye minnu dabɔra a bolow fɛ, jɛgɛw ni fɛn o fɛn bɛ lamaga ji la, ani fɛn o fɛn bɛ pan, kɔnɔw n'u suguya bɛɛ.
12 Tile bɔra u sanfɛ walisa u ka ɲɛtaa sɔrɔ, ani dugukolo kan fɛn o fɛn, fɛn o fɛn bɛ bɔ dugukolo kan, ani jiriden bɛɛ ani sogow bɛɛ.
13 A ye nin sugu saba da tile duurunan na. Wa a tile wɔɔrɔnan na, a ye dugukolo kan baganw bɛɛ da, ani baganw bɛɛ, ani fɛn o fɛn bɛ lamaga dugukolo kan.
14 O bɛɛ kɔfɛ, a ye cɛ da, cɛ ni muso ye u da, ka fanga di a ma dugukolo kan fɛnw bɛɛ kan, ani kɔgɔjiw kɔnɔ, ani fɛn bɛɛ kan, ani baganw ni baganw kan, ani fɛn bɛɛ kan minnu bɛ lamaga dugukolo kan, ani dugukolo bɛɛ kan, ani nin bɛɛ kan, a ye kuntigiya di a ma.
15 A ye nin sugu naani da tile wɔɔrɔnan na. U bɛɛ lajɛlen tun ye suguya mugan ni mugan ye.
16 A y'a ka baara bɛɛ ban tile wɔɔrɔnan na -fɛn bɛɛ bɛ sankolow ni dugukolo kan, ani kɔgɔjiw ni dingɛ dunbaw kɔnɔ, ani yeelen ni dibi la, ani fɛn bɛɛ la.
17 A ye taamashyɛnba dɔ di an ma, o ye lafiɲɛ don ye, ko an ka baara kɛ tile wɔɔrɔ, nka an ka lafiɲɛ don mara tile wolonwulanan na ka bɔ baara bɛɛ la.
18 Ɲɛnama mɛlɛkɛw bɛɛ, ani saniyali mɛlɛkɛw bɛɛ, nin kuluba fila -A ye an wele ka lafiɲɛ don labato a fɛ sankolo la ani dugukolo kan.
19 A y'a fɔ an ye ko: 'A filɛ, ne na jamana dɔ faranfasi ka bɔ siyaw bɛɛ cɛma, ninnu na lafiɲɛ don labato, ne na u saniya ne yɛrɛ ye i n'a fɔ ne ka mɔgɔw, ka duba u ye. i ko ne ye lafiɲɛ don saniya ani ka (a) saniya ne yɛrɛ ye cogo min na, o cogo kelen na, ne na duba u ye, u na kɛ ne ka mɔgɔw ye, ne na kɛ u ka Ala ye.
20 Ne ye Yakuba bɔnsɔn sugandi ka bɔ ne ye fɛn minnu bɛɛ la, ka a sɛbɛn iko ne denkɛ fɔlɔ,ka a saniya ne yɛrɛ ye badaa-badaa. Ne na u kalan lafiɲɛ don na, walisa u ka lafiɲɛ don mara baara bɛɛ la.'
21 O cogo la, a ye taamashyɛn dɔ da o kɔnɔ, ka kɛɲɛ ni o ye, u ka lafiɲɛ don labato an fɛ tile wolonwulanan na, ka dumuni kɛ ani ka minni kɛ, ani ka dugawu kɛ ale ye min ye fɛn bɛɛ da i n'a fɔ a ye dugawu kɛ ani ka saniya a yɛrɛ ye cogo min na, ka tɛmɛn siyaw bɛɛ kan, ani ko u ka lafiɲɛ don labato an fɛ.
22 a y' a ka ci fɔlenw wuli i n' a fɔ kasa duman min bɛ sɔn a ɲɛ kɔrɔ tile bɛɛ . . .
23 Hadamaden kuntigi mugan ni fila tun bɛ yen, k'a ta Hadama la ka na se Yakuba ma, baara suguya mugan ni fila kɛra fo ka se tile wolonwulanan ma. nin ye dugawu ni senuma ye; Fɔlɔ fana ye duba ni senuma ye. Nin bɛ baara kɛ ni o kelen ye saniyali ni dugawu kama.
24 A sɔnna o ma (Yakuba n'a bɔnsɔn) ko u ka kɛ seereya fɔlɔ ni sariya fɔlɔ dubatigiw ni mɔgɔ senumaw ye tuma bɛɛ, i n'a fɔ a ye lafiɲɛ don saniya ani ka dugawu kɛ cogo min na tile wolonwulanan na.
25 A ye sankolo ni dugukolo ani a ye fɛn bɛɛ da tile wɔɔrɔ kɔnɔ, ka tile wolonwulanan kɛ senuma ye, a ka kɛwalew bɛɛ kosɔn. o de kosɔn a ye ci fɔ a tɔgɔ la ko , mɔgɔ o mɔgɔ bɛ baara dɔ kɛ a kan , o bɛ sa , ko min bɛ o nɔgɔ , o na sa tiɲɛ na .
26 O de y'a to i b'a fɔ Israɛldenw ye ko u ka nin don labato, walisa u ka o don senuma, u kana baara si kɛ a kan, u kana a nɔgɔ, iko a senuma ka tɛmɛ don tɔw bɛɛ kan.»
27 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o don nɔgɔ, o na sa, ka baara si kɛ o la, o na sa badaa-badaa, walisa Israɛldenw ka o don labato u bɔnsɔnw bɛɛ kɔnɔ, u kana bɔ jamana kɔnɔ. katuguni don senuman don ani duba don don.
28 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o lafiɲɛ don labato ka lafiɲɛ don labato ka bɔ a ka baara bɛɛ la, o na kɛ mɔgɔ senumaw ye ka duba sɔrɔ don bɛɛ la i ko anw.
29 A' ye bi sariya fɔ Israɛldenw ye k'a fɔ u ye ko u ka lafiɲɛ don labato, wa u kana o bila u dusukunw ka fili la. (ani) ko a man kan ka baara si kɛ a kan min man ɲi, ka u yɛrɛ diyanyeko kɛ o kan, ani ko u kana fɛn dɔ labɛn o kan ka dun walima ka min, ani (ko a man kan) ka ji sama, walima ka doni si don a kan walima ka bɔ a kan u ka da la, u tun ma doni min labɛn u yɛrɛ ye tile wɔɔrɔnan na u sigiyɔrɔw la.
30 O don na, u man kan ka don so ni du kɔnɔ. Katuguni o don senuman don ka tɛmɛn a ka jubile donw bɛɛ kan. o de la an tun bɛ lafiɲɛ don labato sankolo la sani farisogo si k'a dɔn ko a bɛ lafiɲɛ don labato dugukolo kan.

31 Fɛn bɛɛ Dabaga ye dugawu kɛ o la, nka a ma siyaw ni siyaw bɛɛ saniya walisa u ka lafiɲɛ don labato, fɔ Israɛl kelenpe.
32 Fɛn bɛɛ Dabaga ye duba don bi don min da duba ni senuya ni nɔɔrɔ kama ka tɛmɛ don bɛɛ kan.
33 O sariya ni o seereya dira Israɛl bɔnsɔnw ma ka kɛ sariya ye badaa-badaa fo ka se u bɔnsɔnw ma.

SABABU 3NAN

1 Dɔgɔkun filanan tile wɔɔrɔ kɔnɔ, an nana ni baganw bɛɛ ye, ni baganw bɛɛ, ani kɔnɔw bɛɛ, ani fɛn o fɛn bɛ lamaga dugukolo kan, ani fɛn o fɛn bɛ lamaga ji la, ka kɛɲɛ n'u suguyaw ye, ka kɛɲɛ n'u sifaw ye, ka kɛɲɛ ni Ala ka kuma ye, an nana ni baganw bɛɛ ye Hadama fɛ. baganw tile filanan na ; kɔnɔw bɛ tile sabanan na ; Fɛn minnu bɛ lamaga dugukolo kan tile naaninan na. ani min bɛ lamaga ji la tile duurunan na.
2 Hadama ye u bɛɛ tɔgɔ da u tɔgɔw la, u tɔgɔ fana tun bɛ u wele cogo min na.
3 O tile duuru la, Hadama ye ninnu bɛɛ ye, cɛ ni muso, ka kɛɲɛ ni dugukolo kan fɛn sugu bɛɛ ye, nka a kelen tun bɛ a kelen na, a ma dɛmɛbaga si sɔrɔ a ye.
4 Matigi y'a fɔ an ye ko: 'A man ɲi cɛ ka to a kelen na.'
5 Matigi an ka Ala ye sunɔgɔba bila a la, a sunɔgɔra, a ye kɔkili kelen ta muso ye ka bɔ a kɔkiliw cɛma, o kɔkili de kɛra muso bɔyɔrɔ ye ka bɔ a kɔkiliw cɛma, ka sogo jɔ a nɔ na, ka muso jɔ.
6 A ye Hadama kunun ka bɔ a ka sunɔgɔ la, a kununna a kununna a tile wɔɔrɔnan na, a nana n'a ye a fɛ, a y'a dɔn, k'a fɔ a ye ko: 'Nin ye ne kolo kolo ye sisan, ani ne sogo sogo. a na wele ko [ne] muso; sabu a bɔra a cɛ la.'
7 O de kosɔn cɛ ni muso na kɛ kelen ye, o de kosɔn cɛ na a fa ni a ba to yen ka nɔrɔ a muso la, u na kɛ farisogo kelen ye.
8 Dɔgɔkun fɔlɔ la, Hadama dara, a kɔkili -a muso: dɔgɔkun filanan na, a y'a jira a la, o de kosɔn, ci dira a ma ko u ka to u nɔgɔli la, cɛ ye tile wolonwula, muso ye tile wolonwula siɲɛ fila.
9 Hadama ye tile binaani kɛ a danna jamana kɔnɔ, an nana n'a ye Edɛn nakɔ kɔnɔ, ka sɛnɛ kɛ k'a mara, nka u nana ni a muso ye tile biwɔɔrɔnan na, o kɔfɛ, a donna Edɛn nakɔ kɔnɔ.
10 O de y'a to ci fɔlen sɛbɛnnen bɛ sankolo sɛbɛnfura kan den bangebaa ko la ko: 'ni cɛ wolola, a ka to a ka nɔgɔli la tile wolonwula ka kɛɲɛ ni tile dɔgɔkun fɔlɔ ye, ka tile bisaba ni saba to a ka saniya joli la, a kana maga fɛn senuma si la, wa a kana don yɔrɔ senuma kɔnɔ, fo a ka o donw dafa yamaruyara) cɛden cɛma ta fan fɛ.
11 Ni denmuso don, a ka kan ka to a ka nɔgɔli la dɔgɔkun fila kɔnɔ, ka kɛɲɛ ni dɔgɔkun fila fɔlɔw ye, ka tile biwɔɔrɔ ni wɔɔrɔ a saniya joli la, u na kɛ tile biwɔɔrɔ bɛɛ kɔnɔ.'
12 A ye o tile biwɔɔrɔ ban tuma min na, an taara n'a ye Edɛn nakɔ kɔnɔ, katuguni o yɔrɔ senuma ka bon ni dugukolo bɛɛ ye, jiri minnu bɛɛ turulen don a kɔnɔ, olu senuma don.
13 O de y'a to o donw sariya tun sigilen bɛ muso cɛman walima musoman ko la ko a kana maga fɛn senuma si la, ka don yɔrɔ senuma kɔnɔ fo nin donw na, sabu den cɛman walima musoman ka dafa.
14 O ye sariya ni seereya sɛbɛnnen ye Israɛl ye, walisa u ka o labato tile bɛɛ.
15 Jubile fɔlɔ dɔgɔkun fɔlɔ la, Hadama n'a muso tora Edɛn nakɔ kɔnɔ san wolonwula kɔnɔ ka sɛnɛ kɛ ani k'a ladon, an ye baara di a ma ani an y'a fɔ a ye ko a ka fɛn bɛɛ kɛ min bɛnnen don sɛnɛ ma.
16 A ye (nakɔ) sɛnɛ, a farilankolon tun tɛ a dɔn, a ma maloya, a ye nakɔ lakana kɔnɔw ni baganw ni baganw ma, ka a denw lajɛ ka dumuni kɛ, ka tolenw bila kɛrɛfɛ a yɛrɛ n'a muso ye [ka min maralen bila kɛrɛfɛ
17 A ye san wolonwula min kɛ yen, o bannen kɔ, san wolonwula tigitigi, [8 AM] ani kalo filanan na, tile tan ni wolonwulanan na, sa nana gɛrɛ muso la, sa y'a fɔ muso ye ko: ‘Ala ye ci fɔ i ye ko: ‘Aw kana nakɔ jiri bɛɛ dun wa?
18 A y'a fɔ a ye ko: 'Nakɔ kɔnɔ jiriw denw bɛɛ la Ala y'a fɔ an ye ko: `Aw ka dumuni kɛ. nka jiri den min bɛ nakɔ cɛmancɛ la, Ala y'a fɔ an ye ko: `Aw tɛna a dun, aw kana maga a la, walisa aw kana sa.'
19 Sa y'a fɔ muso ye ko: 'Aw tɛna sa tiɲɛ na, katuguni Ala b'a dɔn ko aw na a dun don min na, aw ɲɛ na yɛlɛ, aw na kɛ i ko ala, aw na ko ɲuman ni ko jugu dɔn.'
20 Muso y'a ye ko jiri ka di ani ko a ka di ɲɛ ye, a den ka di dumuni ye, a y'a ta k'a dun.
21 A ye maloya datugu fɔlɔ ni torosun buluw ye tuma min na, a y'o di Hadama ma k'a dun, a ɲɛw wulila, a y'a ye ko a farilankolon don.
22 A ye torosunw ta k'u siri ɲɔgɔn na, ka apron dilan a yɛrɛ ye, ka ,a maloya datugu.
23 Ala ye sa danga, a dimina a kɔrɔ fo abada . . .
24 A dimina muso kɔrɔ, katuguni a ye sa kan mɛn ka dumuni kɛ. a y'a fɔ a ye ko : 'Ne na i ka dusukasi ni i ka dimi caya kosɛbɛ: i na denw bange dusukasi la, i seginni na kɛ i cɛ ma, a na i mara.'
25 A y'a fɔ Hadama fana ye ko: 'Katuguni i ye i muso kan mɛn, ka jiri min fɔ i ye ko i kana a dun, i ye o jiri dɔ dun, dugukolo dangalen don i kosɔn I bɔra dugukolo la, i bɔra yɔrɔ min na. sabu i ye dugukolo ye, i na segin dugukolo kan.'
26 A ye finiw dilan u ye, ka finiw don u ye, ka u bila ka bɔ Edɛn nakɔ kɔnɔ.
27 Hadama bɔra Nakɔ kɔnɔ don min na, a ye saraka duman dɔ di, ni wusulan, galonmu, ani tulu sumalen ye sɔgɔma ni tile bɔli ye, kabini a y'a ka maloya datugu don min na.
28 O don na, baganw ni baganw ni kɔnɔw ni taamatɔw ni fɛn o fɛn bɛ lamaga, olu bɛɛ da datugulen don fo u tun tɛ se ka kuma tun, katuguni u bɛɛ tun bɛ kuma ɲɔgɔn fɛ ni dawolo kelen ni kan kelen ye.
29 A ye farisogo bɛɛ ci ka bɔ Edɛn nakɔ kɔnɔ, sogo bɛɛ jɛnsɛnna ka kɛɲɛ n'a sifaw ye, ani ka kɛɲɛ n'a sifaw ye, ka taa yɔrɔw la minnu dabɔra u ye.
30 A ye a ka maloya datugu Hadama kelenpe de la, baganw ni baganw bɛɛ la.
31 O de kosɔn, a fɔra sankolo sɛbɛnfura kan ko sariya ka kiritigɛ dɔnbaaw bɛɛ ka kan ka u ka maloya datugu, u kana u yɛrɛ datugu i ko siya wɛrɛw b'u yɛrɛ jira cogo min na.
32 Kalo naaninan kalo kura don na, Hadama n'a muso bɔra Edɛn nakɔ kɔnɔ, ka sigi Ɛlida jamana na, u danfɛn jamana na.
33 Hadama y'a muso tɔgɔ da ko Hawa.
34 Denkɛ si ma sɔrɔ u fɛ fo Jubile san fɔlɔ, [8 AM] o kɔfɛ, a y'a dɔn.

35 A ye dugukolo sɛnɛ i ko a kalanna cogo min na Edɛn nakɔ kɔnɔ.

SABABU 4nan

1 Dɔgɔkun sabanan na, jubile filanan na [64-70 AM] a ye Kaɛn bange, a naaninan na [71-77 AM] a ye Abɛli bange, a duurunan na [78-84 AM] a ye a denmuso Âwân bange.
2 Jubile sabanan fɔlɔ (san) la [99-105 AM], Kaɛn ye Abɛl faga sabu (Ala) sɔnna Abɛl ka saraka ma, nka a ma sɔn Kaɛn ka saraka ma.
3 A y'a faga foro la, a joli pɛrɛnna ka bɔ duguma ka taa sankolo la, ka ŋunan, katuguni a y'a faga.
4 Matigi ye Kaɛn kɔrɔfɔ Abɛl kosɔn, katuguni a y'a faga, ka a kɛ bolibaga ye dugukolo kan a balimakɛ joli kosɔn, ka a danga dugukolo kan.
5 O de kosɔn a sɛbɛnnen bɛ sankolola tabali kan ko: 'Mɔgɔ min bɛ a mɔgɔɲɔgɔn bugɔ ni nanbara ye, o dangalen don, ka a ye ka a mɛn, k'a fɔ ko: «A ka kɛ ten.» Cɛ min ye (o) ye, a ma o fɔ, o ka danga i ko tɔ kelen.'
6 O de y'a to an nana Matigi an ka Elohim ɲɛ kɔrɔ, jurumu minnu kɛra sankolo ni dugukolo kan, ani yeelen ni dibi la, ani yɔrɔ bɛɛ la.
7 Hadama n'a muso ye Abɛli kasi dɔgɔkun naani kɔnɔ, [99-127 AM] ani dɔgɔkun duurunan san naaninan na [130 AM] u nisɔndiyara, Hadama y'a muso dɔn kokura, a ye denkɛ bange a ye, a y'a tɔgɔ da ko Sɛti. sabu a ko : ALA ye kisɛ filanan lawuli an ye dugukolo kan Abɛli nɔ na ; sabu Kaɛn y'a faga.'
8 Dɔgɔkun wɔɔrɔnan na [134-40 AM] a y'a denmuso Azûrâ bange.
9 Kaɛn y'a balimamuso minɛ k'a kɛ a muso ye, ka Henɔki bange a ye Jubile naaninan laban na. [190-196 AM] Jubile duurunan dɔgɔkun fɔlɔ san fɔlɔ la, [197 AM] sow jɔra dugukolo kan, Kaɛn ye dugu dɔ jɔ, k'a tɔgɔ da a denkɛ Henɔki tɔgɔ la.
10 Hadama y'a muso Hawa dɔn, a ye denkɛ kɔnɔntɔn bange.
11 Jubile duurunan dɔgɔkun duurunan na [225-31 AM] Sɛti ye Azûrâ a balimamuso ta ka kɛ a muso ye, a naaninan na (dɔgɔkun wɔɔrɔnan san) [235 AM] a ye Enɔsi bange a ye.
12 A y'a daminɛ ka Matigi tɔgɔ wele dugukolo kan.
13 Jubile wolonwulanan na dɔgɔkun sabanan na [309-15 AM] Enɔsi ye a balimamuso Nôâm ta ka kɛ a muso ye, a ye denkɛ bange a ye dɔgɔkun duurunan san sabanan na, a y'a tɔgɔ da Kenan.
14 Jubile san 8nan laban na [325, 386-3992 AM] Kenan y'a balimamuso Mûalêlêth ta ka kɛ a muso ye, a ye denkɛ bange a ye jubile san kɔnɔntɔnnan na, dɔgɔkun fɔlɔ la nin dɔgɔkun san sabanan na, [395 AM] ani a y'a tɔgɔ da Mahalalel.
15 Jubile san tannan dɔgɔkun filanan na [449-55 AM] Mahalalɛli ye a muso Dina, a fa balimakɛ Barakiɛl denmuso ta, a ye denkɛ bange a ye dɔgɔkun sabanan na san wɔɔrɔnan na, [461 AM] a y'a tɔgɔ da ko Jared, katuguni a ka donw na, Matigi ka mɛlɛkɛw jigira dugukolo kan, olu minnu tɔgɔ dara ko Kɔlɔsilikɛlaw , walisa u ka hadamaden denw kalan , ani u ka kiri ni tilennenya kɛ dugukolo kan .
16 Jubile san tan ni kelennan na [512-18 AM] Jared ye muso dɔ ta, a tɔgɔ ye ko Baraka, a fa balimakɛ denmuso Râsûjâl denmuso, nin jubile dɔgɔkun naaninan na, [522 AM] ani a ye denkɛ bange a ye dɔgɔkun duurunan na, jubile san naaninan na, a y'a tɔgɔ da Enɔki.
17 Mɔgɔ minnu bangera dugukolo kan, ale de kɛra mɔgɔ fɔlɔ ye min ye sɛbɛnni ni dɔnniya ni hakilitigiya kalan, ka sankolo taamasyɛnw sɛbɛn ka kɛɲɛ ni u ka kalow sigicogo ye gafe dɔ kɔnɔ, walisa mɔgɔw ka sanw waatiw dɔn ka kɛɲɛ ni u ka kalow danfaralenw sigicogo ye.
18 Ale de ye seereya sɛbɛn fɔlɔ ani a ye seereya kɛ hadamaden denw ye dugukolo kan bɔnsɔnw cɛma, ka jubile dɔgɔkunw lakali, ka san donw lakali u ye, ka kalow sigi u cogo la, ka sanw lafiɲɛ donw lakali i n'a fɔ an y'a dɔn cogo min na.
19 Fɛn min tun bɛ yen, ani min bɛna kɛ, a ye o ye a ka sunɔgɔ yeli la, i ko a bɛna kɛ hadamaden denw na u bɔnsɔnw bɛɛ la fo ka na se kiritigɛ don ma. a ye fɛn bɛɛ ye ka faamuya, ka a ka seereya sɛbɛn, ka o seereya bila dugukolo kan hadamadenw bɛɛ ye ani u bɔnsɔnw ye.
20 Jubile san tan ni fila la, [582-88] o dɔgɔkun wolonwulanan na, a ye muso dɔ ta a yɛrɛ ma, a tɔgɔ ye ko Edna, a fa balimakɛ Danɛli denmuso, ani san wɔɔrɔnan na nin dɔgɔkun in na [587 AM] a ye denkɛ bange a ye, a y'a tɔgɔ da ko Matusela.
21 A tora Elohim ka mɛlɛkɛw fɛ nin san wɔɔrɔ kɔnɔ, u ye fɛn o fɛn jira a la dugukolo kan ani sankolo la, tile ka masaya, a ye fɛn bɛɛ sɛbɛn.
22 A ye seereya kɛ Kɔlɔsilikɛlaw ye, olu minnu ye jurumu kɛ ni mɔgɔw denmusow ye. sabu ninnu tun y'a daminɛ ka u yɛrɛ fara ɲɔgɔn kan, fo u ka nɔgɔ, ni hadamaden denmusow ye, Henɔki ye seereya kɛ (u) bɛɛ kama.
23 A minɛna ka bɔ hadamadenw cɛma, an y'a bila Edɛn nakɔ kɔnɔ ni bonya ni bonya ye, a filɛ yen, a bɛ diɲɛ jalaki ni kiritigɛ, ani hadamaden denw ka juguya bɛɛ sɛbɛn yen.
24 O de kosɔn (Ala ye sanjiba ji lase Edɛn jamana bɛɛ ma. A kɛra taamasyɛn ye yen, wa a ka seereya kɛ hadamadenw bɛɛ kama, ko a ka bɔnsɔnw ka kɛwalew bɛɛ lakali fo ka se kiritigɛ don ma.
25 A ye yɔrɔ senuma wusulan jeni, (hali) fɛn duman duman minnu ka di Matigi ɲɛ kɔrɔ kulu kan.
26 Yɔrɔ naani bɛ Matigi fɛ dugukolo kan, Edɛn nakɔ ani kɔrɔnfɛ kulu, ani i bɛ bi kulu min kan, Sinayi kulu ani Siyɔn kulu (minnu na saniya danfɛn kura kɔnɔ, dugukolo saniyali kama. o sababu fɛ dugukolo bɛna saniya ka bɔ (a) jalakiw bɛɛ la ani a nɔgɔli la diɲɛ bɔnsɔnw bɛɛ kɔnɔ.
27 Jubile san tan ni naaninan na [652 AM] Matusela ye muso dɔ ta, a facɛ denmuso Aziriyali denmuso Edna, dɔgɔkun sabanan na, nin dɔgɔkun san fɔlɔ la, [701-7 AM], a ye denkɛ bange, k'a tɔgɔ da ko Lamɛki.
28 Dɔgɔkun sabanan jubile san tan ni duurunan na, Lamɛki ye muso dɔ ta a yɛrɛ ma, a tɔgɔ ko Betenos, a facɛ denmuso Barakiil denmuso, o dɔgɔkun kɔnɔ, a ye denkɛ bange a ye, a y'a tɔgɔ da Nuhun, k'a fɔ ko: «Nin na ne dusu saalo ne ka tɔɔrɔ ni ne ka baara bɛɛ kosɔn, ani Matigi ye dugukolo min danga.»
29 Jubile san tan ni kɔnɔntɔn laban na, a san wɔɔrɔnan dɔgɔkun wolonwulanan na, Hadama sara, a denkɛw bɛɛ y'a su don a ka danfɛnw jamana na, a su donna fɔlɔ la dugukolo kan.
30 A dɛsɛra san biwolonwula ni san waa kelen na. sabu san ba kelen bɛ i n'a fɔ don kelen sankolo seereya la o de kosɔn a sɛbɛnna dɔnniya jiri ko la ko: 'Aw bɛna a dun don min na,

aw na sa.’ O de kosɔn a ma bi sanw dafa; sabu a sara o waati la.
31 Jubile seli laban na, Kaɛn fagara a kɔfɛ o san kelen in na. sabu a ka so binna a kan, a sara a ka so cɛma, a fagara a kabakurunw fɛ. Katuguni a tun ye Abɛl faga ni kabakurun ye, a fagara ni kabakurun ye kiri tilennenya la.
32 O de y'a to a sigira sankolola sɛbɛnfura kan: «Mɔgɔ bɛ a mɔgɔɲɔgɔn faga ni minɛn min ye, o na faga. a jogin cogo min na, u na a minɛ o cogo kelen na.'
33 Jubile san mugan ni duurunan na [1205 AM] Nuhun ye muso ta a yɛrɛ ma, a tɔgɔ ye ko `Emzârâ, a fa balimakɛ denmuso Râkê'êl denmuso, a san fɔlɔ la dɔgɔkun duurunan na [1207 AM], a san sabanan na, a ye Sɛm bange a ye, a san duurunan na [1209]. AM] a ye Ham bange a ye, a san fɔlɔ la dɔgɔkun wɔɔrɔnan na [1212 AM] a ye Yafeti bange a ye.

SABABU 5NAN

1 Hadamadenw y'a daminɛ ka caya dugukolo kan ani denmusow bangera u fɛ tuma min na, Ala ka mɛlɛkɛw y'u ye nin jubile san dɔ la, u filɛli cɛ ka ɲi. U ye mɔgɔ minnu sugandi, u ye olu bɛɛ muso ta, u ye denkɛw bange u ye, u kɛra cɛba ye.
2 Sariyajuguya cayara dugukolo kan ani farisogo bɛɛ y'a sira tiɲɛ, i n'a fɔ hadamadenw ni baganw ni baganw ni kɔnɔw ani fɛn o fɛn bɛ taama dugukolo kan -u bɛɛ y'u ka siraw n'u ka sigicogo tiɲɛ, u y'a daminɛ ka ɲɔgɔn dun, sariya tiɲɛni cayara dugukolo kan ani mɔgɔ bɛɛ ka miiriliw miirili bɛɛ (tun tun bɛ) o cogo la tuma bɛɛ.
3 Elohim ye dugukolo filɛ, k'a ye ko a tolilen don, farisogo bɛɛ y'a sigicogo tiɲɛ, dugukolo kan mɔgɔw bɛɛ ye kojugu sifa bɛɛ kɛ a ɲɛ kɔrɔ.
4 A y'a fɔ ko a na hadamaden ni farisogo bɛɛ halaki a ye dugukolo min da.
5 Nka Nuhun ye nɛɛma sɔrɔ Matigi ɲɛ kɔrɔ.
6 A ye mɛlɛkɛ minnu ci dugukolo kan, a dimina kosɛbɛ, a ye ci fɔ ko u ka u bɔ u ka masaya bɛɛ la, ani a y'a fɔ an ye ko an k'u siri dugukolo jugumanba la, k'a filɛ, u sirilen bɛ u cɛma, u (mara) u faralen ɲɔgɔn kan.
7 Cikan bɔra a ɲɛ kɔrɔ u denkɛw kama ko u ka bugɔ ni npan ye ka bɔ sankolo jukɔrɔ.
8 A ko: 'Ne ni tɛna to mɔgɔ kan tuma bɛɛ. katuguni olu fana ye farisogo ye, u si bɛna kɛ san kɛmɛ ni mugan ye’.
9 A y'a ka npan ci u cɛma walisa u kelen-kelen bɛɛ ka u mɔgɔɲɔgɔn faga, u y'a daminɛ ka ɲɔgɔn faga fo u bɛɛ binna npan fɛ ka halaki dugukolo kan.
10 U faw tun ye seerew ye (u halakili la), o kɔfɛ, u sirilen bɛ dugukolo jugumanba la fo badaa, fo ka se jalakiba don ma, o tuma na, kiritigɛ bɛ kɛ mɔgɔ minnu bɛɛ kan, olu minnu ye u ka siraw ni u ka kɛwalew tiɲɛ Matigi ɲɛ kɔrɔ.
11 A ye bɛɛ halaki ka bɔ u sigiyɔrɔw la, mɔgɔ si ma to u la, a ma kiri tigɛ min kan ka kɛɲɛ ni u ka juguya bɛɛ ye.
12 A ye cogo kura ni tilennenya kɛ a ka kɛwalew bɛɛ la, walisa u kana jurumu kɛ u cogo bɛɛ la fo abada, nka u kelen-kelen bɛɛ ka kɛ mɔgɔ tilennenw ye u sifa la tuma bɛɛ.
13 Bɛɛ ka kiri sigilen don ani a sɛbɛnnen bɛ sankolola sɛbɛnfura kan tilennenya la -hali (kiri bɛ) mɔgɔ bɛɛ ka bɔ sira kan, sira min latigɛra u ye ka taama. Ni u ma taama o kɔnɔ, kiri sɛbɛnnen bɛ danfɛn bɛɛ ni fɛn sugu bɛɛ kan.
14 Foyi tɛ sankolo la wala dugukolo kan, wala yeelen la wala dibi la, wala Sheol la wala dibi la, wala dibi yɔrɔ la (min tɛ kiri tigɛ). U ka kiritigɛlaw bɛɛ labɛnna ka sɛbɛn ani ka ja.
15 A na kiri tigɛ mɔgɔw bɛɛ kan, mɔgɔbaw ka kɛɲɛ ni a ka bonya ye, ani mɔgɔ fitininw ka kɛɲɛ ni a ka dɔgɔya ye, ani mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka kɛɲɛ ni u ka sira ye.
16 A tɛ mɔgɔ ye min bɛna mɔgɔ (mɔgɔ dɔ) jate, a tɛ mɔgɔ ye min bɛna nilifɛnw sɔrɔ, ni a ko a bɛna kiri tigɛ mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ kan, ni mɔgɔ dɔ ye dugukolo kan fɛn bɛɛ di, a tɛna nilifɛnw walima mɔgɔ si (mɔgɔ si) jate, wa a tɛna sɔn foyi ma a bolo, katuguni kiritigɛla tilennen don.
17 A sɛbɛnna Israɛl bɔnsɔn ko la ko: «Ni u y'u kɔdon tilennenya la, a na u ka jurumuw bɛɛ yafa u ma, ka u ka jurumuw bɛɛ yafa u ma.»
18 A sɛbɛnnen bɛ ani a latigɛra ko a na makari mɔgɔ bɛɛ la minnu bɛ bɔ u ka jurumuw bɛɛ la siɲɛ kelen san o san.
19 Minnu ye u ka siraw ni u ka miiriliw tiɲɛ sani sanjiba ka na, mɔgɔ si ma sɔn o ma ni Nuhun kelen tɛ. sabu a ka mɔgɔya sɔnna a denkɛw kosɔn, minnu (Ala) ye u kisi sanjiba ji ma a kosɔn; A dusukun tun tilennen don a ka siraw bɛɛ la, ka kɛɲɛ ni ci fɔra a ye cogo min na, nka a tun ma bɔ fɛn si la min tun sigilen bɛ a ye.
20 Matigi y'a fɔ ko a bɛna dugukolo kan fɛn bɛɛ halaki, mɔgɔw ni baganw ni baganw ni sanfɛ kɔnɔw ani dugukolo kan fɛn minnu bɛ lamaga. A y'a fɔ Nuhun ye ko a ka kurunba dɔ dilan a ye, walisa a ka a yɛrɛ kisi sanjiba ji ma.
21 Nuhun ye kurunba dilan cogo bɛɛ la i ko a y'a fɔ a ye cogo min na san mugan ni wolonwulanan na, san duurunan dɔgɔkun duurunan na (kalo fɔlɔ kalo kura don na). [1307 sɔgɔmada fɛ].
22 A donna o san wɔɔrɔnan na, [1308 AM] kalo filanan na, kalo filanan kalo kura don na, fo ka se tile tan ni wɔɔrɔ ma. A donna kurun kɔnɔ, an nana ni fɛn minnu bɛɛ ye a ma, Matigi y'a datugu ka bɔ kɛnɛma, wulada tan ni wolonwulanan.
23 Matigi ye sanjiba da wolonwula da wuli, ka ji juguba jibɔyɔrɔw da wuli, da wolonwula.
24 Sanjiba dondaw y'a daminɛ ka ji bɔn ka bɔ sankolo la tile binaani ni su binaani kɔnɔ, ji juguw jibɔyɔrɔw fana ye ji wuli fo diɲɛ bɛɛ ka fa ji la.
25 Ji cayara dugukolo kan: Ji wulila ka tɛmɛ kulu janw bɛɛ kan mɛtɛrɛ tan ni duuru.
26 Ji tora dugukolo kan kalo duuru -tile kɛmɛ ni bi duuru.
27 Kurun taara lafiɲɛ Lubar kuncɛ la, Ararat kulu dɔ la kelen.
28 Kalo kura don na, kalo naaninan na, jidagayɔrɔba jibolisiraw datugulen don, sanjiba dabaw datugulen don. kalo wolonwulanan kalo kura don na, dugukolo dingɛ dunbaw bɛɛ da wulila, ji y'a daminɛ ka jigin duguma ka taa duguma.
29 Kalo tannan kalo kura don na, kuluw kuncɛw bɛ ye, kalo fɔlɔ kalo kura don na, dugukolo yelen don.
30 Ji tununna dugukolo sanfɛ dɔgɔkun duurunan na a san wolonwulanan na, kalo filanan tile tan ni wolonwulanan na, dugukolo jalen don.
31 O don mugan ni wolonwulanan na, a ye kurunba da wuli ka baganw ni baganw ni kɔnɔw ni fɛn lamagatɔw ci ka bɔ a kɔnɔ.

SABABU 6NAN

1 Kalo sabanan kalo kura donna, a bɔra kurunba kɔnɔ ka sarakabɔlan jɔ o kulu kan.
2 A ye jurumu kafari kɛ dugukolo kosɔn, ka misiden dɔ ta ka jurumu kafari a joli fɛ dugukolo ka jurumuw bɛɛ kosɔn. Katuguni fɛn o fɛn tun bɛ a kan, o bɛɛ halakira, fo minnu tun bɛ kurun kɔnɔ ni Nuhun ye.
3 A y'a tulu da sarakabɔlan kan, a ye misi ni bakɔrɔn ni saga ni misidenw ni kɔgɔ ni tuganin ni tuganin den ta, ka saraka jɛnita dɔ bila sarakabɔlan kan, ka saraka tulu ɲagaminen bɔn o kan, ka diwɛn seri ni wusulan ye fɛn bɛɛ kan, ka duman diyabɔ wuli, min ka di Matigi ɲɛ kɔrɔ.
4 Matigi ye o kasa duman kasa mɛn, a ye layidu ta a fɛ ko sanjiba kana kɛ tugun ka dugukolo halaki. ko dugukolo kisɛ waati ni suman tigɛ donw bɛɛ kana ban abada ; nɛnɛ ni funteni, ani samiyɛ ni fonɛnɛ, ani su ni tile, u man kan ka u sigicogo Changé, wa u man kan ka ban fo abada.
5 'Aw, aw ka caya ka caya dugukolo kan, ka caya a kan, ka kɛ duba ye a kan.' I siran ni i siran ne na dusu don fɛn o fɛn na dugukolo kan ani kɔgɔji kɔnɔ.
6 A filɛ, ne ye baganw bɛɛ di aw ma, ani fɛn minnu kamanw bɛ yen, ani fɛn minnu bɛ lamaga dugukolo kan, ani jɛgɛ minnu bɛ ji la, ani fɛn bɛɛ ka kɛ dumuni ye. i n'a fɔ binkɛnɛw , ne ye fɛn bɛɛ di aw ma aw ka dumuni kɛ.
7 Nka aw kana sogo dun ni a ni a joli ye. Katuguni farisogow bɛɛ ka ɲɛnamaya bɛ joli la, walisa aw ka ɲɛnamaya joli kana ɲini aw fɛ. Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ bolo, (bagan) bɛɛ bolo, ne na hadamaden joli ɲini.
8 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ mɔgɔ joli bɔn mɔgɔ fɛ, a joli na bɔn, katuguni a ye mɔgɔ da Ala ja la.
9 Aw fana ka caya ka caya dugukolo kan.'
10 Nuhun n'a denkɛw ye kalifa kɛ ko u tɛna joli si dun farisogo si la, wa a ye layidu ta Matigi Elohim ɲɛ kɔrɔ fo abada dugukolo kan mɔgɔw bɛɛ la nin kalo in kɔnɔ.
11 O de y'a to a y'a fɔ i ye ko i ka layidu ta ni Israɛldenw ye nin kalo in na kulu kan ni kalili ye, ka joli seri u kan k'a sababu kɛ Matigi ye layidu min ta u fɛ badaa-badaa.
12 Nin seereya sɛbɛnnen bɛ aw ko la ko aw ka o labato tuma bɛɛ, walisa aw kana baganw walima kɔnɔw walima baganw joli dun don si la dugukolo kan donw bɛɛ kɔnɔ, ani mɔgɔ min bɛ baganw walima baganw walima kɔnɔw joli dun dugukolo waati bɛɛ la, o ni a bɔnsɔn na bɔn ka bɔ jamana kɔnɔ.
13 I k'a fɔ Israɛldenw ye ko u kana joli dun, walisa u tɔgɔw ni u bɔnsɔnw ka to Matigi an ka Ala ɲɛ kɔrɔ tuma bɛɛ.
14 Dan tɛ nin sariya in na, katuguni a bɛ to badaa. U na o labato u bɔnsɔn bɛɛ la, walisa u ka to ka delili kɛ aw tɔgɔ la ni joli ye sarakabɔlan ɲɛ kɔrɔ. don o don ani sɔgɔma ni wula waati u na yafa ɲini i tɔgɔ la tuma bɛɛ Matigi ɲɛ kɔrɔ walisa u k' o mara ani u kana bɔ u ju la.
15 A ye taamashyɛn di Nuhun n'a denkɛw ma walisa sanjiba kana kɛ dugukolo kan tugun.
16 A y'a ka kunsigi bila sankaba la, ka kɛ layidu banbali taamasyɛn ye, walisa sanjiba kana kɛ dugukolo kan tugun, k'a halaki dugukolo tile bɛɛ la.
17 O de y'a to a latigɛra ka sɛbɛn sankolola sɛbɛnfura kan ko u ka dɔgɔkun seli kɛ nin kalo kɔnɔ siɲɛ kelen san kɔnɔ, ka layidu kura sɔrɔ san o san.
18 O seli bɛɛ tun bɛ kɛ sankolo la k'a ta danni don na fo ka se Nuhun ka donw ma -jubile mugan ni wɔɔrɔ ani san dɔgɔkun duuru [1309-1659 AM]: Nuhun n'a denkɛw y'o kɛ jubile wolonwula ni san dɔgɔkun kelen kɔnɔ, fo Nuhun ka saya don, kabi Nuhun ka saya don na, a denkɛw y'a ban (o) fo ka se, Ibrahima ka donw ma. U bɛ joli dun.
19 Nka Ibrahima y'o labato, Isaka ni Yakuba n'a denw y'o labato fo i ka donw na, Israɛldenw ɲinɛna o kɔ fo i ka seli kura kɛ kulu in kan.
20 I ka ci fɔ Israɛldenw ye ko u ka nin seli kɛ u bɔnsɔn bɛɛ la, o ka kɛ ci fɔli ye u bolo.
21 Katuguni o ye dɔgɔkun seli ye ani den fɔlɔw seli don, o seli ye fɛn fila ye, a ye fɛn fila ye.
22 Ne y'a sɛbɛn sariya fɔlɔ kitabu kɔnɔ, ne ye min sɛbɛn i ye, ko i ka o seli kɛ a waati la, don kelen san kɔnɔ, ani ne ye a sarakaw ɲɛfɔ i ye, walisa Israɛldenw hakili ka to olu la, ka o seli kɛ u bɔnsɔnw bɛɛ kɔnɔ nin kalo in kɔnɔ, don kelen o san.
23 Kalo fɔlɔ kalo kura ni kalo naaninan kalo kura, kalo wolonwulanan kalo kura ani kalo tannan kalo kura, hakilijigin donw bɛ kɛ yen, waatiw donw bɛ kɛ san tilayɔrɔ naani na. Olu sɛbɛnna ka sigi ka kɛ seereya ye badaa.
24 Nuhun y'u sigi seliw ye a yɛrɛ ye ka kɛ seliw ye mɔgɔw ka bɔnsɔnw bolo fo abada, fo u kɛra a hakilijigin ye o sababu fɛ.
25 Kalo fɔlɔ kalo kura don na, a welera ka kurunba dilan a yɛrɛ ye, o don na, dugukolo jara, a ye kurun da wuli ka dugukolo ye.
26 Kalo naaninan kalo kura donna, duguma dingɛ dunba da tugura. Kalo wolonwulanan kalo kura donna, dugukolo dingɛ dunbaw bɛɛ da wulila, ji y'a daminɛ ka jigin u kɔnɔ.
27 Kalo tannan kalo kura donna, kuluw kuncɛw yelen don, Nuhun nisɔndiyara.
28 O de kosɔn a y'u sigi seliw ye a yɛrɛ ye ka kɛ seliw ye badaa badaa.
29 U y'u bila sankolo sɛbɛnfura kan, dɔgɔkun tan ni saba tun bɛ u kelen-kelen bɛɛ la. ka bɔ ɲɔgɔn na ka taa ɲɔgɔn fɛ (tɛmɛnen) u hakilijigin na , ka bɔ fɔlɔ la ka taa filanan na , ka bɔ filanan na ka taa sabanan na , ka bɔ sabanan na ka taa naaninan na .
30 Cikan donw bɛɛ na kɛ dɔgɔkun bi duuru ni bi duuru ye, o bɛna kɛ san bɛɛ dafalen ye. O cogo la, a jalen don ani a sigilen bɛ sankolo sɛbɛnfura kan.
31 San kelen kɔnɔ, wala san o san, ɲɛmajɔli si tɛ (o ci fɔlen in) kɔnɔ.
32 I ka a fɔ Israɛldenw ye ko u ka sanw labato ka kɛɲɛ ni nin jate ye- tile kɛmɛ saba ni bi wɔɔrɔ ni naani, ani (o) bɛna kɛ san dafalen ye, u tɛna a waati tiɲɛ ka bɔ a donw na ani ka bɔ a seliw la sabu fɛn bɛɛ na bin u kɔnɔ ka kɛɲɛ n'u ka seereya ye, u tɛna don si to yen, u tɛna seliw tiɲɛ.
33 Nka n'u ye u ɲɛmajɔ k'u ma u labato ka kɛɲɛ ni a ka ci fɔlen ye, o tuma na fɛ, u bɛna u ka waatiw bɛɛ tiɲɛ, sanw bɛna bɔ nin (labɛn) in na, [u bɛna waatiw tiɲɛ ani sanw bɛna bɔ yen] ani u bɛna u ka laadalakow bila kɔfɛ.
34 Israɛldenw bɛɛ na ɲinɛ sanw sira kɔ, u tɛna ɲinɛ kalo kura ni waatiw ni lafiɲɛ donw kɔ, u na fili sanw sigicogo bɛɛ la.
35 Katuguni ne b'a dɔn, kabini sisan, ne na o fɔ i ye, nka o tɛ ne yɛrɛ ka laɲini ye. katuguni kitabu (nkalon) min sɛbɛnna ne ɲɛ kɔrɔ, ani sankolola sɛbɛnfura kan, donw tilacogo sigilen don, walisa u kana ɲinɛ layidu seliw kɔ, ka taama ka kɛɲɛ ni siya wɛrɛw ka seliw ye u ka filiw ni u ka dɔnbaliya kɔfɛ.

36 Sabu məgɔ dɔw bɛna sɔrɔ minnu bɛna kalo kɔlɔsi tiɲɛ na -cogo min na (a) bɛ waatiw tiɲɛ ani ka don san o san tile tan joona kojugu.
37 O de kosɔn sanw na se u ma, u bɛna (labɛn) tiɲɛ, ka don haramulen kɛ seereya don ye, ka don nɔgɔlen kɛ seli don ye, ka don bɛɛ maloya, don senuma ni nɔgɔlen, ani don nɔgɔlen ni don senuma ye Katuguni u na fili kalow ni lafiɲɛ donw ni seliw ni jubilew ko la.
38 O de kosɔn ne bɛ ci fɔ i ye ka seereya kɛ i ye walisa i ka seereya kɛ u ye. sabu i salen kɔfɛ i denw na (u) degun, fo u tɛna san kɛ tile kɛmɛ saba ni bi wɔɔrɔ ni naani dɔrɔn ye, wa o de kosɔn u bɛna fili kalo kura ni waatiw ni lafiɲɛ donw ni seliw la, wa u na joli suguya bɛɛ dun ni sogo suguya bɛɛ ye.

SABABU 7nan

1 Dɔgɔkun wolonwulanan na, a san fɔlɔ [1317 AM], nin jubile in na, Nuhun ye rezɛnsunw turu kulu kan, kurun tun sigilen bɛ kulu min kan, o tɔgɔ ye ko Lubar, Ararat kuluw dɔ la kelen, u ye den kɛ san naaninan na, [1320 AM] ani a y'u den kɔlɔsi, ka u lajɛ nin san in na kalo wolonwulanan na.
2 A ye diwɛn dilan o la k'a don minɛn kɔnɔ, k'a mara fo san duurunan, [1321 AM] fo ka se tile fɔlɔ ma, kalo fɔlɔ kalo kura don.
3 A ye nin seli don seli kɛ ni ɲagali ye, ka misiden kelen ni sagaden kelen, saga wolonwula, u kelen-kelen bɛɛ si bɛ san kelen bɔ, ani bakɔrɔn kelen, ka saraka jɛnita kɛ Matigi ye, walisa a ka jurumu kafari o la a yɛrɛ ni a denkɛw ye.
4 A ye misiden labɛn fɔlɔ, k'a joli dɔ da sogo kan min tun bɛ sarakabɔlan kan, a ye tulu bɛɛ da sarakabɔlan kan, a ye saraka jɛnita kɛ yɔrɔ min na, ani misi ni saga ni saga, ka u sogo bɛɛ da sarakabɔlan kan.
5 O kɔ, a ye u ka sarakaw bɛɛ ɲagami tulu la, o kɔfɛ, a ye diwɛn seri tasuma na, a tun ye min dilan sarakabɔlan kan ka kɔrɔ, ka wusulan da sarakabɔlan kan, ka kasa duman dɔ wuli min ka di Matigi a ka Ala ɲɛ kɔrɔ.
6 A ni a denw ɲagalila ka o diwɛn min.
7 Wula fɛ, a donna a ka fanibugu kɔnɔ, a ye dɔlɔ min, a y'i da ka sunɔgɔ.
8 Hama y'a fa Nuhun ye farilankolon, a taara o fɔ a balima fila ye kɛnɛma.
9 Sɛm y'a ka fini ta ka wuli, ale ni Yafeti, u ye o fini da u kamankunw kan, ka kɔsegin ka u fa ka maloya datugu, u ɲɛda tun bɛ kɔfɛ.
10 Nuhun kununna ka bɔ sunɔgɔ la ka a denkɛ dɔgɔkɛ ye min kɛ a la, a y'o bɛɛ dɔn, a y'a den danga k'a fɔ ko: 'Kanan danga; a na kɛ a balimaw ka jɔn ye.'
11 O kɔ, a ye dugawu kɛ Sɛm ye k'a fɔ ko: 'Matigi Sem ka Ala ka tanu, Kanan na kɛ a ka jɔn ye.'
12 Ala na Yafeti bonya, Ala na sigi Sɛm sigiyɔrɔ la, Kanan na kɛ a ka jɔn ye.'
13 Hama y'a dɔn ko a fa ye a denkɛ fitinin danga, a ma diya a ye ko a ye a denkɛ danga. A ni a denkɛw farala a fa fɛ, Kusi ni Mizrayimu ni Puti ni Kanan.
14 A ye dugu dɔ jɔ a yɛrɛ ye k'a tɔgɔ da a muso Neelatamawuki la.
15 Yafeti y'o ye, a keleya donna a balimakɛ la, a fana ye dugu dɔ jɔ a yɛrɛ ye, a y'o tɔgɔ da a muso tɔgɔ la ko ‘Adatan.
16 Sɛm tora a fa Nuhun fɛ, a ye dugu dɔ jɔ a fa gɛrɛfɛ kulu kan, ale fana y'o tɔgɔ da a muso Sedeqetelebab tɔgɔ la.
17 A filɛ nin dugu saba bɛ Lubar kulu kɛrɛfɛ. Sedeqetelebab min bɛ kulu ɲɛfɛ a kɔrɔn fɛ; ani Na'eltama'uk saheli fan fɛ; 'Adatan'eses ka taa tilebin fɛ.
18 Sɛm denkɛw filɛ nin ye: Elam ni Asur ani Arpaksad -o (denkɛ) wolola san fila sanjiba kɔfɛ- ani Lud ni Aram.
19 Yafeti denkɛw ye Gomɛri ni Magɔg ni Madayi ni Yawan ni Tubali ni Meseki ni Tirasi ye.
20 Jubile san mugan ni seginnan na [1324-1372 AM] Nuhun y'a daminɛ ka sariya ni ci fɔlenw fɔ a denkɛw ye, ani kiritigɛlaw bɛɛ, a tun bɛ minnu dɔn, ani a y'a denkɛw laadi u ka tilennenya labato, ka u farisogo maloya datugu, ka duba u Dabaga ye, ka bonya da u fa ni u ba kan, ka u məgɔɲɔgɔn kanu, ani aw k'u niw kɔlɔsi jatɔya ni nɔgɔlenya ni tilenbaliya bɛɛ la.
21 O ko saba de kosɔn, sanjiba nana dugukolo kan, o ye jatɔya ye, Kɔlɔsilikɛlaw ye jatɔya kɛ hadamadenw denmusow nɔfɛ, u ye u ka sariya sɔsɔ.
22 U ye denkɛw wolo Nafidimuw la, u bɛɛ tɛ kelen ye, u ye ɲɔgɔn dun.
23 Məgɔ kelen-kelen bɛɛ y'u yɛrɛ feere ka tilenbaliya kɛ, ka joli caman bɔn, ka dugukolo fa tilenbaliya la.
24 O kɔ, u ye jurumu kɛ baganw ni kɔnɔw ni dugukolo kan fɛn lamagatɔw ni taamatɔw bɛɛ la.
25 Matigi ye fɛn bɛɛ halaki dugukolo kan. u ka kɛwalew juguya kosɔn, ani u ye joli min bɔn dugukolo cɛma, a ye fɛn bɛɛ halaki.
26 'An tora, ne ni e, ne denkɛw, ani fɛn o fɛn donna kurun kɔnɔ ni an ye, ne bɛ aw ka kɛwalew ye ne ɲɛ kɔrɔ, ko aw tɛ taama tilennenya la, katuguni aw ye taama daminɛ halakili sira kan, aw bɛ ɲɔgɔn fara ɲɔgɔn kan, ka keleya ɲɔgɔn na, ani (o cogo la) ko aw ni ɲɔgɔn cɛ tɛ bɛn.
27 Ne y'a ye, jinɛw ye (u) lafilili daminɛ aw ni aw denw kama ani sisan ne bɛ siran aw ɲɛ, ko ne salen kɔfɛ, aw na hadamadenw joli bɔn dugukolo kan, ko aw fana na halaki ka bɔ dugukolo kan.
28 Məgɔ o məgɔ bɛ məgɔ joli bɔn, ni məgɔ o məgɔ bɛ farisogo joli dun, o bɛɛ na halaki ka bɔ dugukolo kan.
29 Məgɔ si tɛna to joli dun, walima məgɔ joli bɔn dugukolo kan, bɔnsɔn walima bɔnsɔn si tɛna to a bolo sankolo jukɔrɔ. Katuguni u na taa Salo la, u na jigin kiritigɛ yɔrɔ la, u bɛɛ na bɔ dibi la dibi la saya jugu fɛ.
30 Joli si tɛna ye aw kan joli bɛɛ la, aw ye baganw walima baganw walima fɛn o fɛn faga dugukolo kan, aw bɛna baara ɲuman kɛ aw niw ye, ka fɛn min bɔnna dugukolo kan, aw bɛ o datugu.
31 Aw kana kɛ i ko məgɔ min bɛ dumuni kɛ ni joli ye, nka aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi walisa məgɔ si kana joli dun aw ɲɛ, ka joli datugu, katuguni a fɔra ne ye nin cogo la ka seereya kɛ aw ni aw denw ye, ani farisogo bɛɛ.
32 Aw kana a to ni ka dun ni farisogo ye, walisa aw joli, o min ye aw ka ɲɛnamaya ye, o kana wajibiya sogo si bolo, min b'a bɔn dugukolo kan.
33 Dugukolo tɛna saniya joli bɔnna a kan. sabu (dɔrɔn) a bɔnna joli fɛ, dugukolo bɛna saniya a bɔnsɔn bɛɛ la.
34 Sisan, ne denw, aw ka a to a la: aw ka kiri ni tilennenya kɛ walisa aw ka tilennenya da dugukolo bɛɛ kan, ka aw nɔɔrɔ kɔrɔta ne ka Ala ɲɛ kɔrɔ, ale min ye ne kisi sanjiba ji ma.

35 A filɛ, aw na taa duguw jɔ aw yɛrɛ ye, ka dugukolo kan jiriw bɛɛ turu u kɔnɔ, ka fara jiridenw bɛɛ kan.
36 San saba kɔnɔ, fɛn o fɛn duntaw den tɛna lajɛ, san naaninan na, a den na jate fɛn senumaw ye [u na jiriden fɔlɔw saraka], minnu ka di Kɔrɔtalenba Ala ɲɛ kɔrɔ, ale min ye sankolo ni dugukolo ani fɛn bɛɛ da. U ka diwɛn ni tulu fɔlɔ (i n'a fɔ) jiriden fɔlɔw sara ka caya Matigi ka sarakabɔlan kan, min bɛ o sɔrɔ, ani min tora, Matigi ka so baarakɛlaw ka dumuni kɛ sarakabɔlan ɲɛfɛ min bɛ o sɔrɔ.
37 San duurunan na, aw ka hɔrɔnya kɛ walisa aw ka a bila tilennenya ni tilennenya la, aw na kɛ mɔgɔ tilennenw ye, aw bɛ fɛn minnu sɛnɛ, olu bɛɛ na ɲɛ.
38 Aw facɛ Henɔki ye ci fɔ a denkɛ Matusela ni a denkɛ Matusela Lamɛki ma, ani Lamɛki ye ci fɔ ne ye cogo min na.
39 Ne na ci fɔ aw ye, ne denkɛw, i ko Enɔki y'a fɔ a denkɛ ye cogo min na a ka san fɔlɔ la, k'a to ɲɛnamaya la, a ka bɔnsɔn wolonwulanan na, a ye ci fɔ a denkɛ ni a denkɛ denkɛw ye ka seereya kɛ fo ka se a saya don ma.'

SABABU 8NAN

1 Jubile san mugan ni kɔnɔntɔnnan na, dɔgɔkun fɔlɔ la, [1373 AM] a daminɛ na, Arpaksadi ye muso dɔ ta a yɛrɛ la, a tɔgɔ ye ko Rasueja, Suzan denmuso, Elam denmuso, a ye denkɛ bange a ye san sabanan na nin dɔgɔkun in na, [1375 AM] ani a y'a tɔgɔ da Kayam.
2 Denkɛ kɔrɔla, a fa y'a kalan sɛbɛnni na, a taara yɔrɔ ɲini a yɛrɛ ye, a bɛ se ka dugu minɛ yɔrɔ min na.
3 A ye sɛbɛn dɔ sɔrɔ, kɔrɔlenw (mɔgɔw) tun ye min ja farakurun kan, a ye fɛn minnu kalan o kan, a y'o sɛbɛn ka jurumu kɛ o kosɔn. sabu Kɔlɔsilikɛlaw ka kalan tun bɛ o kɔnɔ, u tun bɛ tile ni kalo ni dolow taamasiyɛnw kɔlɔsi sankolo taamasiyɛnw bɛɛ la ka kɛɲɛ ni o ye.
4 A y'a sɛbɛn k'a ma foyi fɔ o ko la. katuguni a siranna ka kuma Nuhun fɛ o ko la walisa a kana dimi a kɔrɔ o ko la.
5 Jubile san bisabanan na, [1429 AM] dɔgɔkun filanan na, o san fɔlɔ la, a ye muso dɔ ta a yɛrɛ ma, a tɔgɔ ye ko Mɛlka, Madai denmuso, Yafeti denkɛ, ani san naaninan na [1432 AM] a ye denkɛ bange, k'a tɔgɔ da ko Sela. sabu a ko: 'Tiɲɛ na, ne cilen don.'
6 [A wolola san naaninan na], Sela kɔrɔbayara ka muso dɔ ta, a tɔgɔ ko Muak, a fa balimakɛ Kesed denmuso, a ka san bisaba ni bisaba kɔnɔ, dɔgɔkun duurunan na, a san fɔlɔ la.
7 A ye denkɛ wolo a ye a san duurunan na [1503 AM], a y'a tɔgɔ da Eber, a ye muso ta a yɛrɛ la, a tɔgɔ ye ko Azurâd, Nebrod denmuso, Jubile san bisaba ni fila la, dɔgɔkun wolonwulanan na, a san sabanan na. [1564 sɔgɔmada fɛ].
8 O san wɔɔrɔnan na, a ye denkɛ bange a ye, a y'a tɔgɔ da ko Peleg. A bangera don minnu na, Nuhun bɔnsɔnw y'a daminɛ ka dugukolo tila u ni ɲɔgɔn cɛ.
9 U y'a tila u ni ɲɔgɔn cɛ gundo la k'o fɔ Nuhun ye.
10 Jubile san bisaba ni saba daminɛ na [1569 AM], u ye dugukolo tila tila saba ye, ka kɛɲɛ ni u kelen-kelen bɛɛ ka ciyɛn ye, ka kɛɲɛ ni u kelen-kelen bɛɛ ka ciyɛn ye, san fɔlɔ kɔnɔ, an dɔ cilen tun bɛ u fɛ.
11 A y'a denkɛw wele, u ni u denw gɛrɛla a la, a ye dugukolo tila ka kɛ kalatalaw ye, a denkɛ saba tun ka kan ka minnu ta, u y'u bolow kɔrɔta ka sɛbɛn bɔ u fa Nuhun disi la.
12 Dugukolo cɛmancɛ bɔra o sɛbɛn kan i n'a fɔ Sɛm ka jate, a ka kan ka min ta ka kɛ ciyɛn ye a yɛrɛ ni a denkɛw ye fo abada, ka bɔ Rafa kulu cɛmancɛ la, ka bɔ ji da la ka bɔ Tina baji la, a niyɔrɔ bɛ taa tilebin fɛ ka tɛmɛ baji in cɛmancɛ fɛ, a bɛ bonya fo ka se a ji ma dingɛ dunbaw kɔnɔ , baji in bɛ bɔ minnu kɔnɔ ka a ji bɔn Me'at kɔgɔji la , baji in bɛ woyo ka don kɔgɔjiba kɔnɔ . Worodugu fan bɛɛ ye Yafeti ta ye, saheli fan bɛɛ ye Sɛm ta ye.
13 A bɛ bonya fo ka se Karaso ma : nin bɛ kan disi la min ɲɛ bɛ saheli fan fɛ.
14 A niyɔrɔ bɛ taa kɔgɔjiba da la, a bɛ taa sira tilennen fɛ fo ka se kan min bɛ saheli fan fɛ, o tilebin fɛ.
15 A bɛ wuli ka bɔ yan ka taa saheli fan fɛ ka taa kɔgɔjiba da la (a) ji da la, ka taa tilebin fɛ fo ka se Afra ma, ka taa fo ka se Gihɔn baji ji la, ka taa Gihɔn ji saheli fɛ, ka taa o baji da la.
16 A bɛ taa kɔrɔn fɛ, fo ka se Edɛn nakɔ ma, a saheli fɛ, [saheli fɛ] ani ka bɔ Edɛn jamana bɛɛ kɔrɔn fɛ ani kɔrɔn fan bɛɛ la, a bɛ wuli ka taa kɔrɔn fɛ ka taa fo ka se kulu kɔrɔn fɛ min tɔgɔ ye ko Rafa, ka jigin ka se Tina baji da la.
"
18 Nuhun nisɔndiyara ko nin niyɔrɔ bɔra Sem ni a denkɛw ye, a hakili jigira a ka kiraya kumaw bɛɛ la. sabu a tun y'a fɔ ko: 'Matigi ka tanu Sem ka Ala, Matigi ka sigi Sem sigiyɔrɔ la.'
19 A y'a dɔn ko Edɛn nakɔ ye yɔrɔ senumaw ye, ani Matigi sigiyɔrɔ, ani Sinayi kulu ye kungokolo cɛmancɛ ye, ani Siyɔn kulu -dugukolo cɛmancɛ cɛmancɛ: nin saba dabɔra ka kɛ yɔrɔ senumaw ye minnu ɲɛda bɛ ɲɔgɔn ɲɛ.
20 A ye Ala ka Ala tanu, ale min ye Matigi ka kuma don a da la, ani Matigi fo badaa.
21 A y'a dɔn ko duba ni dugawu sera Sɛm n'a denkɛw ma fo abada -Edɛn jamana bɛɛ ni Kɔgɔji Bilen jamana bɛɛ, ani kɔrɔnfɛ jamana bɛɛ ani Ɛndujamana, ani Kɔgɔji Bilen ani a kuluw, ani Basan jamana bɛɛ, ani Liban jamana bɛɛ ani Kaftur gunw, ani Sanir kuluw bɛɛ ani 'Amana, ani Asur kuluw worodugu fɛ, ani Elam, Asur, Babɛl jamana bɛɛ, ani Suzan ni Maedai, ani Ararat kuluw bɛɛ, ani kɔgɔji kɔfɛ mara bɛɛ, min bɛ Asur kuluw kɔfɛ worodugu fan fɛ, dugukolo dubalen ni yɔrɔba, ani a kɔnɔfɛnw bɛɛ ka ɲi kosɛbɛ.'
22 Hamu bɔra yɔrɔ filanan na, Gihɔn kɔfɛ saheli fɛ nakɔ kinin fɛ, a bɛ taa saheli fɛ, a bɛ taa tasuma kuluw bɛɛ la, a bɛ taa tilebin fɛ ka taa Atel kɔgɔji la, a bɛ taa tilebin fɛ fo ka se Mauk kɔgɔji ma -o min ma halaki, fɛn o fɛn ma halaki, o bɛɛ bɛ jigin min kɔnɔ.
23 A bɛ taa worodugu fɛ ka taa Gadir dancɛ la, ka taa kɔgɔji ji da la ka taa kɔgɔjiba ji la fo ka surunya Gihɔn ba la, ka taa Gihɔn baji da la fo ka se Edɛn nakɔ kinin fɛ.
24 Nin ye jamana ye min bɔra Hama ye i n'a fɔ a tun ka kan ka min minɛ fo abada a yɛrɛ ni a denkɛw ye fo ka se u bɔnsɔnw ma fo badaa.
25 Yafeti bɔra Tina baji kɔfɛ yɔrɔ sabanan na ka taa a ji bɔyɔrɔ worodugu fɛ, ka taa worodugu-kɔrɔn fɛ ka taa Gog mara bɛɛ la ani a kɔrɔn fɛ jamana bɛɛ la.
26 A bɛ taa worodugu fɛ ka taa worodugu fɛ, ka taa se Qɛlti kuluw ma worodugu fɛ, ka taa Mauk kɔgɔji fan fɛ, ka taa Gadir kɔrɔn fɛ fo ka se kɔgɔji ji mara ma.
27 Wa a bɛ janya fo ka gɛrɛ Fara tilebin fɛ ka segin Aferag fan fɛ, ka taa kɔrɔn fɛ ka taa Me'at kɔgɔji ji la.

28 Wa a bɛ taa Tina baji mara la worodugu-kɔrɔn fɛ fo ka gɛrɛ a ji dancɛ la ka taa Rafa kulu fan fɛ, ka wuli ka taa worodugu fan fɛ.
29 Jamana min bɔra Yafeti n'a denkɛw ye, o ye a ka ciyɛn niyɔrɔ ye a yɛrɛ ni a denkɛw ye, u bɔnsɔnw fo badaa. gun belebele duuru, ani dugukoloba dɔ worodugu fɛ.
30 Nka nɛnɛ ka bon, Hamu jamana ka suma, Sem jamana fana tɛ funteni ni nɛnɛ fana ye, nka nɛnɛ ni funteni ɲagaminen don.

SABABU 9NAN

1 Hamu tila a denkɛw cɛma, a tilayɔrɔ fɔlɔ bɔra Kus kɔrɔn fɛ, a tilebin fɛ Mizrayimu fɛ, a tilebin fɛ Puti fɛ, a tilebin fɛ [ani a tilebin fɛ] kɔgɔji kan Kanan.
2 Sɛmu y'a tila a denkɛw cɛma, a tilayɔrɔ fɔlɔ bɔra Hamu n'a denkɛw ye, Tigris baji kɔrɔn fɛ, fo a ka gɛrɛ kɔrɔn fɛ, Ɛndu jamana bɛɛ la, ani Kɔgɔji bilenman na, a da la, ani Dedan ji la, ani Mebri ni Ela kuluw bɛɛ la, ani Suzan jamana bɛɛ ani Farnak kɛrɛ fɛ, ka taa se Kɔgɔji Bilen ni Tina baji ma.
3 Asira yɔrɔ filanan bɔra, o ye Asur jamana bɛɛ ni Ninivi ani Sinari jamana bɛɛ ye, ka taa se Ɛndu jamana dancɛ ma.
4 Aripaksadi yɔrɔ sabanan bɔra, o ye Kaldew jamana bɛɛ ye, min bɛ Efrate baji kɔrɔn fɛ, Kɔgɔji Bilen dancɛ la, ani kungokolon ji bɛɛ min ka surun kɔgɔji kan na, o min ɲɛ bɛ Misira fan fɛ, Liban jamana bɛɛ ni Saniri ani Amana jamana bɛɛ fo Efrate baji dancɛ la.
5 Aram ka yɔrɔ naaninan bɔra, o ye Mezopotami jamana bɛɛ ye Tigris ni Efrate cɛ, Kaldew woroduguyanfan fɛ, ka taa a bila Asur kuluw dancɛ la ani Arara jamana na.
6 Lud tilayɔrɔ duurunan nana, Asur kuluw ni u ta bɛɛ fo ka se Kɔgɔjiba ma, fo ka se a balimakɛ Asur kɔrɔn fɛ.
7 Yafeti fana y'a ka ciyɛn tila a denkɛw cɛ.
8 Yɔrɔ fɔlɔ bɔra Gomer kɔrɔn fɛ ka bɔ worodugu fan fɛ ka taa a bila Tina baji la. Worodugu fɛ, worodugu kɔnɔna yɔrɔw bɛɛ bɔra Magog ka taa fo ka se Meat kɔgɔji ma.
9 Madayi bɔra ka kɛ a niyɔrɔ ye, k'a ta a balimakɛ fila tilebin fɛ ka taa gunw ni gunw dafɛ.
10 Gun bɛɛ ni gun minnu bɛ Lud dankan fan fɛ, olu ni Yawan tilayɔrɔ naaninan bɔra.
11 Tubal yɔrɔ duurunan bɔra kan cɛmancɛ la min bɛ gɛrɛ Lud yɔrɔ dancɛ la ka taa kan filanan na, ka taa kan filanan kɔfɛ ka taa kan sabanan na.
12 Yɔrɔ wɔɔrɔnan bɔra Meseki la, o yɔrɔ bɛɛ la min bɛ kan sabanan kɔfɛ fo ka gɛrɛ Gadir kɔrɔn fɛ.
13 Tirasi yɔrɔ wolonwulanan bɔra, gunba naani kɔgɔji cɛmancɛ la, minnu bɛ se Hamu yɔrɔ ma [ani Kamaturi gunw bɔra kalo la Arpakisadi denkɛw kama k'a kɛ a ciyɛn ye
14 O cogo la, Nuhun denkɛw y'u denkɛw tila u fa Nuhun ɲɛ kɔrɔ, ka u bɛɛ siri ni kalili ye, ka danga kɛ mɔgɔ o mɔgɔ ye, mɔgɔ o mɔgɔ tun b'a fɛ ka niyɔrɔ minɛ min ma bin (a ma) a ka tila fɛ.
15 U bɛɛ y'a fɔ ko: ‘A ka kɛ ten. o cogo la ' u yɛrɛw n'u denw ye fo abada u bɔnsɔnw bɛɛ la fo ka se kiri don ma, Matigi Ala na kiri tigɛ u kan ni npan ni tasuma ye u ka filiw juguya nɔgɔlenw bɛɛ kosɔn, u ye dugukolo fa ni sariya tiɲɛni ni nɔgɔya ni jatɔya ni jurumu ye.

SABABU 10NAN

1 Jubile don dɔgɔkun sabanan na, jinɛ nɔgɔlenw y'a daminɛ ka Nuhun denw lafili, ka fili ka u halaki.
2 Nuhun denkɛw nana u fa Nuhun fɛ k'a fɔ a ye jinɛw ko la minnu tun bɛ ka a denkɛw fiyen ani ka u faga.
3 A ye Matigi a ka Elohim deli k'a fɔ ko: ‘Farisogo bɛɛ niw ka Ala, makari ne la. A ye ne ni ne denw kisi sanjiba ji la, a ma ne halaki i ko i ye halakili denw halaki cogo min na. Sabu I ka nɛɛma cayara ne la, I ka hinɛ kɛra ne ni ye kosɛbɛ; I ka nɛɛma ka kɔrɔta ne denkɛw kan, Jinɛ juguw kana u mara. Walisa u kana u halaki ka bɔ dugukolo kan.
4 Nka i ka duba ne ni ne denw ye, walisa an ka caya ka caya ani ka dugukolo fa.
5 I b'a dɔn i ka Kɔlɔsilikɛlaw, o jinɛw faw ye wale kɛ cogo min na ne ka waati la. sabu ninnu ye juguya ye, wa u dabɔra walisa ka halaki.
6 U kana kuntigiya kɛ ɲɛnamaw niw kan. sabu E kelenpe de bɛ se ka kuntigiya kɛ u kan. U kana fanga sɔrɔ mɔgɔ tilennenw denw kan kabini sisan fo abada.’
7 Matigi an ka Ala y'a fɔ an ye ko an ka bɛɛ siri.
8 Jinɛw kuntigi Mastêmâ nana k’a fɔ ko : ‘Matigi, Dabaga, u dɔw ka to ne ɲɛkɔrɔ, u ka ne kan lamɛn, ka ne bɛna min fɔ u ye, u ka o bɛɛ kɛ katuguni ni u dɔw ma to ne bolo, ne tɛna se ka ne sago fanga waleya hadamaden denw kan; katuguni ninnu ye tiɲɛni ni fili ye ne ka kiritigɛ ɲɛkɔrɔ, katuguni hadamaden denw ka juguya ka bon.’
9 A ko: U tila tannan ka to a ɲɛ kɔrɔ, tila kɔnɔntɔn ka jigin kiritigɛyɔrɔ la.'
10 A y'a fɔ an dɔ ye ko an ka Nuhun kalan u ka furaw bɛɛ la; sabu a tun b'a dɔn ko u tɛna taama tilennenya la, wa u tɛna kɛlɛ tilennenya la.
11 An y'a ka kumaw bɛɛ kɛ ka kɛɲɛ ni a ka kumaw bɛɛ ye: an ye juguman jugu minnu bɛɛ siri kiritigɛyɔrɔ la, an y'u tila tannan kelen to yen, walisa u ka kolo Sitanɛ kɔrɔ dugukolo kan.
12 An ye u ka banaw furaw bɛɛ ɲɛfɔ Nuhun ye, ka fara u lafililiw kan, a bɛ se ka u kɛnɛya cogo min na ni dugukolo kan binw ye.
13 Nuhun ye fɛn bɛɛ sɛbɛn gafe dɔ kɔnɔ i n'a fɔ an y'a fɔ a ye cogo min na fura suguya bɛɛ ko la. O cogo la, jinɛ juguw balila ka Nuhun denw (dimi) kɛ.
14 A ye sɛbɛn minnu ci, a y'o bɛɛ di a denkɛ kɔrɔba Sɛm ma. A y'a kanu kosɛbɛ ka tɛmɛ a denkɛw bɛɛ kan.»
15 Nuhun sunɔgɔra a bɛnbaw fɛ, ka a su don Lubar kulu kan Ararati jamana na.
16 A ye san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni bi duuru kɛ a ka ɲɛnamaya kɔnɔ, san tan ni kɔnɔntɔn ani dɔgɔkun fila ni san duuru. [1659 sɔgɔmada fɛ].
17 A ka ɲɛnamaya kɔnɔ dugukolo kan, a tun ka bon ni hadamaden denw ye fo Henɔki, a ka tilennenya kosɔn, a dafalen tun bɛ min na. Katuguni Henɔki ka baara tun sigilen bɛ diɲɛ bɔnsɔnw ka seereya kama, walisa a ka kɛwalew bɛɛ lakali bɔnsɔnw ni bɔnsɔnw cɛ, fo ka se kiri don ma.
18 Jubile san bisaba ni sabanan na, dɔgɔkun filanan na, san fɔlɔ la, Peleg ye muso dɔ ta, a tɔgɔ ko Lomna, Sinar denmuso, ka denkɛ wolo a ye nin dɔgɔkun san naaninan na, a y'a tɔgɔ da ko Reu. sabu a ko: 'A filɛ, hadamaden denw kɛra mɔgɔ juguw ye, u ka laɲini jugu kosɔn, ka dugu ni sankanso jɔ u yɛrɛ ye Sinari jamana na.'

19 U bɔra Ararati jamana kɔrɔn fɛ ka taa Sinari. sabu a ka waati la, u ye dugu ni sankanso jɔ, k'a fɔ ko: «Taa, an ka wuli o fɛ sankolo la.»
20 U ye so jɔli daminɛ, dɔgɔkun naaninan na, u ye biriki dilan ni tasuma ye, birikiw kɛra kabakurun ye u ye, u ye bɔgɔdaga min kɛ u la, o kɛra nɔgɔ ye min bɛ bɔ kɔgɔji la, ka bɔ jibolisiraw la Sinar jamana na.
21 U y'a jɔ: san binaani ni saba [1645-1688 AM] u y'a jɔ; a bonya tun ye biriki 203 ye, a janya (biriki kelen) tun ye kelen sabanan ye; a janya tun ye mɛtɛrɛ 5433 ye ani bolokɔni 2, ani (kogo kelen bonya tun ye) stade tan ni saba ye (ani stade bisaba tɔw la).
22 Matigi an ka Ala y'a fɔ an ye ko: A filɛ, u ye jamana kelen ye, u bɛ (nin) kɛ, sisan foyi tɛna bali u la. Aw ka taa, an ka jigin ka u ka kan maloya, walisa u kana ɲɔgɔn ka kuma faamu, u ka jɛnsɛn dugubaw ni siyaw la, kuntilenna kelen tɛna to u fɛ tugun fo kiritigɛ don.'
23 Matigi jiginna, an jiginna n'a ye ka dugu ni sankanso ye, hadamadenw ye minnu jɔ.
24 A ye u ka kan maloya, u ma ɲɔgɔn ka kuma faamu tun, u ye dugu ni sankanso jɔli dabila.
25 O de y'a to Sinari jamana bɛɛ tɔgɔ dara Babɛli, katuguni Matigi ye hadamadenw ka kan bɛɛ maloya yen, ka bɔ yen, u jɛnsɛnna u ka duguw la, u kelen-kelen bɛɛ ka kɛɲɛ n'u ka kan ni u ka siya ye.
26 Matigi ye fiɲɛba ci sankanso ma ka a ci dugukolo kan, a filɛ, a tun bɛ Asur ni Babilonɛ cɛ Sinar jamana na, u y'a tɔgɔ da ko ‘Bɔli’.
27 Dɔgɔkun naaninan na, san fɔlɔ [1688 AM] a daminɛ na, Jubile san bisaba ni bisaba kɔnɔ, u jɛnsɛnna ka bɔ Sinari jamana na.
28 Hamu ni a denkɛw taara jamana min na, a y'o sɔrɔ saheli jamana na.
29 Kanan ye Liban jamana ye fo Misira ba la, ko a ka ɲi kosɛbɛ, a ma don a ka ciyɛn jamana na, min bɛ tilebin fɛ (o kɔrɔ ye) kɔgɔji la, a sigilen bɛ Liban jamana na, kɔrɔn fɛ ani tilebin fɛ ka bɔ Jurdɛn dancɛ la ani kɔgɔji dancɛ la.
30 A fa Hamu ni a balimakɛ Kusi ni Mizrayimu y'a fɔ a ye ko: 'I y'i sigi jamana dɔ la min tɛ i ta ye, min ma bin an kan kalata la, i kana o kɛ. sabu n'i y'o kɛ, e n'i denkɛw bɛna bin jamana kɔnɔ, ka (ka) danga murutili fɛ; K'a masɔrɔ murutili de y'a to aw sigilen don, murutili de kosɔn aw denw na bin, aw na bɔ yen fo abada.»
31 Aw kana sigi Sem sigiyɔrɔ la. Katuguni o sera Sɛmu ni a denkɛw ma.
32 I dangalen don, i na danga ka tɛmɛ Nuhun denw bɛɛ kan, an ye an yɛrɛ siri danga min na ni kalili ye kiritigɛla senuma ɲɛkɔrɔ, ani an fa Nuhun ɲɛkɔrɔ.'
33 Nka a ma sɔn u ma, ka sigi Liban jamana na, k'a ta Hamat na ka taa a bila Misira dondaw la, a ni a denkɛw fo ka na se bi ma.
34 O de y'a to o jamana tɔgɔ dara Kanan.
35 Yafeti n'a denkɛw taara kɔgɔji fan fɛ ka sigi u ka niyɔrɔ jamana na, Madai ye kɔgɔji dugukolo ye, a ma diya a ye, a ye (yɔrɔ) dɔ deli Hamu ni Asur ani Arpaksad fɛ, a muso balimakɛ, ka sigi Mɛdi jamana na, a muso balimakɛ gɛrɛfɛ fo bi.
36 A y'a ka sigiyɔrɔ ni a denkɛw sigiyɔrɔ wele ko Media, u facɛ Madayi tɔgɔ la.

SABABU 11NAN

1 Jubile san bisaba ni duurunan na, dɔgɔkun sabanan na, o san fɔlɔ [1681 AM] la, Reu ye muso dɔ ta a yɛrɛ ma, a tɔgɔ ye ko 'Ôrâ, 'Ûr denmuso, Kesed denkɛ, a ye denkɛ bange a ye, a y'a tɔgɔ da Sêrôh, nin dɔgɔkun san wolonwulanan na nin jubile in na. [1687 AM]
2 Nuhun denkɛw y'a daminɛ ka ɲɔgɔn kɛlɛ, ka ɲɔgɔn minɛ jɔnya la, ka ɲɔgɔn faga, ka mɔgɔw joli bɔn dugukolo kan, ka joli dun, ka dugu barikamaw jɔ, ka kogow, ani sankansobaw, ani mɔgɔ kelen-kelenw (y'a daminɛ) ka u yɛrɛ kɔrɔta jamana sanfɛ, ka masaya daminɛw sigi sen kan, ka taa kɛlɛ kɛ mɔgɔw ni mɔgɔw ni jamana ni duguw cɛ dugu kɛlɛli la, ani bɛɛ (y’a daminɛ) ka kojugu kɛ, ka marifa sɔrɔ, ka u denkɛw kalan kɛlɛ la, u y’a daminɛ ka duguw minɛ, ka jɔn cɛmanw ni musomanw feere.
3 Kesed denkɛ 'Ûr ye Kaldekaw ka dugu Ara jɔ, k'a tɔgɔ da a yɛrɛ tɔgɔ ni a fa tɔgɔ la. U ye ja wulilenw dilan u yɛrɛ ye, u kelen-kelen bɛɛ ye boli bato, u ye ja wulilen min dilan u yɛrɛ ye, u y’a daminɛ ka ja nɔgɔlenw ni simulacra nɔgɔlenw dilan, ani jinɛ juguw y’u dɛmɛ ani k’u lafili ka sariya tiɲɛni ni nɔgɔlenya kɛ.
4 Kuntigi Mastêmâ y'a cɛsiri ka nin bɛɛ kɛ, a ye jinɛ wɛrɛw ci, minnu bilala a bolo, ka kojugu ni jurumu sifa bɛɛ kɛ, ka tiɲɛni sifa bɛɛ kɛ, ka tiɲɛni ni tiɲɛni kɛ, ka joli bɔn dugukolo kan.
5 O de y'a to a ye Sɛro tɔgɔ da ko Serug, katuguni mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ y'i yɛlɛma ka jurumu sifa bɛɛ kɛ.
6 A kɔrɔla ka sigi Kaldekaw ka Uri dugu la, a muso ba fa gɛrɛfɛ, a ye boliw bato, a ye muso ta a yɛrɛ la Jubile san bisaba ni wɔɔrɔnan na, dɔgɔkun duurunan na, o san fɔlɔ la, [1744 AM] a tɔgɔ ye ko Melka, Kaber denmuso, a fa denmuso balimakɛ.
7 A ye Nakɔri bange o dɔgɔkun san fɔlɔ la, a bonyalen don ka sigi Kaldekaw ka Uri dugu kɔnɔ, a fa ye Kaldekaw ka ɲininiw kalan a la, ka kɛɲɛ ni sankolo taamasyɛnw ye.
8 Jubile san bisaba ni wolonwulanan na, dɔgɔkun wɔɔrɔnan na, a san fɔlɔ la, [1800 AM] a ye muso dɔ ta a yɛrɛ ma, a tɔgɔ ye ko ‘Ijaska, Kaldekaw ka Nestag denmuso.
9 A ye Tera bange a ye nin dɔgɔkun san wolonwulanan na. [1806 sɔgɔmada fɛ].
10 Kuntigi Mastêmâ ye wuluw ni kɔnɔw ci ka taa kisɛ min danna jamana kɔnɔ, ka o dun, walasa ka jamana tiɲɛ, ka mɔgɔw denw ka baara bɔsi u la. Sani u ka se ka sɛnɛ kɛ kisɛ la, wuluw ye (a) tigɛ ka bɔ dugukolo sanfɛ.
11 O de y'a to a y'a tɔgɔ da ko Tera, katuguni wuluw ni kɔnɔw y'u dɔgɔya ka kɛ dɛsɛ ye, k'u kisɛw dun.
12 Sanw y'a daminɛ ka kɛ den ye, kɔnɔw kosɔn, u ye jiriw den bɛɛ dun jiriw la, ni cɛsiriba dɔrɔn de kɛra, u sera ka dɔɔni kisi dugukolo den bɛɛ la u ka waati kɔnɔ.
13 Nin jubile san bisaba ni kɔnɔntɔnnan na, san fɔlɔ dɔgɔkun filanan na, [1870 AM] Tera ye muso ta a yɛrɛ ye, a tɔgɔ ye ko ‘Edna, Abramu denmuso, a fa balimamuso denmuso. Nin dɔgɔkun in san wolonwulanan na [1876 AM] a ye denkɛ dɔ bange a ye, a y’a tɔgɔ da Abramu, a ba fa tɔgɔ la;
14 katuguni a denmuso tun sara sani a denmuso ka kɔnɔ ta.
15 Den y'a daminɛ ka dugukolo filiw faamu, ko bɛɛ tununna ja nɔgɔlenw ni nɔgɔli kɔfɛ, a fa y'a kalan sɛbɛnni na, a si tun bɛ dɔgɔkun fila bɔ, [1890 AM] ani a y'a yɛrɛ fara a fa kan, walisa a kana boliw bato n'a ye.

16 A y'a daminɛ ka fɛn bɛɛ Dabaga deli walisa a k'a kisi hadamaden denw ka filiw ma, ani a niyɔrɔ kana bin fili la nɔgɔlenya ni juguya kɔfɛ.
17 Kisɛ danni waati sera jamana kan, u bɛɛ taara ɲɔgɔn fɛ ka u ka kisɛ tanga wuluw ma, Abramu taara ni taatɔw ye, den tun ye san tan ni naani ye.
18 Sankaba sankaba dɔ nana ka kisɛ dun, Iburama bolila ka taa u kunbɛn sanni u ka sigi dugukolo kan, ka pɛrɛn u fɛ sanni u ka sigi dugukolo kan walisa ka kisɛ dun, k'a fɔ u ye ko: ‘Aw kana jigin, aw bɔra yɔrɔ min na, aw ka segin o yɔrɔ la.
19 A ye wuluw sankaba kɔsegin o don na siɲɛ biwolonwula, ka wuluwulu minnu bɛɛ la Abramu tun bɛ yɔrɔ min na, olu bɛɛ la kelen ma sigi yen.
20Mɔgɔ minnu tun bɛ a fɛ jamana fan bɛɛ la, olu bɛɛ y'a ye a pɛrɛnna, wuluw bɛɛ kɔseginna, a tɔgɔ bonyalen don Kalde jamana bɛɛ la.
21 Minnu tun b'a fɛ ka danni kɛ, olu bɛɛ nana a fɛ ɲinan, a taara n'u ye fo danni waati ka ban.
22 Dɔgɔkun duurunan san fɔlɔ la [1891 AM] Abramu ye misiw ka baarakɛminɛnw dilabagaw kalan, bololabaarakɛlaw ye jiri la, ka minɛn dɔ dilan duguma, ka ɲɛsin sɛnɛfɛnw ma, walasa ka kisɛ don a kan, kisɛ binna ka bɔ o la sɛnɛfɛnw niyɔrɔ kan, ka dogo dugukolo la tugun wuluwuluw.
23 O cogo la, u ye (minɛnw) kɛ dugukolo sanfɛ sɛnɛfɛnw bɛɛ kan, ka dugukolo bɛɛ dan ka sɛnɛ kɛ i ko Abramu y'a fɔ u ye cogo min na, u ma siran kɔnɔw ɲɛ tun.

SABABU 12NAN

1 Dɔgɔkun wɔɔrɔnan na, a san wolonwulanan na, [1904 AM] Abrama y'a fɔ a facɛ Tera ye ko: 'Fa!'
2 A ko: «Ne denkɛ filɛ, ne filɛ nin ye.» A y'a fɔ ko:
‘I bɛ boli minnu bato, an bɛ dɛmɛ ni nafa jumɛn sɔrɔ o la.
I b'i biri min ɲɛ kɔrɔ wa?
3 Ni si tɛ u la.
Sabu u ye bobow ye, u bɛ mɔgɔ lafili.
Aw kana u bato:
4 A' ye sankolo Elohim bato .
Min bɛ kɛ sababu ye ka sanji ni nɛnɛ jigin dugukolo kan
A bɛ fɛn bɛɛ kɛ dugukolo kan,
Wa a ye fɛn bɛɛ da a ka kuma fɛ,
Wa ɲɛnamaya bɛɛ bɛ bɔ a ɲɛda ɲɛfɛ.
5 Mun na aw bɛ fɛn minnu bato, hakili tɛ minnu na?
Sabu u ye (cɛw) bolo baara ye.
Aw b'u muɲu aw kamankunw kan.
Dɛmɛ si t'aw fɛ u fɛ.
Nka u ye maloya sababuba ye u dilanbagaw bolo.
Mɔgɔ minnu bɛ u bato, o ye u dusukun lafili.
Aw kana u bato.’
6 A fa y'a fɔ a ye ko: «Ne fana b'o dɔn ne denkɛ, nka jama min ye ne bila ka baara kɛ u ɲɛ na, ne ka kan ka mun kɛ?»
7 Ni ne ye tiɲɛ fɔ u ye, u na ne faga. sabu u ni nɔrɔlen bɛ u la k'u bato ani k'u bonya.
8 I makun, ne denkɛ, walisa u kana i faga.' A y'o kuma fɔ a balimakɛ fila ye, u dimina a kɔrɔ, a y'a makun.
9 Jubile san binaaninan na, dɔgɔkun filanan na, a san wolonwulanan na, [1925 AM] Abramu ye muso dɔ ta, a tɔgɔ ko Sarayi, a fa denmuso, a kɛra a muso ye.
10 A balimakɛ Haran ye muso ta a yɛrɛ la dɔgɔkun sabanan san sabanan na, [1928 AM] a ye denkɛ bange a ye nin dɔgɔkun san wolonwulanan na, [1932 AM] a y'a tɔgɔ da ko Lɔti.
11 A balimakɛ Nakɔri ye muso dɔ ta.
12 Abramu ka ɲɛnamaya san biwɔɔrɔnan na, o kɔrɔ ye ko dɔgɔkun naaninan na, a san naaninan na, [1936 AM] Abramu wulila su fɛ ka boliw ka so jeni, ka so kɔnɔfɛnw bɛɛ jeni, mɔgɔ si ma o dɔn.
13 U wulila su fɛ k'a ɲini k'u ka ala kisi tasuma cɛma.
14 Haran y'a teliya k'u kisi, nka tasuma donna a la, a jenina tasuma la, a sara Kaldekaw ka Uri dugu la, a fa Tera ɲɛkɔrɔ, u y'a su don Kaldekaw ka Uri dugu la.
15 Tɛrɛ ni a denkɛw bɔra Kaldekaw ka Uri, ka taa Liban jamana ni Kanan jamana na, ka taa sigi Haran jamana na, Abramu tora a fa Tera fɛ Haran dugu kɔnɔ, san fila kɔnɔ.
16 Dɔgɔkun wɔɔrɔnan na, a san duurunan na, [1951 AM] Abramu y'i sigi su bɛɛ la kalo wolonwulanan kalo kura la, ka dolow kɔlɔsi k'a ta wula fɛ fo sɔgɔma, walisa k'a dɔn san cogoya bɛna kɛ min ye sanjiko siratigɛ la, a kelen tun sigilen bɛ k'a kɔlɔsi.
17 Kuma dɔ nana a dusukun na k'a fɔ ko : Dolow taamasyɛnw ni kalo ni tile taamasyɛnw bɛɛ bɛ Matigi bolo. Mun na ne bɛ (u) ɲini ka bɔ yen?
18 Ni a b'a fɛ, a bɛ sanji kɛ sɔgɔma ni wula fɛ.
Ni a b'a fɛ, a b'o bali,
Fɛn bɛɛ bɛ a bolo.'
19 A ye Ala delili kɛ o su in na k'a fɔ ko:
'Ne ka Ala, Ala Kɔrɔtalenba, E kelenpe de ye ne ka Ala ye,
Ne ye I ni I ka masaya sugandi.
I ye fɛn bɛɛ da,
Fɛn minnu bɛɛ ye i bolo baara ye.
20 I ka ne kisi jinɛ juguw bolo, olu minnu bɛ se ka mɔgɔw dusukunw miiriliw mara.
U kana ne bila ka bɔ I la, ne ka Ala.
I ka ne ni ne bɔnsɔn sabati fo abada
Ko an kana fili kabini sisan fo abada.’
21 A y'a fɔ a ye ko: ‘Ne bɛ segin Kaldekaw ka Uri, minnu bɛ ne ɲɛda ɲini walisa ne ka segin u fɛ, yala ne ka to yan yan wa? Sira ɲuman min bɛ i ɲɛ, o ka ɲɛtaa sɔrɔ I ka baarakɛla bolo walasa a ka (a) dafa ani walasa ne kana taama ne dusukun namara la, ne ka Ala.'
22 A ye kuma ni delili ban, a filɛ, Matigi ka kuma cilen bɛ a ma ne fɛ, ko: ‘I wuli ka bɔ i ka jamana na, ani i somɔgɔw la ani i fa ka so, ka taa jamana dɔ la, ne bɛna min jira i la, ne na i kɛ jamanaba ye.
23 Ne na duba i ye
Ne na i tɔgɔ bonya.
I na duba sɔrɔ dugukolo kan.
Dugukolo kan denbayaw bɛɛ na dugawu sɔrɔ e de la.
Minnu bɛ duba i ye, ne na duba olu ye.
Minnu bɛ i danga, i ka olu danga.
24 Ne na kɛ Ala ye e ni i denkɛ ni i denkɛ denkɛ ni i bɔnsɔn bɛɛ bolo.
25 Matigi Ala y'a fɔ ko: 'A da ni a tulo da wuli, walisa a ka mɛnni kɛ ka kuma a da la, ni kan min jirala'. katuguni a tun banna hadamadenw bɛɛ da la kabini (Babɛli) binna don min na.
26 Ne y'a da wuli, ka a tulo ni a dawolo yɛlɛ, ka kuma daminɛ a fɛ Heburukan na danfɛnw kan na.

27 A y'a bɛnbaw ka kitabuw ta, u sɛbɛnnen bɛ Heburukan na, k'u sɛbɛn, a y'a daminɛ ka u kalan kabini sisan, a ma se ka min faamu, ne y'o fɔ a ye, a y'u kalan sanji kalo wɔɔrɔ kɔnɔ.
28 Dɔgɔkun wɔɔrɔnan san wolonwulanan na [1953 AM] a kumana a fa fɛ k'a ladɔnniya ko a bɛ bɔ Haran ka taa Kanan jamana na k'a lajɛ ka segin a ma.
29 A facɛ Tera y'a fɔ a ye ko: Taga hɛrɛ la:
Ala banbali ka i ka sira tilennen to.
Matigi [(ka) i fɛ, ka] i tanga kojugu bɛɛ ma,
I ka nɛɛma ni makari ni nɛɛma di i ma i yebagaw ɲɛ kɔrɔ.
Mɔgɔ denw si kana se ka i tɔɔrɔ.
Taga hɛrɛ la.
30 Ni i ye jamana ye min ka di i ye ka sigi a kɔnɔ, i ka wuli ka taa ni ne ye i fɛ ka i balimakɛ Haran denkɛ Loti ta ka kɛ i yɛrɛ denkɛ ye.
31 I balimakɛ Nakɔri ka taa ne fɛ fo i ka segin hɛrɛ la, an bɛɛ bɛ taa n'i ye ɲɔgɔn fɛ.'

SABABU 13NAN

1 Iburama bɔra Haran ka taa a muso Sarayi ni a balimakɛ Haran denkɛ Lɔti ta ka taa Kanan jamana na, ka taa Asur, ka taa Sikɛm, ka sigi jirisunba dɔ kɛrɛfɛ.
2 A y'a ye, dugukolo tun ka di kosɛbɛ k'a ta Hamati dondaw la ka taa a bila jirisunba kɔrɔtalen na.
3 Matigi y'a fɔ a ye ko: 'Ne na nin jamana di i ni i bɔnsɔnw ma.'
4 A ye sarakabɔlan dɔ jɔ yen, ka saraka jɛnita kɛ o kan Matigi ye, ale min y'a yɛrɛ jira a la.
5 a bɔra yen ka taa kulu la . . . Betɛli bɛ tilebin fɛ, Ai bɛ kɔrɔn fɛ, ka a ka fanibugu jɔ yen.
6 A y'a ye k'a ye ko dugukolo bonyalen don kosɛbɛ, a ka ɲi, fɛn bɛɛ falen bɛ a kan - ɛrɛzɛnsunw ni torosunw ni gerenadiw, okɛw ni tuluw, ani terebintiw ni tulu jiriw, ani sɛdirijiriw ni sipɛriw ni dati jiriw, ani foro jiriw bɛɛ, ji tun bɛ kuluw kan.
7 Matigi ye dugawu kɛ Matigi ye min y'a bila ka bɔ Kaldekaw ka Uri jamana na, ka na n'a ye nin jamana in na.
8 San fɔlɔ la, dɔgɔkun wolonwulanan na, kalo fɔlɔ kalo kura don na, san 1954 AM] a ye sarakabɔlan jɔ nin kulu in kan, ka Matigi tɔgɔ wele ko: ‘E, Ala banbali, i ye ne ka Ala ye.
9 A ye saraka jɛnita kɛ sarakabɔlan kan Matigi ye walisa a ka kɛ a fɛ, a kana a bila a si bɛɛ la.
10 A bɔra yen ka taa saheli fan fɛ, a sera Heburun ani Heburun jɔra o waati la, a ye san fila sigi yen, a taara (o yɔrɔ la) saheli jamana na, Bealoti, kɔngɔ donna o jamana kɔnɔ.
11 Abramu taara Misira dɔgɔkun san sabanan na, a tora Misira san duuru sanni a muso ka fara a kan.
12 Tanais jɔra Misira o waati la- san wolonwula Heburun kɔfɛ.
13 Faraon ye Abramu muso Sarayi minɛ tuma min na, Matigi ye Faraon ni a ka so tɔɔrɔ ni tɔɔrɔba ye Abramu muso Sarayi kosɔn.
14 Abrama nɔɔrɔ tun ka bon kosɛbɛ sagaw ni baganw ni faliw ni sow ni ɲɔgɔmɛw ni jɔnw ni jɔnmusow ni warijɛ ni sanu la. A balimakɛ denkɛ Lɔti fana tun ye nafolotigi ye.
15 Faraon ye Abramu muso Sarayi di a ma, a y'a bila ka bɔ Misira jamana na, a taara a ka fanibugu jɔ yɔrɔ la a daminɛ na, ka taa sarakabɔlan yɔrɔ la, Ai bɛ kɔrɔn fɛ, Bɛtɛli bɛ tilebin fɛ, ka Matigi a ka Ala tanu, o min y'a lasegin hɛrɛ la.
16 Jubile san binaani ni kelennan na, dɔgɔkun fɔlɔ san sabanan na, [1963 AM], a seginna ka na nin yɔrɔ in na ka saraka jɛnita kɛ o kan, ka Matigi tɔgɔ wele k'a fɔ ko: 'E, Ala kɔrɔtalenba, i ye ne ka Ala ye badaa-badaa.'
17 Dɔgɔkun san naaninan na [1964 AM] Lɔti farala a la, Lɔti sigira Sodɔmu, Sodɔmu mɔgɔw kɛra jurumutɔw ye kosɛbɛ.
18 A dusu tiɲɛna a dusukun na ko a balimakɛ denkɛ farala a la. sabu den tun t'a la.
19 Lɔti minɛna jɔnya la o san na, Matigi y'a fɔ Abramu ye, Lɔti faralen kɔ a fɛ, nin dɔgɔkun san naaninan na, ko: 'I ɲɛ kɔrɔta ka bɔ i sigiyɔrɔ la, worodugu ni saheli fan fɛ, tilebin fɛ ani kɔrɔn fɛ.'
20 I bɛ dugukolo min ye, ne na o bɛɛ di i ni i bɔnsɔn ma fo abada, ne na i bɔnsɔn kɛ i ko kɔgɔji cɛncɛn.
21 Wuli ka taama (dugukolo cɛma) a janya ni a bonya la, ka a bɛɛ lajɛ. katuguni ne na o di i bɔnsɔn ma.' Abramu taara Heburun ka sigi yen.
22 O san kɔnɔ, Elam masakɛ Kedɔrlaɔmɛri, Sinar masakɛ Amrafel, Selasar masakɛ Ariyɔki, siyaw ka masakɛ Tergal, nana Gomɔrɛ masakɛ faga, Sodɔmu masakɛ bolila, ka mɔgɔ caman bin joginw fɛ Sidim kɔdingɛ kɔnɔ, Kɔgɔjida la.
23 U ye Sodɔmɛ ni Hadama ni Zeboyimu minɛ jɔnya la, ka Abramu denkɛ Loti ni a bolofɛnw bɛɛ minɛ jɔnya la ka taa Dan.
24 Mɔgɔ min bolila, o nana a fɔ Iburama ye ko a balimakɛ denkɛ minɛna jɔnya la ani (Abrama) ye marifa di a ka so baarakɛlaw ma . . .
25 . . . . Abramu ni a bɔnsɔn kosɔn, den fɔlɔw tila sabanan ye Matigi ye, ani Matigi y'a sigi ka kɛ sariya ye badaa, ko u ka o di sarakalasebagaw ma minnu tun bɛ baara kɛ a ɲɛkɔrɔ, walisa u ka kɛ a ta ye fo abada.
26 Don tɛ nin sariya in na. sabu a y'a latigɛ bɔnsɔnw ye fo abada, u ka fɛn bɛɛ ta tannan di Matigi ma, kisɛ ni diwɛn ni tulu ni baganw ni sagaw la.
27 A y'a di a ka sarakalasebaaw ma, u ka dumuni kɛ ka minni kɛ ni ɲagali ye a ɲɛ kɔrɔ.
28 Sodɔmu masakɛ nana a fɛ k'i biri a ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: 'An Matigi Abramu, i ye mɔgɔ minnu kisi, i ka olu di an ma, nka nafolomafɛnw ka kɛ i ta ye.'
29 Iburama y'a fɔ a ye ko: 'Ne bɛ ne bolow kɔrɔta Ala Kɔrɔtalenba la, walisa ka bɔ juru la ka taa sanbara da la, ne kana i ta fɛn minɛ, n'i y'a fɔ ko: 'Ne ye Abramu kɛ nafolotigi ye.' kamalenninw ye min dun dɔrɔn, ani cɛ minnu taara ni ne ye -Aner, Eschol, ani Mamre, olu niyɔrɔ dɔrɔn. Olu na u niyɔrɔ ta.'

SABABU 14NAN

1 O kow kɔfɛ, nin dɔgɔkun san naaninan na, kalo sabanan kalo kura don na, Matigi ka kuma nana Abramu ma sugo la ko: ‘Abrama, i kana siran. Ne de ye i lafasabaga ye, i ka sara na bonya ka tɛmɛ.’
2 A ko : 'Matigi, Matigi, i na mun di ne ma, k'a sɔrɔ ne bɛ taa yan den tɛ min na, ani ne ka jɔnmuso denkɛ Masek denkɛ, o ye Damasek Eliezer ye: ale na kɛ ne ciyɛntala ye, i ma kisɛ si di ne ma.'
3 A y'a fɔ a ye ko : 'Nin (cɛ) tɛna kɛ i ciyɛntabaga ye, nka min bɛna bɔ i yɛrɛ kɔnɔbara la; a na kɛ i ciyɛntabaga ye.'

4 A taara n'a ye kɛnɛma k'a fɔ a ye ko: 'I ka sankolo fan filɛ ka dolow jate ni i bɛ se k'u jate.'
5 A y'a filɛ sankolo la ka dolow ye. A y'a fɔ a ye ko: 'I bɔnsɔn na kɛ ten.'
6 A dara Matigi la, a jatera tilennenya ye.
7 A y'a fɔ a ye ko: 'Ne de ye Matigi ye min ye i labɔ Kaldekaw ka Uri, ka Kanankaw ka jamana di i ma, i k'a kɛ i ta ye fo abada. Ne na kɛ Ala ye i ni i bɔnsɔn na i kɔfɛ.'
8 A ko: 'Matigi, Matigi, ne na a dɔn cogo jumɛn na ko ne bɛna a ciyɛn ta?'
9 A y'a fɔ a ye ko: 'I ka misiden kelen ta ne fɛ, min si bɛ san saba bɔ, ani bakɔrɔn min si bɛ san saba bɔ, ani saga kelen min si bɛ san saba bɔ, ani tuganin ni tuganin.'
10 A ye ninnu bɛɛ ta kalo cɛmancɛ la, ka sigi Mamre jirisunba la, Heburun kɛrɛfɛ.
11 A ye sarakabɔlan dɔ jɔ yen k'o bɛɛ saraka. A y'u joli bɔn sarakabɔlan kan, k'u tila u cɛma, k'u da ɲɔgɔn kan. Nka kɔnɔw ma tila.
12 Kɔnɔw jigira o yɔrɔw kan, Iburama y'u gɛn ka taa, a ma sɔn kɔnɔw ka maga u la.
13 Tile binna tuma min na, ɲagaliba dɔ binna Abramu kan, a filɛ ! dibiba sirannin dɔ binna a kan, a fɔra Abramu ye ko: ‘I k’a dɔn tiɲɛ na ko i bɔnsɔn na kɛ dunan ye jamana dɔ la (o kɔrɔ tɛ) u ta ye, u na u bila jɔnya la, ka u tɔɔrɔ san kɛmɛ naani.
14 U b'a fɛ ka kɛ jɔnya siya min ye, ne na o fana kiri tigɛ, o kɔfɛ, u na bɔ yen ni nafolo caman ye.
15 I na taa i bɛnbaw fɛ hɛrɛ la ka su don kɔrɔya ɲuman kɔfɛ.
16 Nka u bɔnsɔn naaninan na, u na segin yan. katuguni Amɔrikaw ka tilenbaliya ma fa fɔlɔ.'
17 A kununna ka bɔ sunɔgɔ la, a wulila ka tile bin. tasuma donna, a filɛ ! foro dɔ tun bɛ ka sisi, tasuma tasuma dɔ tɛmɛna o yɔrɔw ni ɲɔgɔn cɛ.
18 O don na, Matigi ye layidu ta ni Iburama ye, k’a fɔ ko: ‘Ne na nin jamana di i bɔnsɔnw ma, k’a ta Misira baji la ka taa a bila bajiba la, Efrate baji la, Kenɛkaw ni Kenɛziw, Kadmɔnikaw, Perezikaw, Refayimuw, Fakɔriw, Hewitew, Amɔrikaw, Kanankaw ni Giragaziw Jebuzikaw ye.
19 Tile tɛmɛna, Iburama ye o fɛnw ni kɔnɔw ni u jiriden sarakaw ni u minfɛn sarakaw ni tasuma ye u dun.
20 O don na, an ye layidu ta ni Abramu ye, i ko an ni Nuhun tun ye layidu ta cogo min na nin kalo in na. Abramu ye seli ni laada kura don a yɛrɛ ye fo abada.
21 Iburama nisɔndiyara ka o kow bɛɛ ladɔnniya a muso Sarayi la. A dalen tun b'a la ko a bɛna den sɔrɔ, nka muso ma den sɔrɔ.
22 Sarayi y'a cɛ Abramu laadi k'a fɔ a ye ko: 'I ka taa Agar fɛ, n ka Misiran sunguru.
23 Iburama ye a muso Sarayi kan mɛn k'a fɔ a ye ko: «I ka ten.» Sarayi y'a ka jɔnmuso Agar minɛ, n'o ye Misiraka ye, k'a di a cɛ Abramu ma, a ka kɛ a muso ye.
24 A donna a fɛ, a kɔnɔ ta ka denkɛ bange a ye, a y'a tɔgɔ da Ismaɛl, nin dɔgɔkun in san duurunan na [1965 AM]; O kɛra san biwɔɔrɔ ni wɔɔrɔnan ye Abramu ka ɲɛnamaya kɔnɔ.

SABABU 15NAN

1 Nin jubile dɔgɔkun naaninan san duurunan na, [1979 AM] kalo sabanan na, kalo cɛmancɛ la, Abramu ye suman tigɛ fɔlɔ seli kɛ.
2 A ye saraka kura bɔ sarakabɔlan kan, o min ye sɛnɛfɛn fɔlɔw ye, ka o kɛ Matigi ye, misiden ni bakɔrɔn ani saga sarakabɔlan kan ka kɛ saraka jɛnita ye Matigi ye. a ye u ka jiriden sarakaw ni u minni sarakaw kɛ sarakabɔlan kan ni wusulan ye.
3 Matigi y'i yɛrɛ jira Abramu la k'a fɔ a ye ko: 'Ne ye Sebaayabɛɛtigi Ala ye. I ka sɔn i yɛrɛ ma ne ɲɛ kɔrɔ ka kɛ mɔgɔ dafalen ye.»
4 Ne na ne ka layidu ta ne ni e cɛ, ne na i caya kosɛbɛ.'
5 Abramu y'i biri a ɲɛda la, Ala kumana a fɛ k'a fɔ a ye.
6 'A filɛ ne ka sariya bɛ i fɛ.
I na kɛ siya caman fa ye.»
7 I tɔgɔ tɛna wele ko Abramu tun.
Nka kabini sisan, i tɔgɔ na kɛ Ibrahima ye fo abada.
Katuguni ne ye i kɛ siya caman fa ye.
8 Ne na i kɛ mɔgɔba ye kosɛbɛ.
Ne na i kɛ siyaw ye.
Masakɛw na bɔ i la.»
9 Ne na ne ka layidu sigi ne ni e ni i kɔfɛ bɔnsɔnw cɛ, u bɔnsɔnw bɛɛ kɔnɔ, ka kɛ layidu banbali ye, walisa ne ka kɛ Ala ye i fɛ, ani i bɔnsɔnw fɛ i kɔfɛ.
10 <I tun ye dunan ye min na, ne na o di i ni i bɔnsɔn ma>, o ye Kanan jamana ye, walisa i ka kɛ a ta ye fo abada, ne na kɛ u ka Ala ye.'
11 Matigi y'a fɔ Ibrahima ye ko: 'I ni i bɔnsɔn, i ka ne ka layidu labato, ka cɛ kelen-kelen bɛɛ bolokoli aw cɛma, ka aw ɲɛdawolo boloko, o na kɛ layidu banbali taamasyɛn ye ne ni aw cɛ.'
12 Denmisɛn min wolola so kɔnɔ, walima aw ye min san ni wari ye dunan dɔ fɛ, aw ye min sɔrɔ, aw bɔnsɔn tɛ min na, aw ka o den bolokoli tile 8nan na.
13 Min bangera i ka so kɔnɔ, o na bolokoli tiɲɛ na, i ye minnu san ni wari ye, olu na bolokoli, ne ka layidu na kɛ aw farisogo la, ka kɛ sariya banbali ye.
14 Cɛ bolokobali min ma boloko a ɲɛda sogo la tile 8nan na, o ni na tigɛ ka bɔ a ka mɔgɔw la, katuguni a ye ne ka layidu tiɲɛ.’
15 Ala y'a fɔ Ibrahima ye ko: ‘I muso Sarayi tɔgɔ tɛna wele ko Sarayi tun, nka a tɔgɔ na kɛ Sarayi ye.
16 Ne na duba a ye, ka denkɛ di i ma a fɛ, ne na dugawu kɛ a ye, a na kɛ siya ye, siyaw ka masakɛw na bɔ a la.’
17 Ibrahima y'i biri a ɲɛda la ka ɲagali k'a fɔ a dusukun na ko: 'Yala denkɛ bɛna bange san kɛmɛ fɛ wa, Sara min si bɛ san bi kɔnɔntɔn la, o bɛna bange wa?'
18 Ibrahima y'a fɔ Ala ye ko: «Ni Ismaɛl ka ɲɛnamaya i ɲɛ!»
19 Ala ko: ‘Ɔwɔ, Sara fana na denkɛ bange i ye, i na a tɔgɔ da Isaka, ne na ne ka layidu sigi a fɛ, o ye layidu banbali ye, ani a bɔnsɔn ye a kɔfɛ.
20 Ne ye Ismaɛl fana ka kuma mɛn, ne na dugawu kɛ a ye, ka a kɛ mɔgɔba ye, ka a caya kosɛbɛ, ka kuntigi tan ni fila bange, ne na a kɛ siyaba ye.
21 Nka ne na ne ka layidu sigi ni Isaka ye, Saran bɛna min bange i ye, nin donw na, san nata la.'
22 A ye kuma dabila a fɛ, Elohim taara ka bɔ Ibrahima fɛ.
23 Ibrahima y'a kɛ i ko Elohim y'a fɔ a ye cogo min na, a y'a denkɛ Ismaɛl ni a ka so wololenw bɛɛ minɛ, a ye minnu san ni a ka wari ye, cɛ kelen-kelen bɛɛ ka so kɔnɔ, ka u ɲɛda sogo boloko.

24 O don yɛrɛ la, Ibrahima bolokoli, a ka so mɔgɔw bɛɛ, <ani minnu wolola so kɔnɔ>, ani a ye minnu san ni wari ye dunan denw fɛ, olu bɛɛ bolokoli ni a ye.
25 O sariya ye bɔnsɔn bɛɛ ta ye fo abada, bolokoli don si tɛ yen, don kelen tɛ bɔ tile seegin kɔnɔ. Sabu o ye sariya banbali ye, min sigilen don ani a sɛbɛnnen bɛ sankolo sɛbɛnfura kan.
26 Matigi ye layidu min ta ni Ibrahima ye, o denw tɛ, nka halakili denw ta don. Ka fara o kan, taamashyɛn si tɛ a kan ko a ye Matigi ta ye, nka (a latigɛra) ka halaki ka faga ka bɔ dugukolo kan, ka bɔn ka bɔ dugukolo kan, bawo a ye Matigi an ka Ala ka layidu tiɲɛ.
27 K'a masɔrɔ sisan mɛlɛkɛw bɛɛ ni saniyali mɛlɛkɛw bɛɛ dabɔra ten kabini u da don na, ani saniya mɛlɛkɛw ni senuya mɛlɛkɛw ɲɛ kɔrɔ, a ye Israɛl saniya, walisa u ka kɛ ale fɛ ani a ka mɛlɛkɛ senumaw fɛ.
28 I ka ci bila Israɛldenw ma, k'a to u ka nin layidu taamashyɛn labato u bɔnsɔnw kɔnɔ, k'a kɛ sariya banbali ye, u tɛna bɔ jamana kɔnɔ.
29 O ci fɔra ka kɛ layidu ye, ko u ka o labato fo abada Israɛl bɔnsɔn bɛɛ cɛma.
30 Ismaɛl ni a denkɛw ni a balimakɛw ni Esawu kosɔn, Matigi ma u bila ka gɛrɛ a la, wa a ma u sugandi k'a masɔrɔ u ye Ibrahima denw ye, katuguni a tun b'u dɔn, nka a ye Israɛl sugandi ka kɛ a ka mɔgɔw ye.
31 A y'a saniya ka a lajɛ ka bɔ hadamadenw bɛɛ cɛma. sabu siya caman ni siya caman bɛ yen, u bɛɛ ye a ta ye, wa a ye jinɛw bila fanga la u bɛɛ kan walisa u ka u labɔ a la.
32 Nka a ma mɛlɛkɛ walima hakili si sigi Israɛl kan, katuguni ale kelenpe de ye u kuntigi ye, wa a bɛna u tanga ani k'u ɲini a ka mɛlɛkɛw n'a niw bolo, ani a ka sebaaw bɛɛ bolo, walisa a k'u mara ani ka dugawu kɛ u ye, ani walisa u ka kɛ a ta ye, wa a ka kɛ u ta ye kabini sisan fo abada.
33 Sisan ne b'a fɔ i ye ko Israɛldenw tɛna o sariya labato, wa u tɛna u denw boloko ka kɛɲɛ ni nin sariya bɛɛ ye. sabu u bolokoli farisogo la, u na o denkɛ bolokoli in bila, wa u bɛɛ, Beliar denkɛw, na u denkɛw bolokolibali to u bange cogo min na.
34 Matigi ka diminyaba na kɛ Israɛldenw kama. sabu u ye a ka layidu bila ka bɔ a ka kuma la, ka dimi ani ka Ala tɔgɔ tiɲɛ, k'a masɔrɔ u tɛ nin sariya labato; Katuguni u y'u farikolo yɔrɔw minɛ i ko siya wɛrɛw, walisa u ka bɔ jamana kɔnɔ ka u bɔn ka bɔ jamana kɔnɔ. Yafa ni yafa tɛna kɛ u ye tun [walisa yafa ni yafa ka kɛ] nin fili banbali jurumu bɛɛ la.

SABABU 16NAN

1 Kalo naaninan kalo kura don na, an y'an yɛrɛ jira Ibrahima la, Mamre baji da la, an ye baro kɛ a fɛ, an y'a fɔ a ye ko denkɛ dɔ bɛna di a ma a muso Sara fɛ.
2 Saran ye ŋɛŋɛ kɛ, katuguni a y'a mɛn ko an ye nin kuma fɔ Ibrahima ye, an y'a laadi, a siranna, a banna ko a ye ŋɛŋɛ kɛ o kumaw kosɔn.
3 An y'a denkɛ tɔgɔ fɔ a ye, i n'a fɔ a tɔgɔ sɛbɛnnen bɛ cogo min na ani a sɛbɛnnen bɛ sankolo sɛbɛnfura kan (o kɔrɔ ye ko Isaka .
4 Ni an seginna a fɛ waati latigɛlen na, a tun na denkɛ kɔnɔ ta.
5 O kalo in kɔnɔ, Matigi y'a ka kiri tigɛ Sodɔmɛ ni Gomɔri ni Zeboyimu ni Jurdɛn baji bɛɛ kan, ka u jeni ni tasuma ni kiburu ye, ka u halaki fo ka na se bi ma, i ko ne y'a fɔ i ye cogo min na u ka kɛwalew bɛɛ la, ko u ye mɔgɔ juguw ni jurumutɔw ye kosɛbɛ, ko u bɛ u yɛrɛ nɔgɔ ka jatɔya kɛ u farisogo ni baara la nɔgɔlenya bɛ dugukolo kan.
6 O cogo kelen na, Elohim na kiri tigɛ u ka ko kɛyɔrɔw kan ka kɛɲɛ ni Sodɔmɛkaw ka nɔgɔli ye, i n'a fɔ Sodɔmu kiritigɛ.
7 Nka an ye Lɔti kisi. katuguni Ala hakili tora Ibrahima la, ka a bila ka bɔ jamana tiɲɛnen cɛma.
8 A ni a denmusow ye jurumu kɛ dugukolo kan, jurumu minnu ma kɛ dugukolo kan kabini Hadama ka waati fo ka na se a waati ma. katuguni cɛ tun dalen bɛ a denmusow fɛ.
9 A filɛ, a fɔra a bɔnsɔn bɛɛ ko la, sankolola sɛbɛnfura kan, k'u bɔ yen k'u bɔ u ju la, ka kiri tigɛ u kan i n'a fɔ Sodɔmu kiritigɛ, ani ka cɛ bɔnsɔn si to dugukolo kan kiritigɛ don na.
10 O kalo la, Ibrahima bɔra Heburun ka taa sigi Kadɛsi ni Sur cɛ Gerar kuluw la.
11 Kalo duurunan cɛmancɛ la, a bɔra yen ka sigi kalili kɔlɔn da la.
12 Kalo wɔɔrɔnan cɛmancɛ la, Matigi taara bɔ Sara ye, a y'a fɔ a ye cogo min na, ka kɔnɔ ta.
13 A ye denkɛ wolo kalo sabanan na, kalo cɛmancɛ la, Matigi ye kuma fɔ Ibrahima ye waati min na, suman tigɛ fɔlɔ seli la, Isaka wolola.
14 Ibrahima ye a denkɛ boloko tile seeginnan na, ale de kɛra mɔgɔ fɔlɔ ye min bolokoli ka kɛɲɛ ni layidu ye min sigira sen kan fo abada.
15 Dɔgɔkun naaninan san wɔɔrɔnan na, an sera Ibrahima fɛ, kalili kɔlɔn la, an y'an yɛrɛ jira a la [i n'a fɔ an tun y'a fɔ Sara ye cogo min na ko an ka segin a fɛ, a tun na denkɛ kɔnɔ ta.
16 An seginna kalo wolonwulanan na, ka Sara sɔrɔ kɔnɔma na an ɲɛfɛ] an ye dugawu kɛ a ye, ka ko latigɛlenw bɛɛ fɔ a ye, ko a kana sa fo a ka denkɛ wɔɔrɔ wɛrɛ bange, ka u ye sani a ka sa. nka (ko) Isaka tɔgɔ ni a bɔnsɔn ka wele.
17 A denkɛw bɔnsɔnw bɛɛ ka kɛ siya wɛrɛw ye. Nka ka bɔ Isaka denkɛw la, mɔgɔ na kɛ bɔnsɔn senuma ye, a tɛna jate siya wɛrɛw cɛma.
18 K'a masɔrɔ a na kɛ Kɔrɔtalenba niyɔrɔ ye, a bɔnsɔn bɛɛ binna Elohim bolo, walisa a ka kɛ Matigi ka jamana ye (a ka) ta ye ka tɛmɛ siyaw bɛɛ kan, ka kɛ masaya ni sarakalasebaaw ani siya senuma ye.
19 An taara an fɛ, an ye min fɔ a ye, an ye o bɛɛ fɔ Sara ye, u fila bɛɛ nisɔndiyara kosɛbɛ.
20 A ye sarakabɔlan dɔ jɔ yen Matigi ye min y'a kisi, min tun b'a nisɔndiya a sigiyɔrɔ la, a ye nisɔndiya seli kɛ nin kalo in na tile wolonwula kɔnɔ, a ye sarakabɔlan min jɔ kalili kɔlɔn la, o kɛrɛfɛ.
21 A ye bugudaw jɔ a yɛrɛ n'a ka baarakɛlaw ye o seli la, ka fanibugu seli seli fɔlɔ kɛ dugukolo kan.
22 O tile wolonwula kɔnɔna na, a tun bɛ na ni misi fila ni sagaden fila ni saga wolonwula ni bakɔrɔn kelen ye sarakabɔlan kan ka kɛ jurumu saraka ye, walisa a ka jurumu saraka saraka bɔ Matigi ye.
23 Saga wolonwula ni sagaden wolonwula ni saga wolonwula ani bakɔrɔn wolonwula ani u jiriden sarakaw ni u minfɛn sarakaw ka kɛ barika dali saraka ye. A y'a tulu bɛɛ jeni sarakabɔlan kan, saraka ɲɛnatɔmɔlen don Matigi ye ka kɛ kasa duman ye.
24 Sɔgɔma ni wula fɛ, a tun bɛ fɛn kasa dumanw jeni, wusulan ni galu, ni wusulan, nari, ni mire, ni tulumafɛnw

ani finiw. a ye nin wolonwula ninnu bɛɛ saraka, k'u mugumugu, k'u ɲagami ɲɔgɔn na yɔrɔ kelen na (ani) u saniyalen don.
25 A ye o seli kɛ tile wolonwula kɔnɔ, a ni a ka so kɔnɔmɔgɔw bɛɛ ɲagalila ni a dusukun bɛɛ ni a ni bɛɛ ye.
26 A ye duba a Dabaga ye min y'a da a bɔnsɔn na, katuguni a y'a da ka kɛɲɛ ni a diyanyeko ye. sabu a y'a dɔn ani a y'a faamu ko tilennenya jiri bɛna bɔ ale de la bɔnsɔn banbaliw kama, ani kisɛ senuma dɔ bɛna bɔ ale fɛ, walisa a ka kɛ i n'a fɔ ale min ye fɛn bɛɛ da.
27 A ye duba kɛ ka ɲagali, ka nin seli tɔgɔ da ko Matigi ka seli, o ye nisɔndiya ye min ka di Kɔrɔtalenba Ala ye.
28 An ye dugawu kɛ a ye fo abada, ani a bɔnsɔn bɛɛ min tugura a kɔ dugukolo kan mɔgɔw bɛɛ la, katuguni a tun bɛ nin seli seli kɛ a waati la, ka kɛɲɛ ni sankolola sɛbɛnfura seereya ye.
29 O de y'a to a latigɛra sankolola sɛbɛnfura kan Israɛl ko la, ko u ka fanibugu seli kɛ tile wolonwula kɔnɔ ni nisɔndiya ye, kalo wolonwulanan na, o min bɛ sɔn Matigi ɲɛ kɔrɔ -o ye sariya ye badaa u bɔnsɔnw bɛɛ kɔnɔ san o san.
30 Don tɛ o la. sabu a latigɛra badaa Israɛl ko la, u ka o seli kɛ ka sigi buguw kɔnɔ, ka jiribolo da u kun na, ka jiribolo buluw ni jirisunw ta ka bɔ baji la.
31 Ibrahima ye jirisunw bolow ta, ka jiri ɲumanw denw ta, ka don o don ka sarakabɔlan lamini ni o bolow ye siɲɛ wolonwula tile kɔnɔ sɔgɔma, a tun bɛ a ka Ala tanu ka barika da a ye fɛn bɛɛ la ni nisɔndiya ye.

SABABU 17NAN

1 Dɔgɔkun duurunan san fɔlɔ la, Isaka ye sin tigɛ nin jubile don na, [1982 AM] Ibrahima ye dumuniba kɛ kalo sabanan na, a denkɛ Isaka ka sin tigɛ don min na.
2 Misiraka Agar denkɛ Ismaɛl tun bɛ a fa Ibrahima ɲɛkɔrɔ a nɔ na, Ibrahima ɲagalila ka dugawu kɛ Ala ye katuguni a y'a denw ye, a ma sa den tɛ min na.
3 A hakili jigira a ye kuma minnu fɔ a ye Lɔti farala a fɛ don min na, a nisɔndiyara katuguni Matigi ye kisɛ di a ma dugukolo kan walisa a ka dugukolo ciyɛn ta, ani a ye dugawu kɛ ni a da bɛɛ ye fɛn bɛɛ Dabaga ye.
4 Saran ye Ismaɛl ye a bɛ tulon kɛ ka dɔn kɛ, Ibrahima ye ɲagaliba ye, a ye keleya don Ismaɛl la k'a fɔ Ibrahima ye ko: 'A' ye nin jɔnmuso n'a denkɛ gɛn ka bɔ yen. sabu nin jɔnmuso denkɛ tɛna kɛ ciyɛntala ye ni ne denkɛ Isaka ye.'
5 O ko gɛlɛyara Ibrahima ɲɛ kɔrɔ, a ka jɔnmuso ni a denkɛ kosɔn, ko a ka u gɛn ka bɔ a la.
6 Ala y'a fɔ Ibrahima ye ko: 'A kana gɛlɛya i ɲɛ kɔrɔ, den ni jɔnmuso kosɔn. Saran ye fɛn o fɛn fɔ i ye, i ka a ka kumaw labato k'u kɛ; katuguni i tɔgɔ ni i bɔnsɔn na wele Isaka de la.»
7 Nka ne na o jɔnmuso denkɛ kɛ siyaba ye, katuguni a bɔra i bɔnsɔn na.'
8 Ibrahima wulila sɔgɔmada joona fɛ ka buru ni jifilen dɔ ta k'u da Agar ni den kamankunw kan k'a bila ka taa.
9 A bɔra ka yaala-yaala Bɛrɛseba kungokolon kɔnɔ, ji min tun b'a kɔnɔ ka ban, minnɔgɔ tun bɛ den na, a ma se ka taa ɲɛ, a binna.
10 A ba y'a minɛ k'a fili oliviye jiri dɔ kɔrɔ, ka taa a sigi a kɛrɛfɛ, nɛgɛbere yɔrɔ jan. sabu a ko: ‘A to ne kana ne den ka saya ye, a sigilen kɔ, a kasitɔ.
11 Elohim ka mɛlɛkɛ dɔ, min ye mɔgɔ senumaw dɔ ye, o y'a fɔ a ye ko: 'Mun na i bɛ kasi, Agar? Wuli ka den ta k'a minɛ i bolo la. katuguni Ala ye i kan mɛn, a ye den ye.'
12 A y'a ɲɛw yɛlɛ, a ye kɔlɔn dɔ ye, a taara a ka daga fa ji la, ka a den di a ma, a wulila ka taa Paran kungokolon fan fɛ.
13 Den bonyalen don ka kɛ bɛlɛkisɛtigi ye, Ala tun bɛ a fɛ, a ba ye muso ta a ye Misira denmusow cɛma.
14 A ye denkɛ wolo a ye, a y'a tɔgɔ da ko Nebayoti. sabu a ko: «Matigi tun bɛ ne kɛrɛfɛ tuma min na ne ye a wele tuma min na.»
15 Dɔgɔkun wolonwulanan na, a san fɔlɔ la, [2003 AM] nin jubile kalo fɔlɔ la, nin kalo tan ni fila la, kumakanw bɔra sankolo la Ibrahima ko la, ko a ye kantigiya kɛ Ibrahima ka kuma fɔlenw bɛɛ la, ko a ye Matigi kanu, ka tɔɔrɔ bɛɛ la, a ye kantigi ye.
16 Kuntigi Mastêmâ nana a fɔ Ala ɲɛ kɔrɔ ko: ‘A filɛ, Ibrahima bɛ a denkɛ Isaka kanu, a ka di a ye ka tɛmɛ fɛn bɛɛ kan. a fɔ a ye ko a ka saraka jɛnita kɛ sarakabɔlan kan, i na a lajɛ ni a bɛna nin ci fɔ, i na a dɔn ni a ye kantigi ye i bɛ a kɔrɔbɔ fɛn o fɛn na.
17 Matigi y'a dɔn ko Ibrahima tun ye kantigi ye a ka tɔɔrɔw bɛɛ la. sabu a tun y'a kɔrɔbɔ a ka jamana ni kɔngɔ fɛ, ka a kɔrɔbɔ ni masakɛw ka nafolo ye, k'a kɔrɔbɔ kokura a muso fɛ, tuma min na muso tigɛra (a fɛ), ani bolokoli fɛ. A tun y'a kɔrɔbɔ Ismaɛl ni a ka jɔnmuso Agar sababu fɛ, tuma min na a y'u bila ka taa.
18 A ye a kɔrɔbɔ fɛn o fɛn na, a y'a sɔrɔ a ye kantigi ye, a ni ma muɲu, a ma mɛn ka wale kɛ. katuguni a tun ye kantigi ye ani Matigi kanubaga ye.

SABABU 18NAN

1 Ala y'a fɔ a ye ko: «Ibraham, Ibrahima». A ko: «Ne filɛ nin ye.»
2 A y'a fɔ ko: «I bɛ i denkɛ kanulen min kanu, (hali) Isaka, ta ka taa yɔrɔba la, ka a saraka kulu dɔ kan, ne bɛna min jira i la.»
3 A wulila sɔgɔmada joona fɛ k'a ka fali siri, k'a ka kamalennin fila ni a denkɛ Isaka ta ka saraka jenitaw jiri tigɛ, ka taa o yɔrɔ la tile sabanan na, a ye yɔrɔ ye yɔrɔ jan.
4 A sera ji kɔlɔn dɔ la, a y'a fɔ a ka kamalenninw ye ko: 'Aw ka to yan ni fali ye, ne ni cɛnin bɛna taa (kɔfɛ), ni an ye bato kɛ, an bɛ segin aw ma.'
5 A ye saraka jenitaw jiri ta k'a da a denkɛ Isaka kan, ka tasuma ni muru ta a bolo, u fila bɛɛ taara ɲɔgɔn fɛ o yɔrɔ la.
6 Isaka y'a fɔ a fa ye ko: 'Ne Fa.' A ko: 'Ne filɛ nin ye, ne denkɛ.' A y'a fɔ a ye ko: ‘Tasuma ni muru ni yiri filɛ. Nka saraka jɛnita saga bɛ min, ne fa?'
7 A ko: ‘Ne denkɛ, Ala na saga di a yɛrɛ ma ka kɛ saraka jɛnita ye.’ A gɛrɛla Ala ka kulu yɔrɔ la.
8 A ye sarakabɔlan dɔ jɔ, ka jiri bila sarakabɔlan kan, ka a denkɛ Isaka siri k'a bila sarakabɔlan kan jiri kan, ka a bolo kɔrɔta ka muru ta ka a denkɛ Isaka faga.
9 Ne jɔlen tora a ɲɛfɛ, ani masakɛ Mastêmâ ɲɛkɔrɔ, Matigi ko: 'A kana a fɔ a ye ko a kana a bolo da cɛnin kan, wa a kana foyi kɛ a la, bawo ne y'a jira ko a bɛ siran Matigi ɲɛ.'
10 Ne ye a wele ka bɔ sankolo la k'a fɔ a ye ko: ‘Ibraham, Ibrahima. a siranna kosɛbɛ k'a fɔ ko : 'A filɛ, (ne filɛ nin ye).'

11 Ne y'a fɔ a ye ko: 'I kana i bolo da cɛnin kan, i kana foyi kɛ a la. sabu sisan ne y'a jira ko i bɛ siran Matigi ɲɛ, i ma i denkɛ fɔlɔ, i denkɛ fɔlɔ bali ne la.'
12 Kuntigi Mastêmâ maloyara. Ibrahima y'a ɲɛ kɔrɔta k'a filɛ, sagaden dɔ minɛna . . . a biɲɛw fɛ, Ibrahima taara sagaden ta k'a kɛ saraka jɛnita ye a denkɛ nɔ na.
13 Ibrahima y'o yɔrɔ wele ko 'Matigi ye a ye', fo a fɔra ko Matigi ye kulu min ye, o ye Siyɔn kulu ye.
14 Matigi ye Ibrahima tɔgɔ wele siɲɛ filanan ka bɔ sankolo la, k'a to an y'a jira ka kuma a fɛ Matigi tɔgɔ la.
15 A ko: ‘Ne ye kali ne yɛrɛ de la, Matigi ko ten, k’a masɔrɔ i ye nin ko kɛ, k’a masɔrɔ i ma i denkɛ kanulen bali ne la, ko ne na dugawu kɛ i ye, ani ka i bɔnsɔnw caya. I ko sankolo dolow, I ko cɛncɛn min bɛ kɔgɔjida la. I bɔnsɔn na a juguw ka duguw ciyɛn ta.
16 Dugukolo kan siyaw bɛɛ na dugawu sɔrɔ i bɔnsɔnw fɛ. Sabu i ye ne kan kan minɛ, Ne y'a jira bɛɛ la ko i ye kantigi ye ne fɛ ne ye min fɔ i ye, o bɛɛ la: Taga hɛrɛ la.'
17 Ibrahima taara a ka kamalenninw fɛ, u wulila ka taa ɲɔgɔn fɛ Bɛrɛseba, Ibrahima sigira kalili kɔlɔn da la.
18 A tun bɛ o seli kɛ san o san, tile wolonwula ni nisɔndiya ye, a tun bɛ o seli wele Matigi ka seli ka kɛɲɛ ni tile wolonwula ye, a taara ka segin hɛrɛ la.
19 O cogo la, a latigɛra ka sebɛn sankolola sɛbɛnfura kan Israɛl n'a bɔnsɔn ko la ko u ka nin seli kɛ tile wolonwula ni seli nisɔndiya ye.

SABABU 19NAN

1 Dɔgɔkun fɔlɔ san fɔlɔ la, Jubile san binaani ni fila la, Ibrahima seginna ka sigi Heburun kɛrɛfɛ, o kɔrɔ ye Kiryati-Arba ye, san fila.
2 Saran ka ɲɛnamaya donw dafara san fɔlɔ la, dɔgɔkun sabanan san sabanan na, a sara Heburun.
3 Ibrahima taara dusukasi kɛ a la k'a su don, an y'a kɔrɔbɔ k'a dɔn ni a hakili muɲuna, ni a ma dimi a da kɔnɔ kumaw la. A ye muɲuli sɔrɔ o la, a ma jɔrɔ.
4 A ye muɲuli kɛ ni Heti bɔnsɔnw ye, walisa u ka yɔrɔ di a ma a ka suw su don yɔrɔ min na.
5 Matigi ye nɛɛma di a ma a yelenw bɛɛ ɲɛ na, a ye hɛti denw deli ni dususuma ye, ka kɔba fila dugukolo di a ma Mamre kɛrɛfɛ, n'o ye Heburun ye, warijɛ kɛmɛ naani na.
6 U y'a deli ko: «An na o di i ma fu. nka a ma sɔn k' o ta u bolo fu , bawo a ye yɔrɔ in sɔngɔ di , wari bɛɛ lajɛlen , a y' a biri u ɲɛ kɔrɔ siɲɛ fila , o kɔfɛ a y' a suw su don kulu fila kɔnɔ .
7 Saran ka ɲɛnamaya donw bɛɛ kɛra san kɛmɛ ni mugan ni wolonwula ye, o kɔrɔ ye ko jubile san fila ni dɔgɔkun naani ni san kelen.
8 Iburahima kɔrɔbɔra kɔrɔbɔli tannan min na, k'a sɔrɔ a ye kantigi ye, ka muɲu hakili ta fan fɛ.
9 A ma kuma kelen fɔ jamana kɔnɔ kumakan ko la, ko Ala y'a fɔ ko a bɛna o di ale ni a kɔfɛ bɔnsɔn ma, a ye yɔrɔ deli yen k'a ka suw su don. Katuguni a sɔrɔla kantigi ye, a sebɛnnen bɛ sankolo sebɛnfura kan ko a ye Ala teri ye.
10 O san naaninan na, a ye muso ta a denkɛ Isaka ye, a tɔgɔ ye ko Rebɛka [2020 AM] [Bɛtuɛl denmuso, Nakɔri denkɛ, Ibrahima balimakɛ] Laban balimamuso ani Bɛtuɛl denmuso. Betuɛl tun ye Mɛlka denkɛ ye, o tun ye Ibrahima balimakɛ Nakɔri muso ye.
11 Ibrahima ye muso sabanan ta, a tɔgɔ ko Ketura, ka bɔ a ka so jɔndenw denmusow cɛma, katuguni Agar tun sara ka kɔn Saran ɲɛ. A ye denkɛ wɔɔrɔ bange a ye, Zimramu ni Joksan ni Medan ni Madiyan ni Isbak ni Suwa.
12 Dɔgɔkun wɔɔrɔnan na, a san filanan na, Rebɛka ye denkɛ fila wolo Isaka ye, Yakuba ni Esawu.
13 [2046 AM] Yakuba tun ye cɛ nɔgɔlen ye, cɛ tilennen tun don, Esawu tun ye mɔgɔ fariman ye, foro cɛ, kunsigi tun bɛ min na, Yakuba tun sigilen bɛ fanibuguw kɔnɔ.
14 Denmisɛnw cayara, Yakuba ye sɛbɛnni dege. nka Esawu ma kalan kɛ, katuguni a tun ye forotigi ye ani sogo ɲininikɛla, a ye kɛlɛ dege, a ka kɛwalew bɛɛ tun ka jugu.
15 Ibrahima tun bɛ Yakuba kanu, nka Isaka tun bɛ Esawu kanu.
16 Ibrahima ye Esawu ka kɛwalew ye, a y'a dɔn ko Yakuba tɔgɔ ni a bɔnsɔn bɛna wele. a ye Rebɛka wele ka ci fɔ Yakuba ko la, bawo a tun b’a dɔn ko ale fana tun bɛ Yakuba kanu kosɛbɛ ka tɛmɛ Esawu kan.
17 A y'a fɔ a ye ko: Ne denmuso, i ka ne denkɛ Yakuba kɔlɔsi, katuguni ale na kɛ ne nɔ na dugukolo kan, ka kɛ dugawu ye hadamadenw cɛma, ani Sem bɔnsɔn bɛɛ nɔɔrɔ kama.
18 Ne b'a dɔn ko Matigi na a ɲɛnatɔmɔ ka kɛ a yɛrɛ ta ye, ka tɛmɛ jamana bɛɛ kan dugukolo kan.
19 A filɛ, ne denkɛ Isaka bɛ Esawu kanu ka tɛmɛ Yakuba kan, nka ne y'a ye ko i bɛ Yakuba kanu tiɲɛ na.
20 I ka ɲumanya dɔ fara a kan, i ɲɛ ka to a la kanuya la. Katuguni a na kɛ duba ye an bolo dugukolo kan kabini sisan fo ka na se dugukolo kan bɔnsɔn bɛɛ ma.
21 I bolow ka barika sɔrɔ, I dusukun ka ɲagali i denkɛ Yakuba la. Katuguni ne ye a kanu ka tɛmɛ ne denkɛw bɛɛ kan. A na dugawu sɔrɔ badaa, A bɔnsɔn na dugukolo bɛɛ fa.
22 Ni mɔgɔ bɛ se ka dugukolo cɛncɛn jate, a bɔnsɔn fana na jate.
23 Matigi ye dugawu minnu kɛ ni ne ni ne bɔnsɔn ye, olu bɛɛ bɛna kɛ Yakuba ni a bɔnsɔn ta ye tuma bɛɛ.
24 Ne tɔgɔ na duba a bɔnsɔn de la, ne bɛnbaw tɔgɔ, Sem ni Nuwabu ni Henɔki ni Mahalalɛli ni Enɔsi ni Sɛti ni Hadama.
25 Olu na kɛ sankolo jusigilanw sigili ye, ka dugukolo barika bonya, ka yeelenw bɛɛ kuraya sankolo la.
26 A ye Yakuba wele a ba Rebɛka ɲɛ kɔrɔ k'a susu ka duba a ye k'a fɔ a ye.
27 'Yakuba, ne denkɛ kanulen, ne ni bɛ min kanu, Ala ka dugawu kɛ i ye ka bɔ sankolo sanfɛ, ani a ye dugawu bɛɛ di i ma, a ye dugawu minnu kɛ Hadama ni Henɔki ni Nuhun ni Sɛm. A ye fɛn minnu bɛɛ fɔ ne ye, ani a ye layidu ta ko a bɛna fɛn minnu bɛɛ di ne ma, a ka olu bɛɛ nɔrɔ i ni i bɔnsɔnw na fo abada, ka kɛɲɛ ni sankolo donw ye dugukolo sanfɛ.
28 Mastêmâ Niw tɛna i kuntigiya wala i bɔnsɔn kan walisa k'i kɔdon Matigi ma, ale min ye i ka Ala ye kabini bi fo abada.
29 Matigi Elohim ka kɛ fa ye e ni denkɛ fɔlɔ ye, ani jama fɛ tuma bɛɛ.»
30 Taga hɛrɛ la, ne denkɛ.' U fila bɛɛ bɔra Ibrahima fɛ ɲɔgɔn fɛ.
31 Rebɛka ye Yakuba kanu ni a dusukun bɛɛ ni a ni bɛɛ ye, ka tɛmɛ Esawu kan kosɛbɛ. nka Isaka tun bɛ Esawu kanu kosɛbɛ ka tɛmɛ Yakuba kan.

SABABU 20NAN

1 Jubile san binaani ni filanan na, dɔgɔkun wolonwulanan san fɔlɔ la, Ibrahima ye Ismaɛl wele, [2052 (2045?) AM] ani a denkɛ tan ni fila, ani Isaka ni a denkɛ fila, ani Ketura denkɛ wɔɔrɔ ani u denkɛw.
2 A y'a fɔ u ye ko u ka Matigi ka sira kɔlɔsi. ko u ka tilennenya kɛ, ka u mɔgɔɲɔgɔn kanu, ka kɛ nin cogo la mɔgɔw bɛɛ cɛma. walisa u kelen-kelen bɛɛ ka taama u ko la cogo min na ka kiri ni tilennenya kɛ dugukolo kan.
3 U ka u denkɛw bolokoli ka kɛɲɛ ni a ye layidu min ta u fɛ, u kana u kɔdon Matigi ye sira minnu ci an ma, olu bɛɛ kinin fɛ wala numan fɛ. an ka an yɛrɛ tanga jatɔya ni nɔgɔlenya bɛɛ ma, [ka an yɛrɛ bila jatɔya ni nɔgɔli bɛɛ la an cɛma].
4 Ni muso walima baarakɛmuso dɔ ye jatɔya kɛ aw cɛma, aw k'a jeni ni tasuma ye, u kana jatɔya kɛ n'a ye u ɲɛw ni u dusukunw fɛ. U kana muso furu Kanan denmusow la. katuguni Kanan bɔnsɔn na bɔ jamana kɔnɔ.»
5 A y'a fɔ u ye ko cɛfarinw ka kiritigɛ ani Sodomɛkaw ka kiritigɛ, u sara u ka juguya kosɔn, u sara u ka jatɔya ni u ka nɔgɔli ni u ka ɲɔgɔn tiɲɛni kosɔn jatɔya kosɔn.
6 'A' ye aw yɛrɛ tanga jatɔya ni nɔgɔlenya bɛɛ ma, ani jurumu nɔgɔli bɛɛ ma, walisa aw kana an tɔgɔ kɛ danga ye, ka aw ka ɲɛnamaya bɛɛ kɛ sɔgɔsɔgɔninjɛ ye, ka aw denkɛw bɛɛ halaki npan fɛ, ka dangalenw kɛ i ko Sodɔmu, ani aw tolenw bɛɛ i ko Gomɔri denw.'
7 Ne denw, ne b'aw deli, aw ka sankolola Ala kanu, ka nɔrɔ a ka ci fɔlenw bɛɛ la. Aw kana taama u ka boliw ni u ka nɔgɔw nɔfɛ.
8 Aw kana ala mɔlenw walima ala nɔgɔlenw dilan aw yɛrɛw ye. Sabu u ye fu ye, Ni si tɛ u kɔnɔ. Sabu u ye (cɛw) bolo baara ye, Wa mɔgɔ minnu bɛɛ bɛ u jigi da u kan, olu bɛɛ tɛ u jigi da foyi kan.
9 Aw kana baara kɛ u ye, aw kana u bato, nka aw ka baara kɛ Ala kɔrɔtalenba ye, ka a bato tuma bɛɛ buru ni i ka ji, I ka dugawu kɛ i kɔnɔbara den ni i ka jamana denw ye, ani i ka baganw ni i ka sagaw.
10 Aw na kɛ dugawu ye dugukolo kan, Dugukolo kan siyaw bɛɛ na aw nege don aw la, ka duba aw denkɛw ye ne tɔgɔ la, walisa u ka dugawu sɔrɔ i ko ne.
11 A ye nilifɛnw di Ismaɛl ni a denkɛw ni Ketura denw ma, ka u bila ka taa a denkɛ Isaka fɛ, ka fɛn bɛɛ di a denkɛ Isaka ma.
12 Ismaɛl ni a denkɛw ni Ketura denkɛw ni u denkɛw taara ɲɔgɔn fɛ ka bɔ Paran ka taa se Babilonɛ dondaw ma, jamana bɛɛ la, kɔrɔn fan fɛ, a ɲɛsinnen bɛ kungokolon ma.
13 U farala ɲɔgɔn kan, u tɔgɔ dara ko Arabuw ni Ismaɛlkaw.

SABABU 21NAN

1 Jubile dɔgɔkun wolonwulanan san wɔɔrɔnan na, Ibrahima ye a denkɛ Isaka wele, ka [2057 (2050?) AM] ci fɔ a ma ko: ‘Ne kɔrɔla, ne ma ne ka saya don dɔn, ne falen don ne ka donw na.
2 A filɛ, ne si bɛ san kɛmɛ ni biwolonwula ni duuru la, ne ka ɲɛnamaya donw bɛɛ la, ne hakili tora Matigi la, ka a ɲini ni ne dusukun bɛɛ ye ka a sago kɛ, ka taama tilennenya la a ka siraw bɛɛ la.
3 ne ni ye boliw koniya , <ka baara kɛbagaw ye ne mafiɲɛya , ne ye ne dusukun ni ne ni di> walisa ne ka ne danbaga sago kɛ.
4 Katuguni ale de ye Ala ɲɛnama ye, a senuma ni kantigi don, a tilennen don ka tɛmɛ fɛn bɛɛ kan, a tɛ sɔn (cɛw) ma, a tɛ sɔn nilifɛnw ma. sabu Ala tilennen don, a bɛ kiri tigɛ mɔgɔ minnu bɛɛ kan, minnu bɛ a ka ci fɔlenw tiɲɛ, ka a ka layidu mafiɲɛya.
5 E fana, ne denkɛ, i ka a ka ci fɔlenw ni a ka sariyakolow ni a ka kiriw labato, i kana taama ko haramulenw ni ja nɔgɔlenw ni ja wulilenw nɔfɛ.
6 Aw kana baganw wala baganw wala kɔnɔw bɛɛ joli dun sankolo la.
7 Ni i ye dɔ faga ka kɛ hɛrɛ saraka ye min bɛ sɔn, i k'o faga, k'a joli bɔn sarakabɔlan kan, ani saraka saraka tulu bɛɛ bɔn sarakabɔlan kan ni mugu ɲuman ye ani tulu saraka ɲagaminen ni tulu ye, n'a minfɛn saraka ye -aw k'u bɛɛ kɛ ɲɔgɔn fɛ saraka jɛnita sarakabɔlan kan o ye kasa duman ye Matigi ɲɛ kɔrɔ.
8 I na barika dali saraka tulu bɔ tasuma kan min bɛ sarakabɔlan kan, ani kɔnɔbara tulu, ani kɔnɔbara ni sugunɛ fila tulu bɛɛ, ani u kan tulu bɛɛ, ani kɔkolo ni sugunɛ kan, i ka o bɔ ni sugunɛw ye.
9 Aw ye ninnu bɛɛ di ka kɛ kasa duman ye min ka di Matigi ɲɛ kɔrɔ, n'u ka dumunikɛ saraka ni a minfɛn saraka ye, ka kɛ kasa duman ye, ka kɛ nbuuru ye min bɛ di Matigi ma.
10 Aw k'a sogo dun o don ni a tile filanan na, tile kana bin a kan tile filanan na fo a ka dun, foyi kana to a tile sabanan na. sabu a man di [k’a masɔrɔ a ma sɔn] ani a kana dun tun, a dunbagaw bɛɛ na jurumu lase u yɛrɛ ma; katuguni ne y'a sɔrɔ a sɛbɛnnen bɛ ne bɛnbaw ka kitabuw kɔnɔ, ani Henɔki ka kumaw kɔnɔ, ani Nuhun ka kumaw kɔnɔ.
11 I na kɔgɔ kɛ i ka sarakaw bɛɛ kan, layidu kɔgɔ kana dɛsɛ i ka sarakaw bɛɛ la Matigi ɲɛ kɔrɔ.
12 Saraka yiriw ta fan fɛ, aw k'aw janto aw kana na ni jiri wɛrɛw ye sarakabɔlan kama ka fara ninnu kan: sipere, baji, amande, shɔ, pini, sɛdiri, savin, toro, oliviye, mire, laurel, aspalathus.
13 O jiri suguw bɛ da sarakabɔlan kan saraka jukɔrɔ, i n'a fɔ u cogoya kɔrɔbɔra, u kana jiri tigɛlen walima dibi si da o kan, (nka) jiri gɛlɛn ni saniyalen, jalaki tɛ, falenfɛn mankan ni falen kura aw kana jiri kɔrɔ da (o kan), [k’a masɔrɔ a kasa banna] bawo kasa tɛ a kɔnɔ tugun i n’a fɔ fɔlɔ.
14 nin jiri suguw kɔ, i bɛna dɔ wɛrɛ bila (sarakabɔlan kan), katuguni a kasa jɛnsɛnnen don, a kasa kasa tɛ yɛlɛn sankolo la.
15 Ne denkɛ, i ka o ci labato k'a kɛ walisa i ka tilennenya kɛ i ka kɛwalew bɛɛ la.
16 I farikolo saniya tuma bɛɛ, ka i ko ni ji ye sani i ka gɛrɛ sarakabɔlan kan, ka i bolow ni i senw ko sani i ka gɛrɛ sarakabɔlan la. Ni i ye saraka bɔ ka ban, i ka i tɛgɛw ni i senw ko kokura.»
17 Joli si kana bɔ aw la wala aw ka finiw kan. I ka i yɛrɛ kɔlɔsi, ne denkɛ, joli ma, i yɛrɛ kɔlɔsi kosɛbɛ. a datugu ni buguri ye.
18 Aw kana joli si dun katuguni o ni de don. aw kana joli si dun.
19 Aw kana nilifɛnw ta hadamaden joli kosɔn, walisa a kana bɔn k'a sɔrɔ u ma kiri tigɛ. sabu joli min b bn, o de b

dugukolo jurumu bila, dugukolo t se ka saniya ka b mg joli la fo a bnbaa joli f.
20 Aw kana nilifɛn wala nilifɛn ta hadamaden joli kosɔn, joli nɔ na, walisa aw ka sɔn Matigi Kɔrɔtalenba Ala ɲɛ kɔrɔ. sabu ale de ye mɔgɔ ɲumanw lafasabaga ye, walisa i ka kisi kojugu bɛɛ ma, ani walisa a ka i kisi saya sugu bɛɛ ma.
21 Ne denkɛ, ne b'a ye ko hadamadenw ka kɛwalew bɛɛ ye jurumu ni juguya ye, u ka kɛwalew bɛɛ ye nɔgɔli ni ko haramulen ye ani nɔgɔlenya ye, Tilenbaliya si tɛ u fɛ.
22 I k'i yɛrɛ kɔlɔsi, walisa i kana taama u ka siraw kan, ka taama u ka siraw kan, ka jurumu kɛ ka se saya ma Ala Kɔrɔtalenba ɲɛ kɔrɔ. N'o tɛ, a na a ɲɛda dogo i la, ka i don i ka jurumuw bolo, ka i ju bɔ jamana kɔnɔ, i bɔnsɔn fana na ka bɔ sankolo jukɔrɔ, I tɔgɔ ni i bɔnsɔn na halaki ka bɔ dugukolo bɛɛ la.
23 Aw ka aw kɔdon u ka kɛwalew bɛɛ la ani u ka nɔgɔlenya bɛɛ la, ka Ala Kɔrɔtalenba ka laadilikanw labato, ka a sago kɛ ka tilennenya kɛ fɛn bɛɛ la.
24 A na duba i ye i ka kɛwalew bɛɛ la, ka tilennenya jiri dɔ lawuli ka bɔ i la dugukolo bɛɛ kɔnɔ, dugukolo bɔnsɔn bɛɛ la, Ne tɔgɔ ni i tɔgɔ tɛna ɲinɛ sankolo jukɔrɔ fo abada.
25 Taga ne denkɛ hɛrɛ la. Ala Kɔrɔtalenba, ne ka Ala ani i ka Ala, ka barika don i la ka a sago kɛ, Wa a ka dugawu kɛ i bɔnsɔnw bɛɛ ni i bɔnsɔn tolenw ye mɔgɔw ka bɔnsɔn bɛɛ la fo abada, ni dugawu tilennenw bɛɛ ye, Walisa i ka kɛ dugawu ye dugukolo bɛɛ kan.'
26 A bɔra a la ni ɲagali ye.

SABABU 22NAN

1 Jubile san binaani ni naaninan dɔgɔkun fɔlɔ la, san filanan na, o kɔrɔ ye ko Ibrahima sara san min na, Isaka ni Ismaɛl bɔra kalili kɔlɔn kɔnɔ ka dɔgɔkun seli kɛ -o kɔrɔ ye ko suman tigɛ fɔlɔ seli-ka seli kɛ Ibrahima, u fa, ani Ibrahima nisɔndiyara katuguni a denkɛ fila nana.
2 Isaka tun bɛ nafolo caman sɔrɔ Bɛrɛseba, Isaka tun delila ka taa a bolofɛnw lajɛ ka segin a fa fɛ.
3 O donw na, Ismaɛl nana a fa ye, u fila bɛɛ nana ɲɔgɔn fɛ, Isaka ye saraka jɛnita kɛ saraka ye, k'o lase a fa ka sarakabɔlan kan, a ye min dilan Heburun.
4 A ye barika dali saraka kɛ ka nisɔndiya seli kɛ a balimakɛ Ismaɛl ɲɛkɔrɔ, Rebɛka ye gato kura dilan ni suman kura ye, k'u di a denkɛ Yakuba ma, ka taa n'u ye a fa Ibrahima ma, ka bɔ jamana jiriden fɔlɔw la, walisa a ka dumuni kɛ ka fɛn bɛɛ Dabaga dunu sani a ka sa.
5 Isaka fana ye barika dali saraka ɲuman ci Ibrahima ma Yakuba bolo walisa a ka dumuni kɛ ka minni kɛ.
6 A ye dumuni kɛ ka minni kɛ, ka duba Ala Kɔrɔtalenba ye, ale min ye sankolo ni dugukolo da, min ye dugukolo tulumafɛnw bɛɛ da, ka u di hadamadenw denw ma, walisa u ka dumuni kɛ ka minni kɛ, ka duba u Dabaga ye.
7 'Sisan ne bɛ barika da I ye, ne ka Ala, katuguni i ye ne ye bi, a filɛ, ne ye san kɛmɛ ni saba ni tan ni duuru ye, cɛkɔrɔba don, tile falen bɛ ne la, ne ka donw bɛɛ kɛra hɛrɛ ye ne bolo.'
8 I ye fɛn o fɛn di ne ni ne denw ma ne ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ, ne jugu ka npan ma se sɔrɔ ne kan fo ka na se bi ma.
9 Ne Ala, i ka makari ni i ka hɛrɛ ka kɛ I ka jɔnkɛ ni a denkɛw bɔnsɔn ye, walisa u ka kɛ i ye siya sugandilen ye ani ciyɛn ye ka bɔ dugukolo kan siyaw bɛɛ cɛma kabini sisan fo ka na se dugukolo bɔnsɔnw bɛɛ ma, fo ka na se siyaw bɛɛ ma.
10 A ye Yakuba wele k'a fɔ ko: 'Ne denkɛ Yakuba, bɛɛ ka Ala ka dugawu kɛ i ye, ka barika don i la ka tilennenya kɛ, ani a sago kɛ a ɲɛ kɔrɔ, ani a ka i ni i bɔnsɔn sugandi walisa aw ka kɛ jama ye a ka ciyɛn ye ka kɛɲɛ n'a sago ye tuma bɛɛ.'
11 E, ne denkɛ Yakuba, i gɛrɛ ne la ka ne susu.' A gɛrɛla a la k'a susu, k'a fɔ ko: 'Ne denkɛ Yakuba, ani Ala Kɔrɔtalenba denw bɛɛ, fo ka se sifa bɛɛ ma: Ala ka tilennenya kisɛ di i ma. A ka i denkɛ dɔw saniya dugukolo bɛɛ cɛma; Siyaw ka baara kɛ i ye, Siyaw bɛɛ ka u biri i bɔnsɔn ɲɛkɔrɔ.
12 I ka barika sɔrɔ mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, ka fanga kɛ Sɛti bɔnsɔn bɛɛ kan. O tuma na fɛ, i ka kɛwalew ni i denw ka kɛwalew na tilennenya sɔrɔ, Wa u na kɛ siya senuma ye.
13 Kɔrɔtalenba Ala ka dubaw bɛɛ di i ma, a ye duba minnu kɛ ne la, ani a ye dugawu minnu kɛ Nuhun ni Hadama ye. U ka lafiɲɛ i bɔnsɔn kunkolo senuma kan ka bɔ bɔnsɔn na ka taa bɔnsɔn wɛrɛ la fo abada.
14 A ka i saniya tilenbaliya ni nɔgɔlenya bɛɛ la, walisa i ka jurumuw bɛɛ yafa i ma. I ye o kɛ ni dɔnbaliya ye. Wa a ka barika don i la, Ka dugawu kɛ i ye. I ka dugukolo bɛɛ ciyɛn ta wa?
15 A ka layidu kura don i ni ɲɔgɔn cɛ. Walisa i ka kɛ a ka siya ye a ka ciyɛn ye waati bɛɛ, wa a ka kɛ Ala ye i ni i bɔnsɔn bolo tiɲɛ ni tilennenya la dugukolo kan donw bɛɛ kɔnɔ.
16 E, ne denkɛ Yakuba, i hakili to ne ka kumaw la, I fa Ibrahima ka ci fɔlenw labato: I ka i yɛrɛ fara siyaw kan, i kana dumuni kɛ n'u ye, i kana i kɛ ka kɛɲɛ n'u ka kɛwalew ye, i kana kɛ u jɛɲɔgɔn ye. Katuguni u ka kɛwalew nɔgɔlen don, U ka siraw bɛɛ ye Nɔgɔli ni haramulen ni nɔgɔlenya ye.
17 U b'u ka sarakaw bɔ mɔgɔ salenw ye, ka jinɛ juguw bato, ka dumuni kɛ kaburuw sanfɛ, U ka kɛwalew bɛɛ ye fu ye, foyi tɛ.
18 Dusukun t'u la ka faamuyali sɔrɔ, U ɲɛw t'a ye u ka kɛwalew ye min ye, wa u bɛ fili cogo min na k'a fɔ jiribolo dɔ ye ko: 'E ye ne ka Ala ye,' ani kabakurun dɔ ye ko: 'I ye ne Matigi ye, e ye ne kisibaa ye.' [Dusukun t'u la.]
19 E kɔni, ne denkɛ Yakuba, Kɔrɔtalenba Ala ka i dɛmɛ, ka sankolola Ala ka dugawu kɛ i ye, ka i bɔ u ka nɔgɔya ni u ka filiw bɛɛ la.
20 Ne denkɛ Yakuba, i k'i janto i kana muso ta Kanan denmusow si la. Sabu a bɔnsɔn bɛɛ ka kan ka bɔ dugukolo kan.
21 Hamu ka jurumu kosɔn, Kanan ye fili kɛ, a bɔnsɔn bɛɛ na halaki ka bɔ dugukolo kan ani a tolenw bɛɛ la, mɔgɔ si tɛna bɔ a la kiritigɛ don na.
22 Boli batobagaw ni mɔgɔ nɔgɔlenw bɛɛ fana
a) Jigiya tɛna kɛ u la ɲɛnamaw ka jamana kɔnɔ;
(b) Hakilijigin tɛna kɛ u la dugukolo kan.
(c) Katuguni u na jigin ka taa Salo la.
(d) U na taa jalaki yɔrɔ la, .
Sodɔmu denw bɔra dugukolo kan cogo min na, boliw batobagaw bɛɛ na bɔsi o cogo kelen na.
23 I kana siran, ne denkɛ Yakuba, I kana siran, Ibrahima denkɛ, Kɔrɔtalenba Ala k'i kisi halakili ma, ani ka i kisi fili siraw bɛɛ ma.

24 Ne ye nin so jɔ ne yɛrɛ ye walisa ne ka ne tɔgɔ da a kan dugukolo kan. a dira i ni i bɔnsɔn ma badaa-badaa. sabu i na ne ka so jɔ ka ne tɔgɔ sabati Ala ɲɛ kɔrɔ fo abada, i bɔnsɔn ni i tɔgɔ na jɔ dugukolo kan mɔgɔw bɛɛ la.'
25 A ye ci fɔli dabila ka duba a ye.
26 U fila dalen tun bɛ ɲɔgɔn fɛ dilan kelen kan, Yakuba sunɔgɔra a facɛ Ibrahima disi la, a y'a susu siɲɛ wolonwula, a ka kanuya ni a dusukun nisɔndiyara a kosɔn.
27 A ye dugawu kɛ a ye ni a dusukun bɛɛ ye k'a fɔ ko: 'Ala Kɔrɔtalenba, bɛɛ ka Ala, bɛɛ Dabaga, min ye ne labɔ Kaldekaw ka Uri, walisa a ka nin jamana di ne ma, walisa ne ka kɛ a ciyɛn ye fo abada, ani ne ka kisɛ senuma sigi sen kan, Duba bɛ Kɔrɔtalenba ye fo abada.
28 A ye duba Yakuba ye k'a fɔ ko: 'Ne denkɛ, ne bɛ nisɔndiya min ko la ni ne dusukun bɛɛ ni ne ka kanuya bɛɛ ye, i ka nɛɛma ni i ka makari ka bonya ale ni a bɔnsɔn kan tuma bɛɛ.
29 I kana a bila, i kana a bila foyi la kabini sisan fo badaa donw, i ɲɛ ka da a kan ani a bɔnsɔn kan, walisa i k'a tanga, ka duba a ye, k'a saniya i n'a fɔ jamana i ka ciyɛn ye
30 I ka dugawu bɛɛ kɛ a ye kabini sisan fo badaa donw bɛɛ, ka i ka layidu ni i ka nɛɛma kura don a ni a bɔnsɔn cɛ ka kɛɲɛ ni i diyanyeko bɛɛ ye dugukolo kan mɔgɔw bɛɛ ye.'

SABABU 23NAN

1 A ye Yakuba bolokɔfɛfɛn fila da a ɲɛw kan, ka ala ka Ala tanu, ka a ɲɛda datugu k'a senw kɔrɔta ka sunɔgɔ banbali sunɔgɔ, ka lajɛ a bɛnbaw fɛ.
2 O bɛɛ n'a ta, Yakuba dalen tun bɛ a disi la, a tun t'a dɔn ko a facɛ Ibrahima sara.
3 Yakuba kununna ka bɔ sunɔgɔ la, Ibrahima nɛnɛna i ko jikuru, a ko: 'Fa, fa'. Nka mɔgɔ si tun tɛ yen min tun bɛ kuma, a y'a dɔn ko a sara.
4 A wulila ka bɔ a disi la ka boli ka taa a fɔ a ba Rebɛka ye. Rebɛka taara Isaka fɛ su fɛ k'a fɔ a ye. U taara ɲɔgɔn fɛ ni Yakuba ni u ye, fitinɛ tun bɛ a bolo, u donna tuma min na, u ye Ibrahima dalen sɔrɔ a salen.
5 Isaka y'i biri a fa ɲɛda la ka kasi k'a susu.
6 O kumakanw mɛnna Ibrahima ka so kɔnɔ, a denkɛ Ismaɛl wulila ka taa a fa Ibrahima fɛ, ka kasi a fa Ibrahima ni Ibrahima ka somɔgɔw bɛɛ kosɔn.
7 A denkɛw Isaka ni Ismaɛl y'a su don kɔba fila kɔnɔ, a muso Sara kɛrɛfɛ, u kasila a kosɔn tile binaani, a ka so cɛw bɛɛ, ani Isaka ni Ismaɛl, ani u denkɛw bɛɛ, ani Ketura denkɛw bɛɛ. Iburahima kasi donw tɛmɛna.
8 A ye san kɛmɛ ni biwolonwula ni duuru kɛ san kɛmɛ ni biwolonwula ni duuru la, a ye san kɛmɛ ni biwolonwula ni duuru kɛ.
9 Katuguni u bɛnbaw ka ɲɛnamaya donw tun ye san tan ni kɔnɔntɔn ye. Sanjiba kɔfɛ, u y'a daminɛ ka bonya ka tɛmɛ jubile san tan ni kɔnɔntɔn kan, ka dɔgɔya jubilew la, ka kɔrɔbaya joona, ka fa u ka donw la tɔɔrɔ caman kosɔn ani u ka sira juguw kosɔn, fo Ibrahima.
10 Ibrahima tun dafalen don a ka kɛwalew bɛɛ la Matigi ɲɛ kɔrɔ, a tun ka di a ye tilennenya la a si bɛɛ la. A ma se ka jubile naani dafa a ka ɲɛnamaya kɔnɔ, tuma min na a kɔrɔla juguya kosɔn, ka fa a ka donw la.
11 Denmisɛn minnu bɛna wuli ka bɔ nin waati in na fo ka se kiritigɛba don ma, olu bɛɛ bɛna kɔrɔya joona, sanni u ka jubile fila dafa, u ka dɔnniya bɛna u bila u kɔrɔya kosɔn Dugukolo u ka dɔnniya bɛɛ bɛna tunun
12 O donw na, ni mɔgɔ dɔ bɛ san kelen ni tila la, u na a fɔ a ko la ko: 'A si bɛ san jan, a ka waati fanba ye dimi ni dusukasi ni tɔɔrɔ ye, hɛrɛ tɛ yen.
13 Katuguni balawu bɛ tugu balawu kɔ, joginda bɛ tugu joginda la, tɔɔrɔ bɛ tugu tɔɔrɔ la, kibaru juguw bɛ na kibaru juguw kan, banaw bɛ tugu banaw kɔ, ani kiritigɛ juguw bɛɛ i n'a fɔ ninnu, bana ni bɔgɔbɔgɔli, nɛnɛ ni nɛnɛ ni jikuruw, ani sumaya, ni farigan, ni sunɔgɔ ni kɔngɔ, ani saya, ni npan ni jɔnya, ani fɛn bɛɛ balawu ni dimi suguyaw.'
14 O mɔgɔw bɛɛ na kɛ bɔnsɔn jugu dɔ kan, minnu bɛ sariya tiɲɛ dugukolo kan.
15 O tuma na fɛ, u na a fɔ ko : 'Bɛnbaw ka donw tun ka ca (hali), fo ka se san ba kelen ma, wa u tun ka ɲi ; nka a filɛ, an ka ɲɛnamaya donw, ni mɔgɔ ye san caman kɛ, o ye san bi saba ni tan ye, ni a barika ka bon, san bi ni naani, ani o juguw, hɛrɛ tɛ nin bɔnsɔn jugu in donw na.'
16 O bɔnsɔn kɔnɔ, denkɛw na u faw ni u cɛkɔrɔbaw jalaki jurumu ni tilenbaliya ko la, ani u da kumaw ni kojuguba minnu bɛ kɛ, ani u ka layidu bilali ko la, Matigi ye layidu min ta u ni a cɛ, ko u ka a ka ci fɔlenw bɛɛ labato ani k'a ka sariyakolow bɛɛ labato, ani ka a ka sariya bɛɛ labato, k'a sɔrɔ u ma bɔ u kininbolo fɛ walima u kininbolo fɛ.
17 Katuguni bɛɛ ye kojugu kɛ, da bɛɛ bɛ tilenbaliya fɔ, u ka kɛwalew bɛɛ ye nɔgɔ ni haramulen ye, u ka siraw bɛɛ ye nɔgɔ ni nɔgɔ ani halakili ye.
18 A filɛ, dugukolo na halaki u ka kɛwalew bɛɛ kosɔn, ɛrɛzɛnsun kisɛ ni tulu tɛna kɛ yen. Baganw ni baganw ni kɔnɔw ni kɔgɔji jɛgɛw bɛɛ na halaki ɲɔgɔn fɛ hadamadenw kosɔn.
19 U na kɛlɛ kɛ ɲɔgɔn fɛ, denmisɛnw ni mɔgɔkɔrɔbaw, cɛkɔrɔbaw ni denmisɛnninw, faantanw ni nafolotigiw, dɔgɔmanninw ni mɔgɔbaw, ani delilikɛla ni kuntigi, sariya ni layidu kosɔn. U ɲinɛna ci fɔlenw ni layiduw ni seliw ni kalow ni lafiɲɛ donw ni jubilew ni kiritigɛlaw bɛɛ kɔ.
20 U na jɔ <ni bɛlɛkisɛw ni> npanw ni kɛlɛ la walasa k'u lasegin sira kan ; nka u tɛna kɔsegin fo joli caman ka bɔn dugukolo kan ɲɔgɔn fɛ.
21 Minnu kisilen don, olu tɛna segin ka bɔ u ka juguya la ka taa tilennenya sira kan, nka u bɛɛ na u yɛrɛ kɔrɔta nanbara ni nafolo la, walisa u kelen-kelen bɛɛ ka u mɔgɔɲɔgɔn ta bɛɛ ta, ka tɔgɔba tɔgɔ fɔ, nka tiɲɛ tɛ, tilennenya tɛ, ka yɔrɔ senumaw nɔgɔ ni u nɔgɔli ni u nɔgɔli ye.
22 ɲangiliba na kɛ nin bɔnsɔn ninnu ka kɛwalew la ka bɔ Matigi yɔrɔ, a na u don npan ni kiritigɛ ni jɔnya la, ka u minɛ ka u dun.
23 A na siya wɛrɛw ka jurumutɔw kunun u kama, makari tɛ minnu na, hinɛ tɛ minnu na, ani minnu tɛna mɔgɔ si yɛrɛ bonya, mɔgɔkɔrɔbaw ni denmisɛnninw, walima mɔgɔ si, katuguni u ka jugu ani u barika ka bon ka kojugu kɛ ka tɛmɛ hadamaden denw bɛɛ kan. U na fariya kɛ Israɛl ma, ka sariya tiɲɛ Yakuba ma, Joli caman na bɔn dugukolo kan, mɔgɔ si tɛna lajɛ ani ka su don.
24 O donw na, u na pɛrɛn ni kanba ye ko: «Ka wele ka delili kɛ walisa u ka kisi jurumutɔw bolo, siya wɛrɛw. Nka mɔgɔ si tɛna kisi.
25 Denmisɛnw kunkolo na fin ni kunsigi jɛman ye, Denmisɛn min si bɛ dɔgɔkun saba la, o na kɛ i n'a fɔ cɛ min si bɛ san kɛmɛ la, u janya na tiɲɛ tɔɔrɔ ni degun fɛ.

26 O donw na, denmisɛnw na daminɛ ka sariyaw kalan, ka ci fɔlenw ɲini, ka segin tilennenya sira kan.
27 Donw na daminɛ ka caya ka caya o mɔgɔw denw cɛma Fo u ka donw ka surunya san ba kelen na. Wa ka se san hakɛ caman ma ka tɛmɛ (sanni) kan, o tun ye tile hakɛ ye.
28 Cɛkɔrɔba si tɛna kɛ Wala mɔgɔ si <t> wasa a ka donw na, katuguni bɛɛ na kɛ (i n'a fɔ) denmisɛnw ni funankɛninw.
29 U ka donw bɛɛ na dafa ka ɲɛnamaya hɛrɛ ni nisɔndiya la, Sitanɛ ni halakibaga jugu si tɛna kɛ yen. Katuguni u ka donw bɛɛ na kɛ dubaw ni kɛnɛya donw ye.
30 O waati la, Matigi na a ka jɔnw kɛnɛya, u na wuli ka hɛrɛba ye, ka u juguw gɛn. Mɔgɔ tilennenw na yeli kɛ ka barika da u ye, ka nisɔndiya ni nisɔndiya ye badaa-badaa, ka u ka kiriw bɛɛ ye ani u ka danga bɛɛ ye u juguw kan.
31 U kolow na lafiɲɛ dugukolo kan, u niw na nisɔndiya kosɛbɛ, u na a dɔn ko Matigi de bɛ kiri tigɛ, ka makari kɛ mɔgɔ kɛmɛ ni ba caman na ani a kanubagaw bɛɛ la
32 E, Musa, i ka nin kumaw sɛbɛn. sabu u sɛbɛnna nin cogo la, wa u bɛ sɛbɛn (u) sankolo sɛbɛnfura kan walasa ka kɛ seereya ye mɔgɔw ka bɔnsɔnw ye fo abada.

SABABU 24NAN

1 Ibrahima salen kɔfɛ, Matigi ye dugawu kɛ a denkɛ Isaka ye, a wulila ka bɔ Heburun ka taa sigi Yeli kɔlɔn la, nin Jubile san dɔgɔkun sabanan san fɔlɔ la, san wolonwula.
2 Dɔgɔkun naaninan san fɔlɔ la, kɔngɔ dɔ daminɛna jamana kɔnɔ, [2080 AM] kɔngɔ fɔlɔ min kɛra Ibrahima ka waati la.
3 Yakuba ye lenburuba sɛnɛ, Esawu bɔra foro la kɔngɔ tun b'a la. A y'a fɔ a balimakɛ Yakuba ye ko: 'I ka nin daga bilenman dɔ di ne ma.' Yakuba y'a fɔ a ye ko: 'I ka [primogeniture, this] bangekɔlɔsi hakɛ feere ne ma, ne na buru di i ma, ani nin lenburuba in dɔw fana.'
4 Esawu y'a fɔ a dusukun na ko: 'Ne na sa. Nafa jumɛn bɛ ne bolo, o kɔrɔsigi jogo bɛ?
5 'A y'a fɔ Yakuba ye ko: 'Ne bɛ o di i ma.' Yakuba ko: 'I kali ne la bi,' a ye kali a la.
6 Yakuba ye nbuuru ni daga di a balimakɛ Esawu ma, a ye dumuni kɛ fo a ka fa, Esawu ye a ka fasodenɲumanya mafiɲɛya. O de y'a to Esawu tɔgɔ dara ko Edɔmu, Yakuba ye daga bilenman min di a ma a ka fasodenɲumanya kosɔn.
7 Yakuba kɛra cɛkɔrɔba ye, Esawu jiginna ka bɔ a ka bonya la.
8 Kɔngɔba donna jamana kun na, Isaka jiginna Misira dugu kɔnɔ nin dɔgɔkun san filanan na, ka taa Filisitikaw ka masakɛ fɛ Gerari, Abimelɛki.
9 Matigi y'i yɛrɛ jira a la k'a fɔ a ye ko: 'I kana jigin Misira. I ka sigi jamana min na ne bɛna a fɔ i ye, ka sigi nin jamana in kɔnɔ, ne na kɛ i fɛ ka duba i ye.»
10 Ne na nin jamana bɛɛ di e ni i bɔnsɔn ma, ne ye kalili min kɛ i fa Ibrahima ye, ne na o sabati, ne na i bɔnsɔn caya i ko sankolo dolow, ka nin jamana bɛɛ di i bɔnsɔnw ma.
11 Dugukolo kan siyaw bɛɛ na dugawu sɔrɔ i bɔnsɔnw fɛ, katuguni i fa ye ne kan labato, ka ne ka cikanw ni ne ka ci fɔlenw ni ne ka sariyaw ni ne ka laadilikanw ni ne ka layidu mara. Sisan, i ka Ne kan kan minɛ ka sigi nin jamana in kɔnɔ.'
12 A ye dɔgɔkun saba kɛ Gelar dugu kɔnɔ.
13 Abimelɛki ye ci bila a ko la, [2080-2101 AM] ani a ka fɛn bɛɛ ko la, ko: 'Mɔgɔ o mɔgɔ mana maga a la walima a ta fɛn o fɛn na, o tigi bɛ sa.'
14 Isaka barika bonyana Filisitikaw cɛma, a ye nafolo caman sɔrɔ, misiw ni sagaw ni ɲɔgɔmɛw ni faliw ani soba.
15 A ye danni kɛ Filisitikaw ka jamana na ka na ni a ye siɲɛ kɛmɛ, Isaka bonyalen don kosɛbɛ, ka Filisitikaw keleya a la.
16 Ibrahima ka jɔnw ye kɔlɔn minnu bɛɛ sɔgɔ Ibrahima ka ɲɛnamaya kɔnɔ, Filisitikaw tun ye u bali Ibrahima salen kɔfɛ, ka u fa dugukolo la.
17 Abimelɛki y'a fɔ Isaka ye ko: 'Taa an fɛ, k'a masɔrɔ i fanga ka bon kosɛbɛ ka tɛmɛ an kan', Isaka bɔra yen dɔgɔkun wolonwulanan san fɔlɔ la, ka taa sigi Gerar kɔw la.
18 A fa Ibrahima ka jɔnkɛw ye ji kɔlɔn minnu sɔgɔ, Filisitikaw tun ye minnu datugu a fa Ibrahima salen kɔfɛ, u ye u tɔgɔw da tugun i n'a fɔ a fa Ibrahima y'u tɔgɔ da cogo min na.
19 Isaka ka baarakɛlaw ye kɔlɔn dɔ sɔgɔ kɔdingɛ kɔnɔ, ka ji ɲɛnama sɔrɔ, Gerar sagagɛnnaw ye sɔsɔli kɛ ni Isaka ka sagagɛnnaw ye, k'a fɔ ko: 'Ji ye an ta ye'. Isaka ye kɔlɔn tɔgɔ da ko 'Perversity', bawo u tun ye fɛn jugu ye an fɛ.
20 U ye kɔlɔn filanan sɔgɔ, u ye kɛlɛ kɛ o fana kosɔn, a y'o tɔgɔ da ko « juguya». A wulila ka bɔ yen ka kɔlɔn wɛrɛ sɔgɔ, o kosɔn u ma kɛlɛ kɛ, a y'a tɔgɔ da ko 'So', Isaka ko: 'Matigi ye yɔrɔ di an ma sisan, an cayara jamana kɔnɔ.
21 A wulila ka bɔ yen ka taa kalili kɔlɔn na dɔgɔkun fɔlɔ san fɔlɔ la [2108 AM] Jubile san binaani ni naani kɔnɔ.
22 Matigi y'i yɛrɛ jira a la o su fɛ, kalo fɔlɔ kalo kura don na, k'a fɔ a ye ko: 'Ne ye i fa Ibrahima ka Ala ye. I kana siran, katuguni ne bɛ i fɛ, ne na duba i ye, ka i bɔnsɔn caya i ko dugukolo cɛncɛn, ne ka jɔnkɛ Ibrahima kosɔn.'
23 A ye sarakabɔlan dɔ jɔ yen, a fa Ibrahima tun ye min jɔ fɔlɔ, a ye Matigi tɔgɔ wele, ka saraka bɔ a fa Ibrahima ka Ala ye.
24 U ye kɔlɔn dɔ sɔgɔ ka ji ɲɛnama sɔrɔ.
25 Isaka ka baarakɛlaw ye kɔlɔn wɛrɛ sɔgɔ, u ma ji sɔrɔ, u taara a fɔ Isaka ye ko u ma ji sɔrɔ, Isaka ko: 'Ne ye kali bi Filisitikaw ye, ko nin fɔra an ye.
26 A y'o yɔrɔ tɔgɔ da ko kalili kɔlɔn. A tun ye kalifa Abimɛlɛki ni a terikɛ Ahuzati ni a ka kɛlɛbolo Fikɔli ye yen.
27 Isaka y'a dɔn o don na ko a ye kalifa kɛ u ye ko a bɛna bɛn u ni ɲɔgɔn cɛ.
28 O don na, Isaka ye Filisitikaw danga k'a fɔ ko: 'Filisitikaw dangalen don fo diminya ni dimi don na ka bɔ siyaw bɛɛ cɛma. Ala k'u kɛ nisɔndiya ni danga ye ani dimi ni dimi fɛn ye jurumukɛlaw siya wɛrɛw bolo ani Kitiw bolo.
29 Mɔgɔ o mɔgɔ kisi jugu ni Kitimu ka npan ma, siya tilennen ka bɔ sankolo jukɔrɔ kiritigɛ la. sabu u na kɛ ne denw juguw ni ne juguw ye u bɔnsɔn bɛɛ la dugukolo kan.
30 Mɔgɔ tolen si tɛna to u bolo, mɔgɔ si tɛna kisi kiritigɛ diminya don na. Filisitikaw ka bɔnsɔn bɛɛ (minnu maralen bɛ) halakili ni u ka bɔnɔgɔla ani u gɛnni ka bɔ dugukolo kan, Tɔgɔ walima kisɛ tɛna to o Kaftoriw ye tun dugukolo kan.
31 Hali ni a wulila sankolo la, a na jigin ka bɔ yen, hali ni a y'a yɛrɛ barika bonya dugukolo kan, a na sama ka bɔ yen, hali ni a y'a dogo siyaw cɛma, hali a na bɔ yen. Hali ni a jigira Salo la, A ka jalaki na bonya yen fana, a tɛna hɛrɛ sɔrɔ yen fana.
32 Ni a donna jɔnya la, U na a faga a ni ɲinibagaw bolo sira kan. Sabu a na taa danga banbali la.'

33 A sɛbɛnnen bɛ nin cogo la ani a jalen bɛ a ko la sankolola sɛbɛnfura kan, walisa a ka kɛ a ye kiritigɛ don na, walisa a ka bɔ dugukolo kan.

SABABU 25NAN

1 Dɔgɔkun san filanan na, nin jubile seli in na, Rebɛka y'a denkɛ Yakuba wele k'a fɔ a ye ko: 'Ne denkɛ, i kana Kanan denmusow muso ta i ko Esawu, i balimakɛ Esawu, min ye Kanan denmusow muso fila ta a ye, u ye ne ni dusu tiɲɛ n'u ka kɛwale nɔgɔlenw bɛɛ ye, k'a masɔrɔ u ka kɛwale nɔgɔlenw bɛɛ ye.' jatɔya ni nege juguw, tilennenya tɛ u fɛ, katuguni (u ka kɛwalew) ye kojugu ye.
2 Ne denkɛ, ne bɛ i kanu kosɛbɛ, ne dusukun ni ne ka kanuya bɛ dugawu kɛ i ye tile ni su fɛ waati bɛɛ.
3 Sisan, ne denkɛ, i ka ne kan lamɛn, ka i ba sago kɛ, i kana nin jamana denmusow muso ta, nka ne fa ka so dɔrɔn ta, ani ne fa somɔgɔw. I na ne fa ka so muso ta, Ala Kɔrɔtalenba na duba i ye, i denw na kɛ bɔnsɔn tilennenw ni bɔnsɔn senumaw ye.'
4 O kɔ, Yakuba kumana a ba Rebɛka fɛ k'a fɔ a ye ko: 'A filɛ, ne ba, ne si bɛ san kɔnɔntɔn na, ne ma muso si dɔn, ne ma maga mɔgɔ si la, ne ma ne yɛrɛ furusiri mɔgɔ si la, wa ne ma miiri hali ka Kanan denmusow muso ta ne fɛ.'
5 Ba, ne hakili bɛ an fa Ibrahima ka kumaw la, katuguni a ye ci bila ne ma ko ne kana Kanan denmusow muso ta, nka ne ka muso ta ne fa ka so bɔnsɔn ni ne somɔgɔw la.
6 Ne y'a mɛn ka kɔrɔ ko denmusow bangera i balimakɛ Laban fɛ, ne ye ne dusu don u la ka muso ta u cɛma.
7 O de kosɔn ne ye ne yɛrɛ kɔlɔsi ne ni la ka jurumu kɛ wala ka toli ne ka siraw bɛɛ la ne ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ. Ne fa Ibrahima ye ci caman di ne ma nege nege ni jatɔya ko la.
8 A ye ci min fɔ ne ye, o bɛɛ n'a ta, nin san mugan fila in na, ne balimakɛ ye kɛlɛ kɛ ni ne ye, ka to ka kuma ne fɛ k'a fɔ ko: 'Ne balimakɛ, ne muso fila balimamuso dɔ ta'; nka ne bɛ ban ka kɛ i ko ale y'a kɛ cogo min na.
9 Ne bɛ kali i ɲɛ kɔrɔ, ne ba, ko ne ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ, ne tɛna muso ta ne fɛ Kanan bɔnsɔn denmusow la, ne tɛna kojugu kɛ i ko ne balimakɛ y'a kɛ cogo min na.
10 Ba, i kana siran. i ka da a la ko ne na i sago kɛ ka taama tilennenya la, ne tɛna ne ka siraw tiɲɛ fo abada.'
11 O kɔ, a y'a ɲɛda kɔrɔta sankolo la k'a bolokɔninciniw kɔrɔta, k'a da yɛlɛ ka duba Ala Kɔrɔtalenba ye, ale min ye sankolo ni dugukolo da, ka barika da a ye ani ka tanuli kɛ a ye.
12 A ko: 'Matigi Ala ka tanu, a tɔgɔ senuma ka duba badaa-badaa, ale min ye Yakuba di ne ma ka kɛ denkɛ saniyalen ni kisɛ senuma ye. katuguni ale ye I ta ye, a bɔnsɔn na kɛ I ta ye tuma bɛɛ ani bɔnsɔn bɛɛ la fo badaa.
13 Matigi, duba a ye, ka tilennenya duba don ne da la, walisa ne ka duba a ye.'
14 O waati la, tilennenya ni jiginna a da la tuma min na, a y'a bolo fila da Yakuba kunkolo kan k'a fɔ.
15 Dubaden ye e ye, tilennenya Matigi ani sifaw Ala, a ka duba i ye ka tɛmɛn mɔgɔw bɔnsɔnw bɛɛ kan. A ka tilennenya sira di i ma, ne Denkɛ, ka tilennenya jira i bɔnsɔn na.
16 A ka i denkɛw caya i ka ɲɛnamaya kɔnɔ, U ka wuli ka kɛɲɛ ni san kalo hakɛ ye. U denw ka caya ka bonya ka tɛmɛn sankolo dolow kan, U hakɛ ka caya ka tɛmɛ kɔgɔji cɛncɛn kan.
17 A ka nin jamana ɲuman di u ma -i n'a fɔ a y'a fɔ cogo min na ko a bɛna o di Ibrahima ma ani a bɔnsɔn ma tuma bɛɛ- U k'a minɛ u bolo fo abada.
18 Ne denkɛ, ne ka den dugawulenw ye (bange) i ye ne ka ɲɛnamaya kɔnɔ, ani i bɔnsɔn bɛɛ ka kɛ kisɛ dubalenw ni kisɛ senuma ye.
19 I ye i ba hakili lafiya cogo min na a ka ɲɛnamaya kɔnɔ, I bangebaga kɔnɔbara bɛ dugawu i ye nin cogo la, [Ne ka kanuya] ni ne sinw bɛ dugawu kɛ i ye Ani ne da ni ne nɛnkun bɛ i tanu kosɛbɛ.
20 I ka caya ka jɛnsɛn dugukolo kan, I bɔnsɔn ka dafa sankolo ni dugukolo nisɔndiya la fo abada. I bɔnsɔn ka nisɔndiya, Hɛrɛ donba la, hɛrɛ ka sɔrɔ.
21 I tɔgɔ ni i bɔnsɔn ka muɲu fo waati bɛɛ, Kɔrɔtalenba Ala ka kɛ u ka Ala ye, Tilennenya Ala ka sigi u fɛ, a ka yɔrɔ senuma ka jɔ olu fɛ fo sifa bɛɛ.
22 Min bɛ duba i ye, ani farisogo minnu bɛ i danga nkalon la, o ka danga.'
23 A y'a susu k'a fɔ a ye ko: 'Diɲɛ Matigi k'i kanu I n'a fɔ i ba dusukun n'a ka kanuya bɛ nisɔndiya i la ka dugawu kɛ i ye.' A ye dugawu dabila.

SABABU 26NAN

1 Dɔgɔkun san wolonwulanan na, Isaka ye a Denkɛ kɔrɔba Esawu wele k'a fɔ a ye ko : ' Ne kɔrɔla [2114 AM] ne denkɛ, ne ɲɛw bɛ fitini yeli la, ne tɛ ne saya don dɔn.
2 Sisan, i ka i ka sogo ɲininikɛminɛnw ta i ka bɔgɔdaga ni i ka nɛgɛbere la, ka bɔ foro la, ka sogo ɲini ka ne (sogo sogo) minɛ, ne denkɛ, ka sogo duman dilan ne ye, ne ni bɛ min kanu, ka na n'a ye ne fɛ ne ka dumuni kɛ, ani ne ni ka dugawu kɛ i ye sanni ne ka sa.'
3 Nka Rebɛka ye Isaka ka kuma mɛn Esawu fɛ.
4 Esawu taara foro la sɔgɔmada joona fɛ ka sogo ɲini ka sogo minɛ ka na n'a ye a fa fɛ so.
5 Rebɛka ye a denkɛ Yakuba wele k'a fɔ a ye ko: 'A filɛ, ne ye i fa Isaka ka kuma mɛn i balimakɛ Esawu fɛ, k'a fɔ ko: "I ka ne ɲini, ka dumuni duman di ne ma, ka o lase ne ma."
6 Ne bɛ se ka dumuni kɛ ka dubaw kɛ i ye Matigi ɲɛ kɔrɔ sani ne ka sa." Wa sisan, ne denkɛ, ne ka ci fɔ i ma, i ka ne kan minɛ: Taga i ka sagakulu fɛ ka bakɔrɔn ɲuman fila lase ne ma, ne na u kɛ sogo duman ye i fa ye, a b'a kanu cogo min na, i ka na n'u ye i fa fɛ, walisa a ka dumuni kɛ ka duba i ye Matigi ɲɛ kɔrɔ sani a ka sa, ani ko i bɛ se ka dugawu sɔrɔ.'
7 Yakuba y'a fɔ a ba Rebɛka ye ko: 'Ba, ne tɛna fɛn o fɛn bali, ne fa tun bɛna min dun, ani min bɛna diya a ye.
8 I b'a dɔn ko ne nɔgɔlen don, ne balimakɛ Esawu kunsigi bɛ ne la, ne na i yɛrɛ jira a ɲɛ na iko kojugukɛla, ka kɛwale dɔ kɛ, a tun ma min fɔ ne ye, a na dimi ne kɔrɔ, ne na danga lase ne yɛrɛ ma, dugawu tɛ.'
9 A ba Rebɛka y'a fɔ a ye ko: 'I ka danga ka kɛ ne kan, ne denkɛ, ne kan dɔrɔn de kan minɛ.'
10 Yakuba ye a ba Rebɛka ka kuma lamɛn, a taara bakɔrɔn den ɲuman ni fasalen fila ta ka na n'u ye a ba fɛ, a ba ye sogo duman dila u ye i n'a fɔ a tun ka di a ye cogo min na.
11 Rebɛka ye a denkɛ kɔrɔba Esawu ka sanji duman minɛ, o min tun bɛ a fɛ so kɔnɔ, ka a denkɛ dɔgɔkɛ Yakuba ka

fini don u la, ka denmisɛnninw fariw don a bolow la ani a kɔ yɔrɔ kɛnɛw kan.
12 A ye dumuni ni nbuuru min labɛn, a y'o di a denkɛ Yakuba ma.
13 Yakuba taara a fa fɛ k'a fɔ a ye ko: ‘Ne ye i denkɛ ye, i y'a fɔ ne ye cogo min na, ne y'o kɛ, i ka wuli ka sigi ka ne minɛ ka dumuni kɛ, ne fa, walisa i ni ka dugawu kɛ ne ye.'
14 Isaka y'a fɔ a denkɛ ye ko: 'Ne denkɛ, i ye o sɔrɔ joona cogo di?
15 'Yakuba ko : 'Katuguni <Matigi> i ka Ala ye ne sɔrɔ.'
16 Isaka y'a fɔ a ye ko: «I gɛrɛ, ne denkɛ, ni i ye ne denkɛ Esawu ye walima ni i tɛ.»
17 Yakuba gɛrɛla a fa Isaka la, a y'a kɔrɔsi k'a fɔ ko: 'kan ye Yakuba kan ye, nka bolow ye Esawu bolow ye.'
18 A ma a dɔn, katuguni waati tun don ka bɔ sankolo la ka a ka faamuyali fanga bɔ a la, Isaka ma a dɔn, katuguni a bolow kunsigi tun bɛ i ko a balimakɛ Esawu ta, fo a ye dugawu kɛ a ye.
19 A y'a fɔ ko: 'E ye ne denkɛ Esawu ye wa? ' a ko : 'Ne ye i denkɛ ye' : a ko : 'I ye min minɛ, i ka o lase ne ma, ne denkɛ, walisa ne ni ka dugawu kɛ i ye.'
20 A gɛrɛla a la, a ye dumuni kɛ, a nana ni diwɛn ye ka min.
21 A fa Isaka y'a fɔ a ye ko: 'Ne denkɛ, i gɛrɛ ka ne susu.
22 A gɛrɛla a la k'a susu. A y'a ka fini kasa mɛn, a ye dugawu kɛ a la k'a fɔ ko : 'A filɛ, ne denkɛ kasa bɛ i ko foro <falen> kasa, Matigi ye dugawu min kɛ.'
23 Matigi ka sankolo nɛnɛ ni dugukolo nɛnɛ ni ɲɔ ni tulu caman di i ma.
24 I ka kɛ i balimaw kuntigi ye, I ba denkɛw ka u biri i ɲɛ kɔrɔ. Matigi ye dugawu minnu kɛ ne la, ka dubaw bɛɛ kɛ ne fa Ibrahima ye. I ka di i ni i bɔnsɔn ma badaa-badaa: Min bɛ i danga, o ka danga, min bɛ duba i ye, o ka kɛ duba ye.'
25 Isaka ye dugawu kɛ a denkɛ Yakuba la dɔrɔn, Yakuba bɔra a fa Isaka fɛ dɔrɔn, a y'a yɛrɛ dogo ani a balimakɛ Esawu donna ka bɔ a ka sogo ɲinini na.
26 A ye sogo duman fana dilan, ka na n'o ye a fa fɛ, k'a fɔ a fa ye ko: 'Ne fa ka wuli ka ne ka sogo sogo dun walisa i ni ka dugawu kɛ ne ye.'
27 A fa Isaka y'a fɔ a ye ko: 'E ye jɔn ye? 'A y'a fɔ a ye ko: 'Ne ye i denkɛ fɔlɔ ye, i denkɛ Esawu, i ye ci fɔ ne ye cogo min na, ne ye o kɛ.'
28 Isaka kabakoyara kosɛbɛ, k'a fɔ ko: 'Jɔn ye min ye sogo ɲini ka minɛ ka na n'a ye ne fɛ, ne ye fɛn bɛɛ dun sani i ka na, ka dugawu kɛ a ye, (ani) a na dugawu sɔrɔ a ni a bɔnsɔn bɛɛ la fo abada.'
29 Esawu y'a fa Isaka ka kuma mɛn tuma min na, a pɛrɛnna ni kulekanba ni dusukasiba ye, k'a fɔ a fa ye ko: 'Ne fana, ne fa.'
30 A y'a fɔ a ye ko: 'I balimakɛ nana ni nanbara ye, a ye i ka dugawu ta.' A ko: ‘Sisan, ne y’a dɔn mun na a tɔgɔ dara Yakuba, a filɛ, a ye ne nɔ bila nin siɲɛ fila in na: a ye ne bangeli jogo bɔsi ne la, sisan a ye ne ka dugawu ta.’
31 A y'a fɔ ko: ‘Ne fa, i ma dugawu dɔ bila ne ye wa?’ Isaka y'a jaabi k'a fɔ Esawu ye ko: 'A filɛ, ne y'a kɛ i matigi ye, ne ye a balimakɛw bɛɛ di a ma ka kɛ jɔnw ye, ka barika don a la ni ɲɔ ni diwɛn ni tulu caman ye.
32 Esawu y'a fɔ a fa Isaka ye ko: 'E fa, duba kelen dɔrɔn de b'i bolo wa? Duba ne, (hali) ne fana, fa: '
33 Esawu ye a kan kɔrɔta ka kasi. Isaka y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: 'A filɛ, i sigiyɔrɔ na yɔrɔ jan dugukolo nɛnɛ na, ka yɔrɔ jan sankolo nɛnɛ na ka bɔ san fɛ.'
34 I na balo i ka npan de la, I na baara kɛ i balima ye. Ni i kɛra mɔgɔba ye, ni i ye a ka jɔrɔnanko wuli ka bɔ i kɔ la, I na jurumu dafalen kɛ fo ka se saya ma, i bɔnsɔn na bɔn ka bɔ sankolo jukɔrɔ.’
35 Esawu tora ka Yakuba bagabaga a fa ye dugawu min kɛ a la, a y'a fɔ a dusukun na ko: 'Ne fa dusukasi donw ka se sisan, walisa ne ka ne balimakɛ Yakuba faga.'

SABABU 27NAN

1 A denkɛ kɔrɔba Esawu ka kuma fɔra Rebɛka ye sugo la, Rebɛka ye ci bila ka taa a denkɛ dɔgɔkɛ Yakuba wele.
2 a y'a fɔ a ye ko: 'A filɛ, i balimakɛ Esawu na i hakɛ ta fo k'i faga.'
3 Sisan, ne denkɛ, i ka ne kan kan minɛ, ka wuli ka boli ka taa n balimakɛ Laban fɛ, Haran, ka to a fɛ tile damadɔ fo i balimakɛ ka dimi ka bɔ i la, ka ɲinɛ i ka ko kɛlenw bɛɛ kɔ. o tuma na fɛ, ne na ci bila ka na i lase ka bɔ yen.'
4 Yakuba ko: ‘Ne tɛ siran. ni a b'a fɛ ka ne faga, ne bɛna a faga.'
5 Nka muso y'a fɔ a ye ko: 'A to ne kana ne denkɛ fila bɛɛ bɔsi don kelen na.'
6 Yakuba y’a fɔ a ba Rebɛka ye ko: ‘A filɛ, i b’a dɔn ko ne fa kɔrɔla, a tɛ yeli kɛ, bawo a ɲɛw bɛ sɛgɛn, ni ne y’a to, o bɛna kɛ juguya ye a ɲɛ na, bawo ne y’a bila ka taa i ɲɛ, ne fa na dimi, ka ne danga. Ne tɛna taa; ni a ye ne ci, o tuma na, ne dɔrɔn de bɛ taa.'
7 Rebɛka y'a fɔ Yakuba ye ko: 'Ne bɛ don ka kuma a fɛ, a na i bila ka taa.'
8 Rebɛka donna ka taa a fɔ Isaka ye ko: ‘Ne bɛ ne ni kɔniya Hɛti denmuso fila kosɔn, Esawu ye minnu ta ka kɛ muso ye. Ni Yakuba ye muso ta ka bɔ jamana denmusow cɛma nin ɲɔgɔn na, ne bɛna ɲɛnamaya kun jumɛn na ka taa a fɛ, katuguni Kanan denmusow ka jugu.’
9 Isaka ye Yakuba wele ka duba a ye, k'a laadi k'a fɔ a ye ko: 'I kana Kanan denmuso si furu.
10 Wuli ka taa Mezopotami, i ba facɛ Betuɛl ka so, ka muso ta i ba balimakɛ Laban denmusow la.
11 Elohim Sebaayabɛɛtigi ka dugawu kɛ i ye, ka dɔ fara i kan, ka i caya, ka kɛ siyaw ka jɛkulu ye, ka ne fa Ibrahima ka dugawuw di i ma, i ni i bɔnsɔn ma, walisa i ka sigi i sigiyɔrɔw ni Ala ye jamana min di Ibrahima ma, i ka o bɛɛ ciyɛn ta, ne denkɛ, taa hɛrɛ la.
12 Isaka ye Yakuba bila ka taa Mezopotami, Siri Betuɛl denkɛ Laban fɛ, Yakuba ba Rebɛka balimakɛ.
13 Yakuba wulilen kɔ ka taa Mezopotami jamana na, Rebɛka dusu tiɲɛna a denkɛ kɔ.
14 Isaka y'a fɔ Rebɛka ye ko: 'Ne balimamuso, kana kasi ne denkɛ Yakuba kosɔn. A bɛ taa hɛrɛ la, a na kɔsegin hɛrɛ la.»
15 Kɔrɔtalenba Ala na a kisi kojugu bɛɛ ma, ka kɛ a fɛ. sabu a tɛna a to a ka don bɛɛ la.
16 Ne b'a dɔn ko a taara yɔrɔ o yɔrɔ, a ka siraw na ɲɛ sɔrɔ fɛn bɛɛ la, fo a ka segin an ma hɛrɛ la, an k'a ye hɛrɛ la.
17 Ne balimamuso, i kana siran a ɲɛ, katuguni a bɛ sira tilennen kan, a ye mɔgɔ dafalen ye. Aw kana kasi.’
18 Isaka ye Rebɛka dusu saalo a denkɛ Yakuba kosɔn.

19 Yakuba bɔra Kalili kɔlɔn kɔnɔ ka taa Haran dɔgɔkun filanan san fɔlɔ la Jubile san binaani ni naaninan na, a sera Luz kuluw kan, o kɔrɔ ye ko Betɛli, nin dɔgɔkun kalo fɔlɔ kalo kura don na, [2115 AM], a sera o yɔrɔ la wula fɛ, ka wuli ka bɔ sira fɛ ka taa sira tilebin fɛ o su fɛ, a sunɔgɔra yen. sabu tile tun binna.
20 A ye o yɔrɔ kabakurun dɔ ta k'a da <a kun na> jiri kɔrɔ, a kelen tun bɛ taama na, a sunɔgɔra.
21 A ye siko kɛ o su in na, a ye lada dɔ jɔlen ye dugukolo kan, a kuncɛ sera sankolo la, Matigi ka mɛlɛkɛw wulila ka jigin a kan.
22 A kumana Yakuba fɛ k'a fɔ ko: ‘Ne ye Matigi Ibrahima ka Ala ye, i fa ni Isaka ka Ala. I sunɔgɔra jamana min kan, ne na o di i ma, ani i bɔnsɔn minnu bɛ tugu i kɔ.»
23 I bɔnsɔn na kɛ i ko dugukolo buguri, i na bonya ka taa tilebin fɛ ni kɔrɔn fɛ, worodugu fɛ ani saheli fɛ, siyaw ka denbayaw bɛɛ na dugawu sɔrɔ e ni i bɔnsɔn na.
24 A filɛ, ne na kɛ i fɛ, i mana taa yɔrɔ o yɔrɔ, ne na i lasegin jamana in kɔnɔ hɛrɛ la. sabu ne tɛna i to yen fo ne ye fɛn o fɛn fɔ i ye, ne ka o bɛɛ kɛ.'
25 Yakuba kununna ka bɔ sunɔgɔ la k'a fɔ ko: 'Tiɲɛ na, nin yɔrɔ ye Matigi ka so ye, ne tun t'o dɔn.' A siranna k'a fɔ ko: 'Nin yɔrɔ min tɛ Ala ka so tɛ, o ye siranfɛn ye, ani nin ye sankolo da ye.'
26 Yakuba wulila sɔgɔmada joona fɛ, ka kabakurun min don a kun kɔrɔ, a y'o ta k'a jɔ ka kɛ taamasyɛn jɔlan ye, ka tulu bɔn a kun na. A y'o yɔrɔ tɔgɔ da ko Betɛli. nka o yɔrɔ tɔgɔ tun ye Luz ye fɔlɔ.
27 Yakuba ye layidu ta Matigi ye, k’a fɔ ko: ‘Ni Matigi na kɛ ne fɛ, ka ne mara nin sira in na, ka dumuni ni finiw di ne ma, ne ka segin ne fa ka so hɛrɛ la, o tuma na, Matigi na kɛ ne ka Ala ye, ne ye kabakurun min sigi ka kɛ taamasyɛn ye nin yɔrɔ in na, o bɛna kɛ Matigi ka so ye, ani i bɛna fɛn minnu bɛɛ di ne ma ne, ne na a tannan di i ma, ne ka Ala.'

SABABU 28NAN

1 A taara a ka taama la ka taa kɔrɔnfɛ jamana la, Rebɛka balimakɛ Laban fɛ, a tun bɛ a fɛ ka baara kɛ a denmuso Rasɛli ye dɔgɔkun kelen.
2 Dɔgɔkun sabanan san fɔlɔ la [2122 AM] a y'a fɔ a ye ko : 'Ne ye n muso di ne ma, ne ye baara kɛ i ye san wolonwula kosɔn '; Laban y'a fɔ Yakuba ye ko: 'Ne na i muso di i ma.'
3 Laban ye dumuni kɛ, ka a denmuso kɔrɔba Leya ta ka muso di Yakuba ma, ka a ka jɔnmuso Zilpa di a ma ka kɛ jɔnmuso ye. Yakuba ma o dɔn, katuguni a tun b'a miiri ko Rasɛli don.
4 A donna a fɛ, a filɛ, o tun ye Lea ye. Yakuba dimina Laban kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: ‘Mun na i ye nin kɛ ne la? Yala ne ma baara kɛ i ye Rasɛl kosɔn, Leya kosɔn wa? Mun na i ye kojugu kɛ ne la?
5 I denmuso ta, ne bɛ taa. sabu i ye kojugu kɛ ne la.' Yakuba tun bɛ Rasɛl kanu ka tɛmɛ Leya kan. katuguni Leya ɲɛw barika tun ka dɔgɔ, nka a cogoya tun cɛ ka ɲi kosɛbɛ. nka Rasɛl ɲɛw tun cɛ ka ɲi ani a cogoya tun cɛ ka ɲi kosɛbɛ.
6 Laban y'a fɔ Yakuba ye ko: 'A tɛ kɛ ten an ka jamana na, ka dɔgɔkɛ di cɛkɔrɔba ma.' Wa, a man ɲi ka nin kɛ; sabu a sigira sen kan ani a sɛbɛnnen bɛ sankolo sɛbɛnfuraw kan ten, ko mɔgɔ si kana a denmuso fitinin di kɔrɔkɛ ɲɛ; nka cɛkɔrɔba , kelen bɛ fɔlɔ ka dɔgɔ di a kɔfɛ -ni cɛ min bɛ o kɛ, u bɛ jalaki da a kan sankolo la, mɔgɔ si tɛ tilennenya ye min bɛ nin ko kɛ, katuguni nin wale in ye kojugu ye Matigi ɲɛ kɔrɔ.
7 I ka a fɔ Israɛldenw ye ko u kana nin ko kɛ. u kana dɔgɔkɛ ta, ka a di a ma, sani u ka kɔrɔkɛ di, katuguni a ka jugu kosɛbɛ.
8 Laban y’a fɔ Yakuba ye ko: ‘Nin seli tile wolonwula ka tɛmɛ, ne na Rasɛl di i ma, walisa i ka baara kɛ ne ye san wolonwula wɛrɛ, walisa i ka ne ka sagaw balo i n’a fɔ i y’a kɛ cogo min na dɔgɔkun fɔlɔ la.’
9 Leya ka seli tile wolonwula tɛmɛna don min na, Laban ye Rasɛl di Yakuba ma, walisa a ka baara kɛ a ye san wolonwula wɛrɛ.
10 A ye san wolonwula wɛrɛ kɛ Rasɛl kosɔn, katuguni Leya tun dira a ma fu.
11 Matigi ye Leya kɔnɔ da wuli, a ye denkɛ bange Yakuba fɛ, a ye a tɔgɔ da Rubɛn kalo kɔnɔntɔnnan tile tan ni naaninan na, dɔgɔkun sabanan san fɔlɔ la. [2122 sɔgɔmada fɛ].
12 Nka Rasɛl kɔnɔbara tun datugulen don, katuguni Matigi y'a ye ko Leya tun bɛ koniya ani ko Rasɛl tun bɛ a kanu.
13 Yakuba donna Leya fɛ tugun, a kɔnɔ ta, ka denkɛ filanan bange Yakuba fɛ, ka a tɔgɔ da Simeɔn, kalo tannan tile mugan ni kelennan na, ani dɔgɔkun san sabanan na. [2124 sɔgɔmada fɛ].
14 Yakuba donna Leya fɛ tugun, a kɔnɔ ta ka denkɛ sabanan bange a ye, a y'a tɔgɔ da ko Levi, kalo fɔlɔ kalo kura la, nin dɔgɔkun san wɔɔrɔnan na. [2127 sɔgɔmada fɛ].
15 Yakuba donna a fɛ tugun, a kɔnɔ ta ka denkɛ naaninan bange a ye, a y'a tɔgɔ da ko Juda, kalo sabanan tile tan ni duuru, dɔgɔkun naaninan san fɔlɔ la. [2129 sɔgɔmada fɛ].
16 O bɛɛ kosɔn, Rasɛl ye Leya keleya, katuguni a ma den sɔrɔ, a y'a fɔ Yakuba ye ko: ‘Denw di ne ma’. Yakuba ko: ‘Yala ne ye i kɔnɔbara denw bali i la wa? Yala ne ye i bila wa?’
17 Rasɛl y'a ye tuma min na ko Leya ye denkɛ naani bange Yakuba ye, Rubɛn ni Simeɔn ni Levi ni Juda, a y'a fɔ a ye ko: 'Taa n ka jɔnmuso Bilha fɛ, a na kɔnɔ ta ka denkɛ bange ne ye.' (A ye a ka jɔnmuso Bilha di (a) muso ma).
18 A donna a fɛ, a kɔnɔ ta ka denkɛ wolo a ye, a y'a tɔgɔ da ko Dan, kalo wɔɔrɔnan tile kɔnɔntɔnnan na, dɔgɔkun sabanan san wɔɔrɔnan na. [2127 sɔgɔmada fɛ].
19 Yakuba donna Bilha siɲɛ filanan na, a kɔnɔ ta, ka denkɛ wɛrɛ bange Yakuba fɛ, kalo wolonwulanan tile duurunan don, dɔgɔkun naaninan san filanan na. [2130 sɔgɔmada fɛ].
20 Leya y'a ye tuma min na ko a ma den sɔrɔ, a ma den sɔrɔ, a ye Rasɛl keleya, a y'a ka jɔnmuso Zilpa fana di Yakuba ma a muso ma, ka kɔnɔ ta ka denkɛ bange, Lea y'a tɔgɔ da Gad, kalo seeginnan tile tan ni fila, dɔgɔkun naaninan san sabanan na. [2131 sɔgɔmada fɛ].
21 A donna a fɛ tugun, a kɔnɔ ta ka denkɛ filanan bange a ye, Lea y'a tɔgɔ da ko Aser, kalo tan ni kelennan tile filanan na, dɔgɔkun naaninan san duurunan na. [2133 sɔgɔmada fɛ].
22 Yakuba donna Leya fɛ, a kɔnɔ ta, ka denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da Isakari, kalo duurunan naaninan na, dɔgɔkun naaninan san naaninan na,[2132 AM] a y'a di den ladonbaga dɔ ma.
23 Yakuba donna a fɛ tugun, ka kɔnɔ ta, ka den fila bange, denkɛ kelen ni denmuso kelen, ka denkɛ tɔgɔ da Zabulɔn, ka denmuso tɔgɔ da Dina, kalo wolonwulanan

wolonwulanan na, dɔgɔkun naaninan san wɔɔrɔnan na. [2134 sɔgɔmada fɛ].
24 Matigi ye nɛɛma kɛ Rasɛli ye, a y'a kɔnɔ da wuli, a kɔnɔ ta ka denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da ko Yusufu, kalo naaninan kalo kura don na, a san wɔɔrɔnan na nin dɔgɔkun naaninan kɔnɔ. [2134 sɔgɔmada fɛ].
25 Yusufu bangera don minnu na, Yakuba y'a fɔ Laban ye ko: 'I ka ne musow ni ne denkɛw di ne ma, ne ka taa ne fa Isaka fɛ, ka so di ne ma. Ne ye baara kɛ i ye san minnu na i denmuso fila kosɔn, ne ye olu dafa, ka taa ne fa ka so.'
26 Laban y'a fɔ Yakuba ye ko: 'I ka to ne fɛ i ka sara la, ka ne ka sagaw balo ne ye kokura, ka i ka sara ta.'
27 U bɛnna ɲɔgɔn fɛ ko a ka sagadenw ni denmisɛnnin minnu bangera nɛrɛma ni nɛrɛmuguma ni finmanw sara ye, o ka kɛ a sara ye.
28 Sagaw bɛɛ ye nɔgɔw ni nɛrɛmugumaw ni nɛrɛmugumaw ni nɛrɛmugumaw labɔ, u ye sagadenw bange kokura i n'a fɔ u yɛrɛw.
29 Yakuba ka nafolo cayara kosɛbɛ, a ye misiw ni sagaw ni faliw ni ɲɔgɔmɛw ni jɔn cɛw ni jɔnmusow sɔrɔ.
30 Laban ni a denkɛw ye Yakuba keleya, Laban y'a ka sagaw bɔ a bolo, a y'a kɔlɔsi ni ŋaniya jugu ye.

SABABU 29NAN

1 Rasɛl ye Yusufu bange tuma min na, Laban taara a ka sagaw tigɛ. Katuguni u ni a cɛ tun ka jan tile saba taama na.
2 Yakuba y'a ye ko Laban bɛ taa a ka sagaw tigɛ, Yakuba ye Leya ni Rasɛl wele ka kuma u fɛ ni ɲumanya ye ko u ka na n'a ye Kanan jamana na.
3 A y'a fɔ u ye cogo min na a ye fɛn bɛɛ ye sugo la, hali a ye min fɔ a ye ko a ka segin a fa ka so, u y'a fɔ u ye ko: 'I bɛ taa yɔrɔ o yɔrɔ, an bɛ taa n'i ye.'
4 Yakuba ye duba kɛ a fa Isaka ka Ala ni a fa Ibrahima ka Ala ye, a wulila ka a musow ni a denw kan, ka a bolofɛnw bɛɛ minɛ ka baji tigɛ, ka se Gilead jamana na, Yakuba y'a ŋaniya dogo Laban na, a ma o fɔ a ye.
5 Dɔgɔkun naaninan san wolonwulanan na, Yakuba y'i jɛngɛ Gilead kalo fɔlɔ la, kalo mugan ni kelennan na. [2135 AM] Laban tugura a nɔfɛ ka Yakuba sɔrɔ Gilead kulu la kalo sabanan na, o kalo tan ni sabanan na.
6 Matigi ma sɔn a ka Yakuba jogin. Katuguni a y'i yɛrɛ jira a la sugo la su fɛ. Laban ka kuma fɔ Yakuba ye.
7 O don tan ni duurunan don na, Yakuba ye seli kɛ Laban ni a nana mɔgɔw bɛɛ ye, Yakuba ye kali Laban ni Laban fana ye Yakuba ye, ko u si kana Gilead kulu tigɛ ka taa ɲɔgɔn fɛ ni ŋaniya jugu ye.
8 A ye kuluba dɔ kɛ yen ka kɛ seereya ye. o de y'a to o yɔrɔ tɔgɔ bɛ wele ko : 'Seerew kulu', o kulu in tɔgɔ la.
9 Nka sanni u tun bɛ Gilead jamana wele ko Refayimu jamana. sabu o tun ye Refayimu jamana ye, Refayimu wolola (o yɔrɔ la), cɛba minnu janya tun ye mɛtɛrɛ tan, kɔnɔntɔn, seegin ye ka jigin fo mɛtɛrɛ wolonwula.
10 U sigiyɔrɔ tun bɛ daminɛ Amɔn bɔnsɔnw ka jamana na ka taa se Ɛrmɔni kulu ma, u ka masaya sigiyɔrɔw tun ye Karnayimu ni Asitaroti ni Edɛrɛyi ni Misur ani Beɔn ye.
11 Matigi ye u halaki u ka kɛwale juguw kosɔn. sabu u tun ka jugu kosɛbɛ, Amɔrikaw tun sigilen bɛ u nɔ na, mɔgɔ juguw ni jurumutɔw, ani mɔgɔ si tɛ bi bi min ye u ka jurumuw bɛɛ kɛ ka dafa, ani u si janya tɛ dugukolo kan tun.
12 Yakuba ka Laban bila ka taa Mezopotami, kɔrɔnfɛ jamana, Yakuba seginna Gilead jamana na.
13 A tɛmɛna Yabɔk baji kan kalo kɔnɔntɔnnan na, a tile tan ni kelennan na. O don na, a balimakɛ Esawu nana a fɛ, a ni a cɛ bɛnna, ka taa a fɛ ka taa Seyiri jamana na, nka Yakuba tora fanibuguw kɔnɔ.
14 Dɔgɔkun duurunan san fɔlɔ la nin jubile san na [2136 AM] a ye Zurudɛn baji tigɛ ka sigi Jurdɛn kɔ fɛ, a y'a ka sagaw balo ka bɔ kuluba kɔgɔji la ka taa se Bɛtisan ni Dotan ni Akrabimu kungo ma.
15 A y'a ka nafolo bɛɛ ci a fa Isaka ma, a ka finiw, a ka dumuniw, a ka sogo ni a ka minfɛn, ani a ka nɔnɔ, ani a ka tulu ni a ka foromazi, ani a ka daji dɔw.
16 A ba Rebɛka fana bɛ di a ma siɲɛ naani san kɔnɔ, kalow cɛ, sɛnɛ ni suman tigɛ waati cɛ, ani tilegan ni sanji cɛ, nɛnɛ ni samiyɛ cɛ, ka se Ibrahima ka sankanso ma.
17 Isaka tun seginna ka bɔ kalili kɔlɔn kɔnɔ ka wuli ka taa a fa Ibrahima ka sankanso la.
18 Yakuba taara Mezopotami don minnu na, Esawu ye muso Mahalati ta, Ismaɛl denmuso, ka a fa ni a musow ka sagaw bɛɛ lajɛ ka taa sigi Seyiri kulu kan, ka a fa Isaka to kalili kɔlɔn la.
19 Isaka bɔra kalili kɔlɔn kɔnɔ ka taa sigi a fa Ibrahima ka sankanso kɔnɔ Heburuɔn kuluw kan.
20 Yakuba tun bɛ fɛn minnu ci a fa ni a ba ma tuma ni tuma, u mago tun bɛ olu bɛɛ la, u tun bɛ dugawu kɛ Yakuba ye ni u dusukun bɛɛ ni u ni bɛɛ ye.

SABABU 30NAN

1 Dɔgɔkun wɔɔrɔnan san fɔlɔ la [2143 AM] a taara Salem, Sikɛm kɔrɔn fɛ, hɛrɛ la, kalo naaninan na.
2 U ye Yakuba denmuso Dina ta ka taa jamana kuntigi Hamɔri denkɛ Sikɛm ka so, a y'a da a fɛ k'a nɔgɔ.
3 A y'a fa ni a balimakɛw deli ko muso ka di a ma ka kɛ muso ye. Yakuba ni a denkɛw dimina Sikɛmu mɔgɔw kosɔn. Katuguni u tun ye u balimamuso Dina nɔgɔ, u ye kuma jugu fɔ u ye, ka nanbara kɛ u la ka u lafili.
4 Simeɔn ni Levi nana Sikɛm k'a sɔrɔ u ma miiri o la, ka kiri tigɛ Sikɛm cɛdenw bɛɛ kan, u ye cɛ minnu sɔrɔ a kɔnɔ, u ye olu bɛɛ faga, u si ma to o kɔnɔ.
5 O cogo la, a kana kɛ tugun kabini sisan, ko Israɛl denmuso dɔ ka nɔgɔ. katuguni kiri latigɛra sankolo la u kama, walisa u ka Sisemɛkaw bɛɛ halaki ni npan ye, katuguni u ye maloya kɛ Israɛl la.
6 Matigi y'u don Yakuba denkɛw bolo walisa u k'u halaki ni npan ye, ka kiri tigɛ u kan, walisa a kana kɛ tugun Israɛl kɔnɔ ko Israɛl npogotiginin dɔ ka nɔgɔ.
7 Ni cɛ dɔ b'a fɛ Israɛl jamana kɔnɔ k'a denmuso walima a balimamuso di siya wɛrɛw bɔnsɔn dɔ ma, o na sa, u na a bon ni kabakurunw ye. katuguni a ye maloya kɛ Israɛl la. U na muso jeni ni tasuma ye, katuguni a ye a fa ka so tɔgɔ maloya, a na bɔn Israɛl cɛma.
8 Jatɔmuso ni nɔgɔlenya si kana sɔrɔ Israɛl kɔnɔ dugukolo kan mɔgɔw bɛɛ la. sabu Israɛl ye senuma ye Matigi fɛ, mɔgɔ o mɔgɔ ye (a) nɔgɔ, o na sa, u na a bon ni kabakurunw ye.
9 Katuguni a sigira sen kan ani a sɛbɛnna sankolola sɛbɛnfura kan Israɛl bɔnsɔn bɛɛ ko la ten.
10 Dan tɛ nin sariya in na, donw ni yafa ni jurumu kafari si tɛ yen, nka cɛ min y'a denmuso nɔgɔ, o na bɔn Israɛl bɛɛ

cɛma, katuguni a ye a bɔnsɔn dɔ di Molɔki ma, ka Alaɲɛsiranbaliya kɛ walisa k'a nɔgɔ.
11 Musa, i ka ci fɔ Israɛldenw ye k'u laadi ko u kana u denmusow di siya wɛrɛw ma, u kana siya wɛrɛw denmuso si ta u denkɛw ye, katuguni o ye ko haramulen ye Matigi ɲɛ kɔrɔ.
12 O de kosɔn ne ye Sisemɛkaw ka kɛwalew bɛɛ sɛbɛn i ye sariya kumaw kɔnɔ, u ye minnu kɛ Dina kama, ani Yakuba denkɛw ye kuma fɔ cogo min na ko: ‘An tɛna an denmuso di cɛ bolokobali ma. sabu o kɛra maloya ye an bolo.’
13 O ye maloya ye Israɛl ni mɔgɔ ɲɛnamaw ni siya wɛrɛw denmusow ta. Katuguni o ye fɛn nɔgɔlen ye ani ko haramulen don Israɛl bolo.
14 Israɛl tɛna hɔrɔnya ka bɔ o nɔgɔli la, ni a muso ye siya wɛrɛw denmusow sɔrɔ, walima ni a ye a denmuso dɔ di cɛ dɔ ma min bɔra siya wɛrɛw la.
15 K'a masɔrɔ tɔɔrɔ na kɛ tɔɔrɔ ni danga kan, kiri ni tɔɔrɔ ni danga bɛɛ na na a kan cɛ.
16 Mɔgɔw bonya tɛna kɛ [ani mɔgɔ ma jateminɛ kɛ] ani ka jiridenw ni sarakaw ni saraka jɛnitaw ni tuluw sɔrɔ a bolo, wala kasa duman kasa duman, walisa ka sɔn o ma.
17 O de y'a to ne ye ci fɔ i ye ko: 'I ka nin seereya seereya Israɛl ye: Sisemɛkaw ni u denkɛw kɛra cogo min na, a filɛ, u donna Yakuba denkɛ fila bolo, u y'u faga tɔɔrɔ la, o kɛra tilennenya ye u bolo, wa a sɛbɛnnen bɛ u ye tilennenya la.
18 Levi bɔnsɔn sugandira ka kɛ sarakalasebaaya ye, ka kɛ Levitew ye, walisa u ka baara kɛ Matigi ɲɛ kɔrɔ, i ko anw, tuma bɛɛ, ani Levi ni a denkɛw ka dugawu sɔrɔ fo abada. Katuguni a tun cɛsirilen don ka tilennenya ni kiri tigɛ ani ka waleɲumandɔn kɛ Israɛl kɛlɛbagaw bɛɛ kan.
19 O cogo la, u bɛ duba ni tilennenya sɛbɛn bɛɛ ka Ala ɲɛ kɔrɔ ka kɛ a ka nɛɛma seereya ye sankolo sɛbɛnfura kan.
20 Cɛ ye tilennenya min dafa a ka ɲɛnamaya kɔnɔ san kɔnɔna bɛɛ la, an hakili bɛ o ko la. fo ka se bɔnsɔn ba kelen ma, u na o sɛbɛn, o na se ale ni a bɔnsɔnw ma a kɔfɛ, wa a sɛbɛnna sankolo sɛbɛnfura kan iko teri ni mɔgɔ tilennen.
21 Ne ye nin maana bɛɛ sɛbɛn i ye, ka ci fɔ i ye ko i k'a fɔ Israɛldenw ye ko u kana jurumu kɛ, ka sariyakolow tiɲɛ, ka layidu min latigɛra u ye, o tiɲɛ, (nka) ko u ka o labato, ka sɛbɛn ko u ye teriw ye.
22 Nka ni u ye sariya tiɲɛ ka nɔgɔya kɛ cogo bɛɛ la, u na sɛbɛn sankolo sɛbɛnfura kan iko juguw, u na halaki ka bɔ ɲɛnamaya kitabu kɔnɔ, ani u na sɛbɛn mɔgɔ halakilenw ka kitabu kɔnɔ ani mɔgɔ minnu bɛna bɔ dugukolo kan.
23 Yakuba denkɛw ye Sikɛm faga don min na, sɛbɛn dɔ sɛbɛnna u ka nɛɛma la sankolo la ko u ye tilennenya ni tilennenya kɛ ani ka jurumukɛlaw hakɛ bɔ u la.
24 U ye u balimamuso Dina labɔ Sikɛmu so kɔnɔ, u ye Sikɛmu kɔnɔfɛnw bɛɛ minɛ jɔnya la, u ka sagaw ni u ka misiw ni u ka faliw, ani u ka nafolo bɛɛ ani u ka sagaw bɛɛ, ka u bɛɛ lase u fa Yakuba ma.
25 A ye u kɔrɔfɔ katuguni u ye dugu minɛ npan na, katuguni a tun bɛ siran o jamana sigibagaw ɲɛ, Kanankaw ni Perezikaw.
26 Matigi siranya tun bɛ Sikɛmu lamini duguw bɛɛ la, u ma wuli ka tugu Yakuba denkɛw nɔfɛ. sabu siranba tun binna u kan.

SABABU 31NAN

1 Kalo kura don na, Yakuba kumana a ka so mɔgɔw bɛɛ fɛ. k'a fɔ ko: 'Aw ka aw yɛrɛ saniya ka aw ka finiw Changer, an ka wuli ka wuli ka taa Betɛli, ne ye layidu ta a ye yɔrɔ min na ne bolila ka bɔ ne balimakɛ Esawu ɲɛ don min na, bawo a kɛra ne fɛ ka ne lase jamana in na hɛrɛ la, ka dunan ala minnu bɛ aw cɛma, aw ka olu bɔ yen.'
2 U ye dunanw ka ala ni fɛn minnu bɛ u tulo la ani minnu tun bɛ u kɔ la ani boli minnu sonya a fa Laban fɛ, a ye olu bɛɛ di Yakuba ma. A y'u jeni k'u kari ka u halaki, k'u dogo jirisunba dɔ kɔrɔ, Sikɛm jamana na.
3 Kalo wolonwulanan kalo kura donna, a taara Betɛli. A ye sarakabɔlan dɔ jɔ a sunɔgɔ yɔrɔ la, ka jɔnba dɔ jɔ yen, ka ci bila a fa Isaka ma, ko a ka na a fɛ a ka saraka la, ani a ba Rebɛka fɛ.
4 Isaka ko: ‘Ne denkɛ Yakuba ka na, ne ka a ye sani ne ka sa.’
5 Yakuba taara a fa Isaka ni a ba Rebɛka fɛ, a fa Ibrahima ka so, a taara ni a denkɛ fila ye, Levi ni Juda.
6 Rebɛka bɔra sankanso la ka taa a ɲɛfɛ ka Yakuba susu ka a minɛ. sabu a ni tun lakununna tuma min na a y'a mɛn ko: 'I denkɛ Yakuba nana'; A y'a susu.
7 A y'a denkɛ fila ye, a y'u dɔn k'a fɔ a ye ko: 'Ne denkɛ, ninnu ye i denkɛw ye wa?' a y'u minɛ k'u susu, ka dugawu kɛ u ye, k'a fɔ ko: ‘Aw na Ibrahima bɔnsɔn na bonya, aw na kɛ dugawu ye dugukolo kan.’
8 Yakuba donna a fa Isaka fɛ, a dalen bɛ so min kɔnɔ, a denkɛ fila tun bɛ a fɛ, a y'a fa bolo minɛ, a y'i biri k'a susu, Isaka nɔrɔla a denkɛ Yakuba kɔ la, ka kasi a kɔ la.
9 Dibi ye Isaka ɲɛ bɔ, a ye Yakuba denkɛ fila ye, Levi ni Juda, a ko: ‘Ne denkɛ, ninnu ye i denkɛw ye wa? sabu u bɛ i ko e.'
10 A y'a fɔ a ye ko u tun ye a denw ye tiɲɛ na ko: 'I y'a ye tiɲɛ na ko u ye ne denw ye tiɲɛ na'.
11 U gɛrɛla a la, a y'i yɛlɛma k'u susu, k'u fila bɛɛ minɛ ɲɔgɔn na.
12 Kiraya hakili jiginna a da la, ka Levi minɛ a kininbolo la, ka Juda minɛ a numanbolo la.
13 A y'i ɲɛsin Levi ma fɔlɔ, a y'a daminɛ ka duba a ye fɔlɔ, k'a fɔ a ye ko: «Bɛɛ ka Ala, siyaw bɛɛ Matigi yɛrɛ, ka dugawu kɛ i n'i denw ye waati bɛɛ.»
14 Matigi ka bonya ni nɔɔrɔba di i ni i bɔnsɔnw ma, ka i ni i bɔnsɔn, ka bɔ farisogo bɛɛ cɛma, ka gɛrɛ a la ka baara kɛ a ka yɔrɔ senuma kɔnɔ i n'a fɔ ɲɛfɛ mɛlɛkɛw ani i ko mɔgɔ senumaw. (Hali) i n'a fɔ olu, i denkɛw bɔnsɔn na kɛ nɔɔrɔ ni bonya ni senuya kama, wa a k'u kɛ mɔgɔba ye fo si bɛɛ.
15 U na kɛ kiritigɛlaw ni kuntigiw ni Yakuba bɔnsɔn bɛɛ kuntigiw ye. U na Matigi ka kuma fɔ tilennenya la, U na kiri tigɛ a ka kiriw bɛɛ kan tilennenya la. U na ne ka siraw fɔ Yakuba ye, ka ne ka siraw fɔ Israɛl ye. Matigi ka dugawu na di u da la Ka dugawu kɛ kanubagaw ka kisɛ bɛɛ ye.
16 I ba ye i tɔgɔ da ko Levi. I na fara Matigi kan, ka kɛ Yakuba denkɛw bɛɛ jɛɲɔgɔn ye. A ka tabali ka kɛ i ta ye, E ni i denkɛw ka a dun. I ka tabali ka fa fo bɔnsɔn bɛɛ, I ka dumuni kana ban fo sifa bɛɛ.
17 Minnu b'i koniya, olu bɛɛ ka bin i ɲɛ kɔrɔ, i juguw bɛɛ ka bɔ yen ka halaki. Min bɛ duba i ye, o ka duba, Siya o siya min bɛ i danga, o ka danga.'
18 A y'a fɔ Juda ye ko: ‘Matigi ka fanga ni fanga di i ma Ka i koniyabagaw bɛɛ sennatan. I ni i denkɛ kelen na kɛ kuntigi ye Yakuba denw kun na. I tɔgɔ ni i denkɛw tɔgɔ ka

bɔ ka taa jamana ni mara bɛɛ la. O tuma la, siya wɛrɛw na siran i ɲɛ kɔrɔ, Siyaw bɛɛ na yɛrɛyɛrɛ.
19 Yakuba ka dɛmɛ na kɛ e de kɔnɔ, Israɛl ka kisili na sɔrɔ e de la.
20 Ni i sigilen bɛ i ka tilennenya bonya masasigilan kan, hɛrɛba na kɛ kanulenw bɔnsɔnw bɛɛ ye. Min bɛ dugawu kɛ i ye, o ka kɛ duba ye, Minnu bɛ i koniya ka i tɔɔrɔ ani ka i danga, olu bɛɛ na bɔ yen ka halaki dugukolo kan, ka danga.'
21 A y'i kɔsegin k'a susu ko kura k'a minɛ k'a minɛ k'a ɲagali kosɛbɛ. A tun ye a denkɛ Yakuba dencɛw ye tiɲɛ yɛrɛ la.
22 A bɔra a senw cɛma ka i biri k'i biri a ɲɛ kɔrɔ, ka duba u ye ka lafiɲɛ yen ni a fa Isaka ye o su fɛ, u ye dumuni kɛ ka minni kɛ ni nisɔndiya ye.
23 A ye Yakuba denkɛ fila sunɔgɔ, kelen tun bɛ a kinin fɛ, tɔ kelen tun bɛ a numan fɛ, o jatera a ye tilennenya ye.
24 Yakuba ye fɛn bɛɛ fɔ a fa ye su fɛ, Matigi ye makariba jira a la cogo min na, ani a ye ɲɛtaa sɔrɔ cogo min na a ka siraw bɛɛ la, ka a tanga kojugu bɛɛ ma.
25 Isaka ye dugawu kɛ a fa Ibrahima ka Ala ye, ale min ma a ka makari ni a ka tilennenya bɔ a ka jɔnkɛ Isaka denkɛw la.
26 Sɔgɔma, Yakuba ye layidu min ta Matigi ye, ani a ye yelifɛn min ye, ani ko a ye sarakabɔlan jɔ, ko fɛn bɛɛ labɛnnen don saraka ka kɛ Matigi ɲɛ kɔrɔ i ko a ye layidu ta cogo min na, ani ko a nana a sigi fali kan.
27 Isaka y'a fɔ a denkɛ Yakuba ye ko: 'Ne tɛ se ka taa n'i ye. katuguni ne kɔrɔla, ne tɛ se ka sira muɲu. katuguni ne si bɛ san kɛmɛ ni bi wɔɔrɔ ni duuru la bi. Ne tɛ se ka taama kɛ tugun; i ba sigi (fali kan) k'a bila ka taa n'i ye.
28 Ne denkɛ, ne y'a dɔn ko i nana ne kosɔn, i ye ne ɲɛnama ye min na, ne fana ye duba sɔrɔ bi.
29 I ye layidu min ta, i ka se ka ɲɛtaa sɔrɔ, ka layidu min ta, i ka o dafa. I kana i ka layidu bila kɔfɛ. katuguni i na jate layidu ta fan fɛ. sisan o de kosɔn i teliya k'a dafa, i ye layidu ta min ye, o ka diya a ye.'
30 A y'a fɔ Rebɛka ye ko: 'Taa ni i denkɛ Yakuba ye'. Rebɛka taara ni a denkɛ Yakuba ye, Debora ni a ye, u sera Betɛli.
31 Yakuba hakili jigira delili la, a fa ye dugawu kɛ ale n'a denkɛ fila Levi ni Juda ye, a nisɔndiyara ka dugawu kɛ a bɛnbaw Ibrahima ni Isaka ka Ala ye.
32 A y'a fɔ ko: ‘Ne y'a dɔn sisan ko jigiya banbali bɛ ne ni ne denw fana na, bɛɛ ka Ala ɲɛ kɔrɔ'. o cogo la, a sigilen don o fila ko la; U b'o sɛbɛn i n'a fɔ seereya banbali ye u ye sankolo sɛbɛnfura kan, Isaka ye dugawu kɛ u ye cogo min na.

SABABU 32NAN

1 O su in na, a tora Betɛli la, Levi ye siko kɛ ko u ye Ala Kɔrɔtalenba ka sarakalasebaa sigi ani k'a kɛ Ala ni a denw ye fo abada. A kununna ka bɔ sunɔgɔ la ka Matigi tanu.
2 Yakuba kununna sɔgɔmada joona fɛ, nin kalo tan ni naaninan na, a ye mɔgɔ minnu bɛɛ nana, cɛw ni baganw, sanu ni minɛnw ni finiw bɛɛ, a ye taasi kelen di u bɛɛ ma.
3 O donw la, Rasɛl kɔnɔma don a denkɛ Bɛnzamɛn fɛ. Yakuba ye a dencɛw jate ka bɔ a la ka taa san fɛ, Levi binna Matigi niyɔrɔ la, a fa ye sarakalasebaaya finiw don a la ka a bolow fa.
4 O kalo tan ni duuru don na, a nana ni misi tan ni naani ye ka bɔ baganw cɛma, ani sagaden mugan ni seegin, ani saga binaani ni kɔnɔntɔn, ani sagaden wolonwula, ani bakɔrɔnden mugan ni kelen ka kɛ saraka ye saraka sarakabɔlan kan, o min ka di Ala ɲɛ kɔrɔ.
5 O tun ye a ka saraka ye, a tun ye layidu min ta ko a bɛna tila tannan di, n'u ka jiriden sarakaw ni u minfɛn sarakaw ye.
6 Tasuma y'a jeni tuma min na, a ye wusulan jeni tasuma kan, ka misi fila ni sagaden naani ani saga naani, bakɔrɔn naani ni san kelen saga fila ani bakɔrɔn fila ka kɛ waleɲumandɔn saraka ye. A tun bɛ ten don o don tile wolonwula kɔnɔ.
7 Ale n'a denkɛw bɛɛ n'a ka cɛdenw tun bɛ dumuni kɛ yen ni nisɔndiya ye tile wolonwula kɔnɔ, ka dubaw kɛ ani ka barika da Matigi ye, ale min y'a kisi a ka tɔɔrɔw bɛɛ ma, ka a ka layidu ta a ye.
8 A ye bagan saniyalenw bɛɛ tila tannan bɔ, ka saraka jɛnita kɛ, nka a ye bagan nɔgɔlenw di a denkɛ Levi ma, ka cɛw ni bɛɛ di a ma.
9 Levi ye sarakalasebaaya baara kɛ Betɛli la a fa Yakuba ɲɛkɔrɔ ka tɛmɛn a balimakɛ tan kan, a kɛra sarakalasebaa ye yen, Yakuba ye a ka layidu ta.
10 O de y'a to a sigira sankolola sɛbɛnfura kan, ka kɛ sariya ye min bɛ taasibila kɛ tuguni taasibila la ka dun Matigi ɲɛ kɔrɔ san o san, yɔrɔ min sugandira a tɔgɔ ka sigi yɔrɔ min na, ani donw dan tɛ o sariya la fo abada.
11 O sariya sɛbɛnnen bɛ walisa san o san, ka tila tilayɔrɔ filanan dun Matigi ɲɛ kɔrɔ, a sugandira yɔrɔ min na, foyi tɛna to o la kabini ɲinan fo ka se san nata ma.
12 K'a masɔrɔ a san na, o kisɛ na dun fo san kisɛw lajɛ donw, diwɛn na dun fo diwɛn donw, ka tulu dun fo a waati donw.
13 Fɛn o fɛn tora ka kɔrɔ, o ka jate fɛn nɔgɔlen ye.
14 O cogo la, u k'a dun ɲɔgɔn fɛ yɔrɔ senuma kɔnɔ, u kana a to a ka kɔrɔ.
15 Misiw ni sagaw ka tilayɔrɔ tannan bɛɛ na kɛ fɛn senumaw ye Matigi fɛ, u na kɛ a ka sarakalasebaaw ta ye, u bɛna minnu dun a ɲɛ kɔrɔ san o san. sabu a sigilen don ani a sɛbɛnnen bɛ nin cogo la ka ɲɛsin sankolola sɛbɛnfura taasibila ma.
16 O dugusagwɛ su fɛ, nin kalo tile mugan ni filanan na, Yakuba y'a latigɛ ka o yɔrɔ jɔ, ka kɛnɛba lamini ni kogo ye, ka a saniya ka a kɛ yɔrɔ senuma ye fo abada, a yɛrɛ n'a denw ye a kɔfɛ.
17 Matigi y'i yɛrɛ jira a la su fɛ ka dugawu kɛ a ye k'a fɔ a ye ko: 'I tɔgɔ tɛna wele Yakuba, nka u na i tɔgɔ da Israɛl.'
18 A y'a fɔ a ye ko kura ko: 'Ne ye Matigi ye min ye sankolo ni dugukolo da, ne na dɔ fara i kan ka i caya kosɛbɛ, masakɛw na bɔ i la, ka kiri tigɛ yɔrɔ o yɔrɔ, hadamadenw sen ye yɔrɔ o yɔrɔ.
19 Ne na dugukolo bɛɛ di i bɔnsɔnw ma sankolo jukɔrɔ, u na siyaw bɛɛ kiri tigɛ ka kɛɲɛ n'u negew ye, o kɔfɛ, u na dugukolo bɛɛ minɛ ka a ciyɛn ta fo abada.'
20 A ye kuma ban a fɛ. Yakuba ye filɛli kɛ fo ka yɛlɛn sankolo la.
21 A ye yelifɛn dɔ ye su fɛ, mɛlɛkɛ dɔ jigira ka bɔ sankolo la ni sɛbɛnfura wolonwula ye a bolo, ka u di Yakuba ma, a y'u kalan k'a dɔn fɛn minnu tun bɛna kɛ ale n'a denkɛw kan waati bɛɛ.

22 Fɛn minnu sɛbɛnnen bɛ o sɛbɛnfura kan, a ye olu bɛɛ jira a la k'a fɔ a ye ko: 'I kana nin yɔrɔ in jɔ, i kana a kɛ yɔrɔ senuma banbali ye, i kana sigi yan. sabu nin tɛ yɔrɔ ye. I ka taa i fa Ibrahima ka so ka sigi i fa Isaka fɛ fo i fa ka saya don.
23 I na sa hɛrɛ la Misira jamana na, i na su don nin jamana in na ni bonya ye i bɛnbaw ka kaburu kɔnɔ, Ibrahima ni Isaka fɛ.
24 I kana siran, katuguni i y'a ye k'a kalan cogo min na, a bɛɛ na kɛ ten. I ka fɛn bɛɛ sɛbɛn i ko i y'a ye cogo min na ani i y'a kalan cogo min na.'
25 Yakuba y'a fɔ ko: 'Matigi, ne ye fɛn minnu kalan, ka olu bɛɛ ye, ne hakili bɛ se ka to olu bɛɛ la cogo di? 'A y'a fɔ a ye ko: 'Ne na fɛn bɛɛ hakili jigin i la.'
26 A wulila ka bɔ a la, a kununna ka bɔ a sunɔgɔ la, a hakili jigira a ye fɛn o fɛn kalan ani a ye fɛn minnu ye, a ye olu bɛɛ sɛbɛn.
27 A ye don wɛrɛ seli kɛ yen, a ye saraka bɔ o la ka kɛɲɛ ni a ye saraka minnu bɛɛ kɛ don fɔlɔw la, k'a tɔgɔ da ko 'Fara', katuguni bi farala o don kan, a ye don fɔlɔw wele ko 'Seli'.
28 A jirala o cogo la ko a ka kan ka kɛ, wa a sɛbɛnnen bɛ sankolo sɛbɛnfura kan.
29 A tɔgɔ dara ko 'Faralen', katuguni a sɛbɛnna seli donw cɛma, ka kɛɲɛ ni san donw hakɛ ye.
30 O kalo tile mugan ni sabanan su fɛ, Debora Rebɛka denmuso sara, u y'a su don dugu jukɔrɔ bajiba jukɔrɔ, a ye o yɔrɔ tɔgɔ da ko: 'Dɛbora baji,' ka o jirisun tɔgɔ da ko: 'Dɛbora ka dusukasi jirisunba.
31 Rebɛka taara a ka so ka taa a fa Isaka fɛ, Yakuba ye sagadenw ni sagaw ni bakɔrɔnw ci a bolo, walisa a ka dumuni labɛn a fa fɛ i n'a fɔ a b'a fɛ cogo min na.
32 A taara a ba nɔfɛ fo ka se Kabratan jamana ma.
33 Rasɛl ye denkɛ wolo su fɛ, k'a tɔgɔ da ko 'Ne ka dusukasi denkɛ'. A ye tɔɔrɔ sɔrɔ a bangeli la. [2143 sɔgɔmada fɛ].
34 Rasɛli sara o yɔrɔ la, a su donna Efrati jamana na, o ye Bɛtilehɛm ye, Yakuba ye sankanso jɔ Rasɛl kaburu kan, a kaburu sanfɛ sira kan.

SABABU 33NAN

1 Yakuba taara sigi Magdaladraef saheli fan fɛ. A ni a muso Leya taara a fa Isaka fɛ, kalo tannan kalo kura don na.
2 Rubɛn ye Rasɛl ka jɔnmuso Bilha ye, a fa musomuso, a bɛ ka a ko ji la gundo la, a y'a kanu.
3 A y'i dogo su fɛ, a donna Bilha ka so kɔnɔ, a y'a sɔrɔ a kelen bɛ sunɔgɔ la dilan kan a ka so kɔnɔ.
4 Yesu y'a da a fɛ, a kununna k'a ye, Rubɛn dalen bɛ a fɛ dilan kan, a y'a ka fini dawolo da wuli k'a minɛ, ka pɛrɛn k'a ye ko Rubɛn de don.
5 O muso maloyara a kosɔn, a y'a bolo bɔ a la, a bolila.
6 A ye kasi kosɛbɛ o ko la, a ma o fɔ mɔgɔ si ye.
7 Yakuba seginna ka na a ɲini tuma min na, a y'a fɔ a ye ko: 'Ne ma saniya i kosɔn, katuguni ne nɔgɔlen don i ko la. sabu Rubɛn ye ne nɔgɔ, ka da ne fɛ su fɛ, ne tun bɛ sunɔgɔ la, ne ma a dɔn fo a ye ne ka fini dabɔ ka sunɔgɔ ne fɛ.'
8 Yakuba dimina kosɛbɛ Rubɛn kɔrɔ, katuguni a tun dalen bɛ Bilha fɛ, katuguni a ye a fa ka finiw datugu.
9 Yakuba ma gɛrɛ a la tuguni katuguni Rubɛn y'a nɔgɔ. Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fa ka fini don, a ka kɛwale ka jugu kosɛbɛ, katuguni a haramulen don Matigi ɲɛ kɔrɔ.
10 O de y'a to a sɛbɛnnen bɛ sankolo sɛbɛnfura kan ko cɛ man kan ka da a fa muso fɛ, ka a fa ka fini don, katuguni o nɔgɔlen don.
11 Siya nɔgɔlen si tɛna kɛ an ka Elohim ɲɛ kɔrɔ, a ye siya min sugandi a yɛrɛ ye ka kɛ a ta ye.
12 A sɛbɛnnen bɛ siɲɛ filanan na ko: 'Mɔgɔ min bɛ da a fa muso fɛ, o dangalen don, katuguni a ye a fa ka maloya bɔ kɛnɛ kan'. Matigi ka mɔgɔ senumaw bɛɛ ko: 'A ka kɛ ten. a ka kɛ ten.'
13 Musa, i ka ci fɔ Israɛldenw ye ko u ka nin kuma labato. sabu a (na ni) saya ɲangili ye; A nɔgɔlen don, kafari tɛ yen badaa ka kafari kɛ mɔgɔ min ye nin kɛ, nka a ka kan ka faga ka faga, ka kabakurunw ci, ka a ju bɔ an ka Ala ka mɔgɔw cɛma.
14 Katuguni mɔgɔ si ma sɔn ka to ɲɛnamaya la tile kelen dugukolo kan Israɛl jamana kɔnɔ, katuguni a ye fɛn haramulen ye, a nɔgɔlen don.
15 U kana a fɔ ko: Rubɛn ye ɲɛnamaya ni yafa di a ma, a kɛlen kɔ ka da a fa musomuso fɛ, hali ni cɛ tun b'a fɛ, a cɛ Yakuba, a facɛ, tun bɛ balo la.
16 Katuguni fo ka na se o waati ma, sariya ni sariya ni sariya dafalen tun ma jira mɔgɔw bɛɛ ye, fo i ka donw la, i n'a fɔ waatiw ni donw sariya, ani sariya banbali min bɛ kɛ bɔnsɔn banbaliw ye.
17 Nin sariya in kosɔn, tile banbali tɛ yen, kafari tɛ o la, nka u fila bɛɛ ka kan ka bɔ jamana cɛma.
18 E, Musa, i k'a sɛbɛn (o) Israɛl ye walisa u k'o labato, ka kɛ ka kɛɲɛ ni nin kumaw ye, u kana jurumu kɛ fo ka se saya ma. katuguni Matigi an ka Ala ye kiritigɛla ye, min tɛ mɔgɔ bonya, a tɛ sɔn nilifɛnw ma.
19 Aw ka nin layidu kumaw fɔ u ye, walisa u ka se ka u lamɛn ka u labato, ka u kɔlɔsi, u kana halaki ka bɔ jamana kɔnɔ. Minnu bɛ o kɛ dugukolo kan an ka Ala ɲɛ kɔrɔ, olu bɛɛ ye nɔgɔ ni ko haramulen ni nɔgɔ ni nɔgɔ ye.
20 Jurumu wɛrɛ tɛ yen min ka bon ni u ka jatɔya ye dugukolo kan. sabu Israɛl ye siya senuma ye Matigi a ka Ala fɛ, ani ciyɛn siya, ani sarakalasebaaw ni masaya siya ani (A yɛrɛ) ta ye; O nɔgɔlenya sugu tɛna bɔ siya senuma cɛma.»
21 Dɔgɔkun wɔɔrɔnan san sabanan na [2145 AM] Yakuba n'a denkɛw bɛɛ taara sigi Ibrahima ka so, a fa Isaka ni a ba Rebɛka kɛrɛfɛ.
22 Yakuba denkɛw tɔgɔw tun ye ninnu ye: Denkɛ fɔlɔ Rubɛn ni Simeɔn ni Levi ni Juda ni Isakar ni Zebulɔn, Leya denkɛw. Rasɛl denkɛw ye Yusufu ni Bɛnzamɛn ye. Bila dencɛw ye Dan ni Naftali ye. Zilpa dencɛw ye Gad ni Aser ye. Yakuba denmuso kelenpe Leya denmuso Dina.
23 U nana u biri Isaka ni Rebɛka ɲɛkɔrɔ, u y'u ye tuma min na, u ye dugawu kɛ Yakuba n'a denkɛw bɛɛ ye, Isaka nisɔndiyara kosɛbɛ, katuguni a ye Yakuba denkɛw ye, a denkɛ dɔgɔkɛ, a ye dugawu kɛ u ye.

SABABU 34NAN

1 Nin san naani ni naaninan dɔgɔkun san wɔɔrɔnan na [2148 AM] Yakuba y'a denkɛw bila ka taa u ka sagaw balo, ani a ka baarakɛlaw n'u ka taa Sikɛm baganmarayɔrɔw la.
2 Amɔrikaw ka masakɛ wolonwula ye ɲɔgɔn lajɛn u kama k'u faga, k'u dogo jiriw kɔrɔ, ka u ka baganw minɛ k'u minɛ.
3 Yakuba ni Levi ni Juda ni Yusufu tun bɛ so kɔnɔ ni u fa Isaka ye. A ni dusukasilen don, u ma se k'a to yen.

4 Tafu masakɛw ni Aresa masakɛw, Seragan masakɛw, Selo masakɛw, Gaas masakɛw, Bɛtɔrɔn masakɛw, Maanisakir masakɛw, ani minnu sigilen bɛ o kuluw kan (ani) minnu sigilen bɛ kungo kɔnɔ Kanan jamana na, olu bɛɛ nana.
5 U y'o fɔ Yakuba ye k'a fɔ ko: 'Amɔri masakɛw ye i denkɛw lamini, ka u ka sagaw cɛ.'
6 A ni a denkɛ saba ni a fa ka baarakɛlaw bɛɛ ani a yɛrɛ ka baarakɛlaw wulila ka bɔ a ka so, ka taa u kɛlɛ ni cɛ waa wɔɔrɔ ye, npanw ta.
7 A y'u faga Sikɛmu baganmarayɔrɔw la, ka bolibagaw nɔfɛ, a y'u faga ni npan da ye, ka 'Aresa ni Tafu ni Saregan ni Selo ni 'Amanisakir ni Ga[ga]'as faga, a y'a ka sagaw sɔrɔ.
8 A ye se sɔrɔ u kan, ka juru don u la walisa u ka juru don a la, u ka jamana jiriden duuru.
9 A kɔseginna hɛrɛ la ka hɛrɛ kɛ u fɛ, u kɛra a ka jɔnw ye fo ka se a ni a denkɛw jiginna don min na Misira.
10 Dɔgɔkun san wolonwulanan na [2149 AM] a ye Yusufu ci ka taa a balimaw ka ɲɛtaa dɔn ka bɔ a ka so ka taa Sikɛm jamana na, a y'u sɔrɔ Dotan jamana na.
11 U ye nanbara kɛ a la, ka jɛkafɔ kɛ a kama walisa k'a faga, nka u y'u hakilina yɛlɛma, u y'a feere Ismaɛl jagokɛlaw ma, u y'a lase Misira, ka a feere Faraon ka cɛkɔrɔba Potifar ma, tobilikɛlaw kuntigi, Elew dugu sarakalasebaa.
12 Yakuba denkɛw ye misiden dɔ faga ka Yusufu ka fini su o joli la, ka o ci u fa Yakuba ma kalo wolonwulanan tile tannan na.
13 A ye dusukasi kɛ o su bɛɛ la, katuguni u nana ni o ye a fɛ wula fɛ, a fariganna a ka saya kosɔn, a ko: 'Wara jugu dɔ ye Yusufu dun'. A ka so kɔnɔmɔgɔw bɛɛ [ka kasi a fɛ o don, u] tun bɛ dusukasi ni dusukasi la a fɛ o don bɛɛ.
14 A denkɛw ni a denmuso wulila ka a dusu saalo, nka a ma sɔn ka dusu saalo a denkɛ kosɔn.
15 O don na, Bilha y'a mɛn ko Yusufu halakira, a sara a dusukasi la, a sigilen bɛ Kafratef, ani a denmuso Dina fana sara Yusufu halakilen kɔfɛ.
16 O dusukasi saba kɛra Israɛl kan kalo kelen kɔnɔ. U ye Bilha su don Rasɛl kaburu da la, ani Dina fana. a denmuso , u y' a su don yen .
17 A ye Yusufu kasi san kelen kɔnɔ, nka a ma dabila, katuguni a ko: 'A to ne ka jigin kaburu la ka ne denkɛ kasi'.
18 O de kosɔn a latigɛra Israɛldenw ye kalo wolonwulanan tile tannan na - kibaruya min ye a kasi Yusufu kosɔn, o nana a fa Yakuba fɛ don min na- walisa u ka jurumu kafari u yɛrɛw ye kalo wolonwulanan tile tannan na, siɲɛ kelen san kɔnɔ, u ka jurumuw kosɔn Katuguni u tun ye u fa ka kanuya dusukasi a denkɛ Yusufu ko la.
19 Bi don latigɛra ko u ka dusukasi o la u ka jurumuw ni u ka jurumuw bɛɛ ani u ka filiw bɛɛ kosɔn, walisa u ka se ka u yɛrɛ saniya o don na siɲɛ kelen san kɔnɔ.
20 Yusufu halakilen kɔ, Yakuba denkɛw ye musow ta. Rubɛn muso tɔgɔ ye ko 'Ada; Simeɔn muso tɔgɔ ye ko 'Adlba'a, Kanan mɔgɔ dɔ. Levi muso tɔgɔ ko Melka, Aram denmusow la, Tera bɔnsɔnw na. Juda muso tɔgɔ tun ye Betasuɛl ye, Kanan jamanaden dɔ. Isakar muso tɔgɔ tun ye Hezaka ye. Dan muso tɔgɔ dara ko Egla. Naftali muso tɔgɔ ko Rasu'u, Mezopotami. Gadi muso tɔgɔ ko Maka. Aser muso tɔgɔ ko: 'Ijona. Yusufu muso tɔgɔ ko Asenati, Misiraka. ani Bɛnzamɛn muso tɔgɔ ko 'Ijasaka.
21 Simeɔn nimisara ka muso filanan ta ka bɔ Mezopotami ka kɛ a balimakɛw ye.

SABABU 35NAN

1 Jubile san binaani ni duurunan dɔgɔkun fɔlɔ san fɔlɔ la [2157 AM] Rebɛka ye a denkɛ Yakuba wele k'a fɔ a fa ni a balimakɛ ko la ko a ka u bonya a si bɛɛ la.
2 Yakuba ko: 'Ne na fɛn bɛɛ kɛ i ko i ye ci fɔ ne ye cogo min na. katuguni nin ko na kɛ bonya ni bonya ye ne bolo, ani tilennenya ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, walisa ne ka u bonya.»
3 E fana, ba, i b'a dɔn kabini ne bange waati fo ka na se bi ma, ne ka kɛwalew bɛɛ ni ne dusukun bɛɛ la, ko ne bɛ miiri ko ɲuman na tuma bɛɛ bɛɛ ko la.
4 I ye ci min fɔ ne ye, ne tɛna o kɛ cogo di, walisa ne ka ne fa ni ne balima bonya!
5 Ba, i ye ko jugu min ye ne la, i k'o fɔ ne ye, ne bɛna n kɔsegin o la, makari bɛna kɛ ne la.'
6 A y'a fɔ a ye ko: 'Ne denkɛ, ne ma kɛwale jugu si ye i la ne ka waati bɛɛ la, nka (dɔrɔn) kɛwale tilennenw.' O bɛɛ n'a ta, ne na tiɲɛ fɔ i ye, ne denkɛ: Ne na sa ɲinan, ne tɛna kisi ɲinan ne ka ɲɛnamaya kɔnɔ; katuguni ne ye ne ka saya don ye sugo la ko ne tɛna tɛmɛ san kɛmɛ ni bi duuru ni duuru kan.
7 Yakuba ye ŋɛɲɛ kɛ a ba ka kumaw la. sabu a ba tun y'a fɔ a ye ko a ka sa. A sigilen tun bɛ a kɛrɛfɛ a fanga tun bɛ a la, a fanga tun ma dɔgɔya; sabu a donna ka bɔ ka yeli kɛ, a ɲinw barika tun ka bon, bana si ma maga a la a si bɛɛ la.
8 Yakuba y'a fɔ a ye ko: 'Ne ba, ni ne ka donw surunyara i ka ɲɛnamaya donw na, ni ne fanga tora ne fɛ ten i n'a fɔ i fanga.'
9 A donna Isaka fɛ k'a fɔ a ye ko: 'Ne bɛ delili kelen de fɔ i ye: Esawu ka kali ko a tɛna Yakuba jogin, wa a tɛna tugu a nɔfɛ ni juguya ye. I bɛ Esawu ka miiriliw dɔn kabini a denmisɛnman, ko ɲumanya si tɛ a la. katuguni a b'a fɛ i ka saya kɔfɛ k'a faga.»
10 Kabini a balimakɛ Yakuba taara Haran don min na fo ka na se bi ma, a ye an bila cogo min na ni a dusukun bɛɛ ye, ka kojugu kɛ an na, i bɛ o bɛɛ dɔn. A ye i ka sagaw ta a yɛrɛ ye, ka i bolofɛnw bɛɛ ta ka bɔ i ɲɛ kɔrɔ.»
11 An y'a deli k'a deli an yɛrɛ ta ko la tuma min na, a y'a kɛ i ko mɔgɔ min hinɛ bɛ an na.
12 A dusu kasira i kɔrɔ katuguni i ye dugawu kɛ i denkɛ dafalen ni tilennen Yakuba ye. sabu juguya si tɛ a la ni ɲumanya dɔrɔn tɛ, wa kabini a bɔra Haran fo ka na se bi ma, a ma foyi bɔsi an na, bawo a bɛ fɛn bɛɛ lase an ma a waati la tuma bɛɛ, wa a bɛ nisɔndiya ni a dusukun bɛɛ ye n'an y'a bolo minɛ, k'an dugawu, wa a ma fara an kan kabini a bɔra Haran fo ka na se bi ma, wa a bɛ to an fɛ tuma bɛɛ so kɔnɔ k'an bonya.'
13 Isaka y'a fɔ a ye ko: 'Ne fana bɛ Yakuba min bɛ an fɛ, o ka kɛwalew dɔn ka u ye, ko a bɛ an bonya ni a dusukun bɛɛ ye. Nka ne tun bɛ Esawu kanu fɔlɔ ka tɛmɛ Yakuba kan, katuguni ale de tun ye den fɔlɔ ye. nka sisan, ne bɛ Yakuba kanu ka tɛmɛ Esawu kan, katuguni a ye kojugu caman kɛ, tilennenya si tɛ a la, katuguni a ka siraw bɛɛ ye tilenbaliya ni farinya ye, [tilennenya si tɛ a lamini na.
14 Sisan, ne dusukun jɔrɔlen don a ka kɛwalew bɛɛ kosɔn, ale ni a bɔnsɔn si tɛna kisi, katuguni olu de bɛna halaki ka bɔ dugukolo kan, ka bɔ sankolo jukɔrɔ, k'a masɔrɔ a ye

Ibrahima ka Ala bila ka taa a musow nɔfɛ ani u ka nɔgɔli ni u ka fili kɔfɛ, ale ni a denw.
15 I b'a fɔ ne ye k'a kali ko a tɛna a balimakɛ Yakuba faga. hali ni a ye kali ko a tɛna a ka kalili labato, wa a tɛna ko ɲuman kɛ, nka kojugu dɔrɔn.
16 Nka ni a b'a fɛ ka a balimakɛ Yakuba faga, a na di Yakuba bolo, a tɛna bɔ a bolo, [k'a masɔrɔ a na jigin a bolo.
17 I kana siran Yakuba ɲɛ. sabu Yakuba kɔrɔsibaga ka bon, a fanga ka bon, a bonyalen don, a tanulen don ka tɛmɛ Esawu kɔrɔsibaga kan.'
18 Rebɛka ye ci bila ka Esawu wele, a nana a fɛ, a y'a fɔ a ye ko: 'Ne denkɛ, ne ka delili dɔ kɛ i ye, i ye layidu ta ka o kɛ, ne denkɛ.'
19 A ko: 'I ye fɛn o fɛn fɔ ne ye, ne na o bɛɛ kɛ, ne tɛna ban i ka delili la.'
20 A y'a fɔ a ye ko: 'Ne b'a ɲini i fɛ ko ne sa don min na, i ka ne minɛ ka ne su don i fa Ba Sara kɛrɛfɛ, ani ko e ni Yakuba tɛna ɲɔgɔn kanu ani ko u fila si tɛna juguya nege don ɲɔgɔn na, nka ɲɔgɔn kanu dɔrɔn, wa (o cogo la) aw na ɲɛtaa sɔrɔ, ne denkɛw, ka bonya sɔrɔ jamana cɛmancɛ la, ani jugu si tɛna nisɔndiya aw kosɔn, aw na kɛ mɔgɔ ye dugawu ni makari i kanubagaw bɛɛ ɲɛ na.'
21 A ko: 'I ye min fɔ ne ye, ne na o bɛɛ kɛ, i sa don min na, ne fa ba Sara kɛrɛfɛ, ne na i su don, i ko i tun b'a fɛ cogo min na walisa a kolow ka kɛ i kolow kɛrɛfɛ.
22 Ne balimakɛ Yakuba fana, ne na kanuya ka tɛmɛ farisogo bɛɛ kan. sabu ne balimakɛ tɛ dugukolo bɛɛ la ni ale dɔrɔn tɛ: wa nin tɛ nafaba ye ne bolo ni ne b'a kanu; katuguni ale ye ne balima ye, an danna ɲɔgɔn fɛ i fari la, an bɔra i kɔnɔ, ni ne ma ne balima kanu, ne na jɔn kanu?»
23 Ne yɛrɛ b'i deli ko i ka Yakuba laadi ne ni ne denkɛw ko la, katuguni ne b'a dɔn ko a na kɛ masakɛ ye ne ni ne denkɛw kan tiɲɛ na, katuguni ne fa ye dugawu kɛ a ye don min na, a y'a kɛ sanfɛla ye, ne ye duguma kɛ.
24 Ne bɛ kali i la ko ne na a kanu, ne tɛna kojugu nege a la ne ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ, nka ko ɲuman dɔrɔn.'
25 A ye kali a la nin ko bɛɛ la. A ye Yakuba wele Esawu ɲɛ kɔrɔ, ka ci fɔ a ye ka kɛɲɛ ni a ye kuma minnu fɔ Esawu ye.
26 A y'a fɔ ko: 'Ne na i diyagoya kɛ. aw ka da a la ko kojugu si tɛna bɔ ne la wala ne denkɛw la Esawu kama, wa ne tɛna kɛ fɔlɔ ye foyi la ni kanuya dɔrɔn tɛ.'
27 U ni a denkɛw ye dumuni kɛ ka minni kɛ o su in na, a sara, san saba ni dɔgɔkun kelen ni san kelen, o su in na, a denkɛ fila Esawu ni Yakuba y'a su don kɔba fila kɔnɔ, u fa ba Sara kɛrɛfɛ.

SABABU 36NAN

1 Dɔgɔkun san wɔɔrɔnan na [2162 AM] Isaka ye a denkɛ fila Esawu ni Yakuba wele, u nana a fɛ, a y'a fɔ u ye ko: 'Ne denkɛw, ne bɛ taa ne faw ka sira fɛ, ka taa so banbali la, ne faw bɛ yɔrɔ min na.
2 O de kosɔn, aw ka ne su don ne fa Ibrahima kɛrɛfɛ, kɔba fila kɔnɔ, Hɛtika Efurɔn ka foro kɔnɔ, Ibrahima ye kaburu san ka su don yɔrɔ min na. Ne ye kaburu min sɔgɔ ne yɛrɛ ye, aw ka ne su don yen.
3 Ne bɛ nin fɔ aw ye, ne denkɛw, ko aw ka tilennenya ni tilennenya kɛ dugukolo kan, walisa Matigi ye fɛn minnu bɛɛ kɛ Ibrahima ni a bɔnsɔnw ye, a ka olu bɛɛ lase aw ma.
4 Ne denw, aw balimaw ka ɲɔgɔn kanu i ko mɔgɔ min b'a yɛrɛ ni kanu, aw kelen-kelen bɛɛ k'a ɲini u balima nafa la, ka wale kɛ ɲɔgɔn fɛ dugukolo kan. U ka ɲɔgɔn kanu i n'a fɔ u yɛrɛ niw.
5 Boli ko la, ne b'a fɔ aw ye k'aw laadi ko aw ka ban u la ka u koniya, aw kana u kanu, katuguni u falen bɛ nanbara la u batobagaw ni u biri u ɲɛ kɔrɔ.
6 A' ye aw hakili to a la, ne denkɛw, aw fa Ibrahima ka Matigi Ala, ani ne fana ye a bato cogo min na ka baara kɛ a ye tilennenya ni nisɔndiya la, walisa a ka aw caya ka aw bɔnsɔnw caya i ko sankolo dolow, ka aw sabati dugukolo kan i ko tilennenya jiri min tɛna bɔ mɔgɔw bɛɛ la fo abada.
7 Sisan, ne na kaliliba kɛ aw ye -k'a masɔrɔ kalili si tɛ yen min ka bon ni o ye, tɔgɔ min bɛ bonya ni bonya ni bonya ni nɔɔrɔ ni kabako ni sebaaya ye, o min ye sankolow ni dugukolo ni fɛn bɛɛ da ɲɔgɔn fɛ- ko aw na siran a ɲɛ ka a bato.
8 U kelen-kelen bɛɛ na u balima kanu ni kanuya ni tilennenya ye, ani u si kana kojugu nege a balima la kabini bi fo abada aw ka ɲɛnamaya donw bɛɛ la walisa aw ka se ka ɲɛtaa sɔrɔ aw ka kɛwalew bɛɛ la, aw kana halaki.
9 Ni aw dɔ la kelen ye ko jugu kɛ a balimakɛ kama, aw k'a dɔn ko kabini sisan, mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ko jugu kɛ a balimakɛ kama, o na bin a bolo, ka bɔ ɲɛnamaw ka jamana na, a bɔnsɔn na halaki ka bɔ sankolo jukɔrɔ.
10 Nka ɲagami ni dusukasi ni dimi ni dimi don na, tasuma manaman min bɛ a jeni i ko a ye Sodɔmɛ jeni cogo min na, o cogo kelen na, a na a ka jamana ni a ka dugu ani a ta fɛnw bɛɛ jeni, ka bɔ hadamaden denw kololi gafe kɔnɔ, a tɛna sɛbɛn ɲɛnamaya kitabu kɔnɔ, nka a na sɛbɛn halakili kitabu kɔnɔ, ka taa badaa sɔgɔsɔgɔninjɛ; walisa u ka jalaki ka kuraya tuma bɛɛ koniya ni mafiɲɛyali ni dimi ni tɔɔrɔ ni dimi ni tɔɔrɔw ni banaw la fo abada.
11 Mɔgɔ min b'a fɛ k'a balima jogin, ne b'a fɔ aw ye ka seereya kɛ aw ye, ka kɛɲɛ ni kiri ye min na.
12 O don na, a y'a bolofɛnw bɛɛ tila u fila cɛ, ka a tilayɔrɔba di denkɛ fɔlɔ ma, sankanso ni a lamini fɛn bɛɛ, ani Ibrahima ka fɛn bɛɛ kalili kɔlɔn la.
13 A y'a fɔ ko: 'Ne na nin tilayɔrɔba di den fɔlɔw ma.'
14 Esawu ko: 'Ne ye a feere Yakuba ma ka ne ka fasodenɲumanya di Yakuba ma. a ka di a ma, kuma kelen tɛ ne fɛ k'a fɔ o ko la, katuguni a ta don.'
15 Isaka y'a fɔ ko: «Duba ka to aw kan, ne denkɛw, ani aw bɔnsɔn kan bi, katuguni aw ye lafiya di ne ma, ne dusukun ma dimi fɔlɔfɔlɔ ko la, walisa aw kana kojugu kɛ o kosɔn.»
16 Kɔrɔtalenba Ala ka tilennenya kɛ mɔgɔ min ni a bɔnsɔn ye, o ka duba o ye fo abada.'
17 A labanna ka ci fɔ u ye ka duba u ye, u ye dumuni kɛ ka minni kɛ ɲɔgɔn fɛ a ɲɛ kɔrɔ, a nisɔndiyara katuguni hakili kelen tun bɛ u ni ɲɔgɔn cɛ, u bɔra a la ka lafiɲɛ o don na ka sunɔgɔ.
18 O don na, Isaka sunɔgɔra a ka dilan kan ni ɲagali ye. A ye sunɔgɔ banbali sunɔgɔ, a sara a si bɛ san kɛmɛ ni biwɔɔrɔ la. A ye dɔgɔkun mugan ni duuru ni san duuru kɛ; A denkɛ fila Esawu ni Yakuba y'a su don.
19 Esawu taara Edɔmu jamana la, Seyiri kuluw la, ka sigi yen.
20 Yakuba sigilen tun bɛ Heburun kuluw la, a fa Ibrahima ka sigiɲɔgɔnya jamana sankanso kɔnɔ, a ye Matigi bato ni a dusukun bɛɛ ye ani ka kɛɲɛ ni cikan yetaw ye ka kɛɲɛ ni a ye a ka bɔnsɔnw ka donw tila cogo min na.

21 A muso Leya sara jubile san binaani ni duurunan dɔgɔkun filanan san naaninan na, [2167 AM], a y'a su don kɔba fila kɔnɔ, a ba Rebɛka kɛrɛfɛ, a fa ba Sara kaburu kinin fɛ
22 A denkɛw bɛɛ n'a denkɛw nana a muso Lea kasi a muso Leya kosɔn, k'a dusu saalo a ko la, katuguni a tun bɛ ka a kasi kosɛbɛ, katuguni a balimamuso Rasɛl salen kɔfɛ, a y'a kanu kosɛbɛ.
23 katuguni a tun dafalen don ani a tun tilennen don a ka siraw bɛɛ la ani a tun bɛ Yakuba bonya,a ni a ye tile minnu kɛ a fɛ, a ma kuma gɛlɛn mɛn a da la, katuguni a tun ye mɔgɔ dususumanin ye, a tun bɛ hɛrɛ la, a tun tilennen don ani a tun bɛ bonya da a kan.
24 A hakili jigira a ka kɛwalew bɛɛ la a ka ɲɛnamaya kɔnɔ. A y'a kanu ni a dusukun bɛɛ ni a ni bɛɛ ye.»

SABABU 37NAN

1 Yakuba ni Esawu fa Isaka sara don min na, [2162 AM] Esawu denkɛw y'a mɛn ko Isaka ye kɔrɔkɛ niyɔrɔ di a denkɛ dɔgɔkɛ Yakuba ma, u dimina kosɛbɛ.
2 U ye sɔsɔli kɛ u fa fɛ k'a fɔ ko: «Mun na i fa ye cɛkɔrɔba niyɔrɔ di Yakuba ma, ka tɛmɛ i kan, hali ni e ye kɔrɔba ye, Yakuba dɔgɔkɛ?»
3 A y'a fɔ u ye ko: 'Katuguni ne ye ne ka fasodenɲumanya feere Yakuba ma ka kɛɲɛ ni lenburuba nɔgɔlen fitinin ye, ani don min na ne fa ye ne ci ka taa sogo ɲini ka minɛ ka na ni fɛn ye a ye, a ka kan ka min dun, ka dugawu kɛ ne ye, a nana ni nanbara ye ka dumuni ni minfɛn lase ne fa ma, ne fa ye dugawu kɛ a ye ka ne bila a bolo.'
4 Sisan, an fa ye kali an na, ne ni ale, ko an tɛna juguya labɛn ɲɔgɔn fɛ, a balimakɛ fana kama, ko an kelen-kelen bɛɛ ka to kanuya ni hɛrɛ la ni an balimakɛ ye, an kana an ka siraw tiɲɛ.'
5 U y'a fɔ a ye ko: 'An tɛna i lamɛn walisa ka bɛn ni a ye. sabu an fanga ka bon ni a barika ye, an fanga ka bon ni ale ye; an na taa a kɛlɛ ka a faga, ka a ni a denkɛw halaki.» Ni i t'a fɛ ka taa an fɛ, an na kojugu kɛ i fana na.
6 Sisan, aw ka an lamɛn: An ka ci bila ka taa Aram ni Filisitika ni Mowabu ni Amoni, ka cɛ sugandilenw sugandi an yɛrɛ ye minnu bɛ kɛlɛ kɛ, ka taa a kɛlɛ ka kɛlɛ kɛ n'a ye, ka a halaki dugukolo kan sani a ka barika bonya.'
7 U fa y'a fɔ u ye ko: «Aw kana taa kɛlɛ kɛ ni a ye, walisa aw kana bin a ɲɛkɔrɔ.»
8 U y'a fɔ a ye ko: 'Nin fana ye i ka kɛwalew ye tigitigi kabini i denmisɛnman fo ka na se bi ma, i bɛ i kɔ don a ka jɔnya kɔrɔ.'
9 An tɛna o kumaw lamɛn.' U ye ci bila u fa terikɛ ma ka taa Aram ni Aduramu, ka kɛlɛcɛ ba kelen ta, kɛlɛcɛ sugandilenw.
10 Kɛlɛcɛ ɲɛnatɔmɔlen ba kelen nana ka bɔ Mowabu ni Amɔn bɔnsɔn na ka bɔ Mowabu ni Amɔn bɔnsɔn na, kɛlɛcɛ ɲɛnatɔmɔlenw nana u fɛ.
11 U y'a fɔ u fa ye ko: «Taa n'u ye ka u ɲɛminɛ, n'o tɛ, an bɛna i faga.'
12 A fa dimi ni dimi la k'a ye ko a denkɛw b'a wajibiya ka taa u ɲɛfɛ walasa k'u ɲɛminɛ a balimakɛ Yakuba kama.
13 Nka o kɔ, a hakili jigira kojugu bɛɛ la min tun dogolen bɛ a dusukun na a balimakɛ Yakuba kama. A hakili ma jigin kalili min na a fa ni a ba ye ko a tɛna kojugu si labɛn a balimakɛ Yakuba kama a ka tile bɛɛ kɔnɔ.
14 O bɛɛ n'a ta, Yakuba tun t'a dɔn ko u bɛ na a kɛlɛ kɛlɛ la, a tun bɛ kasi a muso Lea kosɔn, fo u gɛrɛla sankanso la kosɛbɛ ni kɛlɛcɛ ba naani ni kɛlɛcɛ sugandilenw ye.
15 Heburun cɛw ye ci bila a ma k'a fɔ a ye ko: 'A filɛ, i balimakɛ nana i kɛlɛ, ni mɔgɔ waa naani sirilen bɛ npan na, u bɛ kalaw ni kɛlɛkɛminɛnw ta'. U tun bɛ Yakuba kanu ka tɛmɛ Esawu kan. O la, u y'a fɔ a ye ko; katuguni Yakuba tun ye mɔgɔ ye min tun ka di ka tɛmɛ Esawu kan.
16 Nka Yakuba ma da a la fo u gɛrɛla sankanso la kosɛbɛ.
17 A ye sankanso da tugu. A y'i jɔ kɛlɛbolow kan ka kuma a balimakɛ Esawu fɛ k'a fɔ a ye ko: 'I nana dusu saalo min fɛ ka ne dusu saalo ne muso salen kosɔn, o ye bonya ye.' Yala nin ye kalili ye, i ye kali i fa la ani i ba la tuguni sani u ka sa wa? I ye kalili tiɲɛ, i ye kali i fa ye waati min na, i jalakilen don.'
18 Esawu y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: 'Mɔgɔ denw ni dugukolo kan baganw si tɛ tilennenya kalili si kali u ka kali la fo abada. nka don o don u bɛ juguya labɛn ɲɔgɔn kama, ani u kelen-kelen bɛɛ bɛ se k'u jugu ni u jugu faga cogo min na.
19 I bɛ ne ni ne denw koniya fo abada. Balimaya jɛɲɔgɔnya min bɛ i ni ɲɔgɔn cɛ, o kɔlɔsili tɛ yen.
20 Ne b'a fɔ i ye nin kumaw lamɛn, ko: Ni donsokɛ bɛ se k'a fari yɛlɛma k'a kunsigiw mɔ i n'a fɔ wuluwulu, walima ni a bɛ se ka biɲɛw falen a kun na i n'a fɔ saga walima saga biɲɛw, o tuma na, ne na balimaya sirili labato i fɛ, ani ni sinw y'u ni u ba fara ɲɔgɔn kan, k'a masɔrɔ i ma kɛ ne balimakɛ ye.
21 Ni warabaw ye hɛrɛ kɛ ni sagadenw ye walisa u kana u dun wala ka fariya kɛ u la, ni u dusukunw bɛ u fɛ koɲuman, o tuma na, hɛrɛ na kɛ ne dusukun na i fan fɛ.
22 Ni waraba kɛra misi teri ye ka hɛrɛ kɛ a ni a cɛ, ni a sirilen don jurukisɛ kelen kɔrɔ ni a ye, ka sɛnɛ kɛ n'a ye, o tuma na, ne na bɛn ni i ye.»
23 Ni wulu finman donna i ko raza, o tuma na fɛ, i k'a dɔn ko ne ye i kanu, ka hɛrɛ don i ni ɲɔgɔn cɛ, i na jiri bɔ, i denkɛw na bɔn, hɛrɛ tɛna kɛ i ye.'
24 Yakuba y'a ye tuma min na ko a dusu ka jugu ni a dusukun ni a ni bɛɛ ye k'a faga, wa ko a nana ka pan i n'a fɔ kungosogo min bɛ na tama kan min b'a sɔgɔ k'a faga, k'a tɛ kɔsegin a ma
25 O kɔ, a y'a fɔ a yɛrɛw ni a ka jɔnw ye ko u ka bin ale n'a jɛɲɔgɔnw bɛɛ kan.

SABABU 38NAN

1 O kɔfɛ, Juda kumana a fa Yakuba fɛ k'a fɔ a ye ko: 'I fa, i ka bɛlɛkisɛw kɔrɔta ka i jugu fili ka jugu faga. ani fanga ka se i bolo, bawo an tɛna i balimakɛ faga, bawo a bɛ i ko e, wa a bɛ i ko i an ka bonya da a (nin) kan.'
2 Yakuba y'a ka nɛgɛbere kɔrɔta ka bɛlɛkisɛ ci ka taa a balimakɛ Esawu (a kininbolo disi la) gosi k'a faga.
3 A ye bɛlɛkisɛ ci tugun ka Aramɛka Adoran gosi a kininbolo disi la, k'a gɛn kɔfɛ k'a faga.
4 Yakuba denkɛw ni u ka jɔnw bɔra ka u tila kuluw ye sankanso fan naani la.
5 Juda bɔra ɲɛfɛ, Neftali ni Gad ni a ka baarakɛla bi duuru ni a fɛ sankanso saheli fan fɛ, u ye fɛn o fɛn sɔrɔ u ɲɛ kɔrɔ, u y'o bɛɛ faga, u si ma kisi.
6 Levi ni Dan ni Aser taara sankanso kɔrɔn fɛ, u ni cɛ bi duuru (cɛ) ka Mowabu ni Amɔn kɛlɛcɛw faga.

7 Rubɛn ni Isakari ni Zebulɔn taara sankanso worodugu fan fɛ ni cɛ bi duuru ye u fɛ, ka Filisitika kɛlɛcɛw faga.
8 Simeɔn ni Bɛnzamɛn ni Rubɛn denkɛ Henɔki taara sankanso tilebin fɛ, ani cɛ bi duuru (cɛ) n'u ye, ka cɛ kɛmɛ naani faga Edɔmu ni Ɔrikaw la, kɛlɛcɛ barikamaw. Esawu denkɛ kɛmɛ wɔɔrɔ bolila, Esawu denkɛ naani bolila n'u ye, ka u fa to a fagalen na, i ko a binna Aduramu kulu kan cogo min na.
9 Yakuba dencɛw tugura u nɔfɛ fo ka se Seyiri kuluw ma. Yakuba y'a balimakɛ su don Aduramu kulu kan, a kɔsegira a ka so.
10 Yakuba denkɛw ye Esawu denkɛw digidigi kosɛbɛ Seyiri kuluw kan, ka u kɔ biri fo ka kɛ Yakuba denkɛw ka jɔnw ye.
11 U ye ci bila u fa fɛ (ka ɲininkali kɛ) n'u ka kan ka bɛn ni u ye wala k'u faga.
12 Yakuba ye ci bila a denkɛw ma ko u ka bɛn ɲɔgɔn ma, u ye hɛrɛ don u ni ɲɔgɔn cɛ, ka jɔnya juru don u kan, fo u ye juru sara Yakuba ni a denkɛw ye tuma bɛɛ.
13 U tora ka juru sara Yakuba ye fo a jiginna Misira don min na.
14 Yakuba denkɛ tan ni fila tun ye jɔnya juru min da u kan, Edɔmu denkɛw ma bɔ o la fo ka na se bi ma.
15 Masakɛ minnu ye masaya kɛ Edɔmu, sani masakɛ si ka masaya kɛ Israɛl bɔnsɔnw kun na, olu filɛ nin ye Edɔmu jamana kɔnɔ.
16 Beɔri denkɛ Balak ye masaya kɛ Edɔmu jamana na, a ka dugu tɔgɔ ko Danaba.
17 Balaki sara, Zara denkɛ Jobab kɛra masakɛ ye a nɔ na.
18 Jobab sara, Teman jamana la, Asam ye masaya kɛ a nɔ na.
19 Asam sara, Baradi denkɛ Adati min ye Madiyan faga Mowabu foro la, o kɛra masakɛ ye a nɔ na, a ka dugu tɔgɔ ko Aviti.
20 Adati sara, Salman min bɔra Amaseka la, o kɛra masakɛ ye a nɔ na.
21 Salman sara,Saul min bɛ bɔ Raaboti (ba da la), o kɛra masakɛ ye a nɔ na.
22 Saul sara, Akbɔri denkɛ Baelunan kɛra masakɛ ye a nɔ na.
23 Akbɔri denkɛ Baelunan sara, Adati kɛra masakɛ ye a nɔ na, a muso tɔgɔ ko Matarati, Metabedzaab denmuso Matarati denmuso.
24 Masakɛ minnu ye masaya kɛ Edɔmu jamana na, olu de ye olu ye.

SABABU 39NAN

1 Yakuba sigilen tora a fa sigiyɔrɔ la Kanan jamana na. Olu ye Yakuba ka bɔnsɔnw ye.
2 Yusufu si tun bɛ san tan ni wolonwula la tuma min na u jiginna Misira jamana na, o tuma na, tobilikɛla kuntigi Potifar, Faraon ka kuntigi dɔ y'a san.
3 A ye Yusufu bila a ka so bɛɛ kun na, Matigi ka dugawu nana Misiraka ka so kan Yusufu kosɔn, Matigi ye ɲɛtaa sɔrɔ a ka kɛwalew bɛɛ la.
4 Misirakaw ye fɛn bɛɛ bila Yusufu bolo. sabu a y'a ye ko Matigi bɛ a fɛ, ko Matigi ye ɲɛtaa sɔrɔ a ka kɛwalew bɛɛ la.
5 Yusufu ɲɛda tun cɛ ka ɲi kosɛbɛ, a makɛ muso y'a ɲɛ kɔrɔta ka Yusufu ye, a y'a kanu k'a deli ko a ka da a fɛ.
6 Nka a ma a ni di, a hakili jigira Matigi la ani a fa Yakuba tun bɛ kuma minnu kalan ka bɔ Ibrahima ka kumaw cɛma, ko cɛ si kana jatɔya kɛ ni muso cɛ ye. ko saya ɲangili latigɛra a ye sankolow la Ala Kɔrɔtalenba ɲɛ kɔrɔ, ani jurumu na sɛbɛn a kan kitabu banbaliw kɔnɔ tuma bɛɛ Matigi ɲɛ kɔrɔ.
7 Yusufu hakili jigira o kumaw la, a ma sɔn ka da a fɛ.
8 A y'a deli san kelen kɔnɔ, nka a ma sɔn, a ma a lamɛn.
9 Nka muso y'a minɛ k'a minɛ kosɛbɛ so kɔnɔ walasa k'a wajibiya ka da a fɛ, ka so daaw datugu k'a minɛ kosɛbɛ; nka a y'a ka fini to a bolo ka da kari ka boli ka bɔ a ɲɛ kɔrɔ.
10 Muso y'a ye ko a tɛna da a fɛ, a y'a tɔgɔ tiɲɛ a makɛ ɲɛkɔrɔ, k'a fɔ ko: 'I ka Heburuka baarakɛla min kanu, o y'a ɲini ka ne wajibiya walisa a ka da ne fɛ. ne ye ne kan kɔrɔta tuma min na, a bolila ka a ka fini to ne bolo, ne y'a minɛ tuma min na, a ye da kari.'
11 Misiraka ye Yusufu ka fini ni da karilen ye, ka a muso ka kuma mɛn, ka Yusufu bila kaso la yɔrɔ la, masakɛ ye kasoden minnu bila kaso la.
12 A tun bɛ kaso la yen. Matigi ye nɛɛma di Yusufu ma kasobon kɔrɔsibaga kuntigiw ɲɛ na, ka hinɛ a ɲɛ kɔrɔ, katuguni a y'a ye ko Matigi bɛ a fɛ, ani ko Matigi ye a ka ko kɛlenw bɛɛ kɛ ka ɲɛ.
13 A ye fɛn bɛɛ don a bolo, kasobon kɔlɔsilikɛlaw kuntigi ma foyi dɔn a fɛ, katuguni Yusufu ye fɛn bɛɛ kɛ, Matigi ye o dafa.
14 A tora yen san fila. O donw na, Misira masakɛ Faraon dimina a ka cɛkɔrɔba fila ni dumunikɛla kuntigi ni buru dilannikɛla kuntigi kɔrɔ, ka u bila tobilikɛla kuntigi ka so kɔnɔ, Yusufu tun bɛ kasobon kɔnɔ.
15 Kaso kɔrɔsibagaw kuntigi ye Yusufu sigi ka baara kɛ u ye. A ye baara kɛ u ɲɛkɔrɔ.
16 U fila bɛɛ ye sugo dɔ kɛ, dɔlɔminna kuntigi ni buru dilabaga kuntigi, u y'o fɔ Yusufu ye.
17 A y'a kɔrɔ fɔ u ye cogo min na, o kɛra u la ten, Faraon ye dumuni dilabaga kuntigi lasegin a ka baara la ani a ye buru dilanbaga (kuntigi) faga, i n'a fɔ Yusufu y'a kɔrɔ fɔ u ye cogo min na.
18 Nka dumunikɛla kuntigi ɲinɛna Yusufu kɔ kasobon kɔnɔ, hali ni a tun y'a ladɔnniya a la ko min bɛna kɛ a la, nka a hakili ma to ka Faraon ladɔnniya Yusufu ye a fɔ a ye cogo min na, katuguni a ɲinɛna a kɔ.

SABABU 40NAN

1 O donw na, Faraon ye sugo fila kɛ su kelen kɔnɔ kɔngɔ dɔ ko la min tun bɛna kɛ jamana bɛɛ kɔnɔ, a kununna ka bɔ a ka sunɔgɔ la ka sugo kɔrɔfɔlaw bɛɛ wele Misira jamana na, ani sugokɛlaw bɛɛ, k'a ka sugo fila fɔ u ye, nka u ma se k'u fɔ.
2 O kɔ, dumunikɛla kuntigi hakili jigira Yusufu la, a kumana a ko la masakɛ fɛ, a y'a labɔ kaso la, a y'a ka sugo fila kɛ a ɲɛ kɔrɔ.
3 A y'a fɔ Faraon ɲɛkɔrɔ ko a ka sugo fila kɛra kelen ye, a y'a fɔ a ye ko: 'San wolonwula na na (o kɔnɔ) fɛn caman bɛna kɛ Misira jamana bɛɛ la, ani san wolonwula kɔngɔ kɔfɛ, kɔngɔ min ma deli ka kɛ jamana bɛɛ kɔnɔ.
4 Sisan, Faraon ka kɔrɔsibagaw sigi Misira jamana bɛɛ la, u ka dumuni mara dugu kelen-kelen bɛɛ kɔnɔ nafolomafɛnw san donw bɛɛ kɔnɔ, dumuni na kɛ kɔngɔ san wolonwula

kɔnɔ, jamana tɛna halaki kɔngɔ fɛ, katuguni a bɛna juguya kosɛbɛ.’
5 Matigi ye nɛɛma ni makari di Yusufu ma Faraon ɲɛ na, Faraon y'a fɔ a ka jɔnw ye. An tɛna cɛ hakilitigi ni hakilitigi sɔrɔ i n’a fɔ nin cɛ, katuguni Matigi ni bɛ a fɛ.’
6 A ye filanan sigi a ka masaya bɛɛ kɔnɔ, ka fanga di a ma Misira jamana bɛɛ kun na, ka a bila Faraon ka wotoro filanan kɔnɔ.
7 A ye finiw don a la, ka sanu cakɛda don a kɔ la, ka (laselikɛla dɔ) weleweleda a ɲɛ kɔrɔ ko ' 'El 'El wa 'Abirer,' ka bololanɛgɛ da a bolo la k'a kɛ a ka so bɛɛ kuntigi ye, k'a bonya, k'a fɔ a ye. 'Ne na bonya masasigilan dɔrɔn kan ka tɛmɛ i kan.'
8 Yusufu ye Misira jamana bɛɛ mara, Faraon ka kuntigiw bɛɛ, ani a ka baarakɛlaw bɛɛ, ani masakɛ ka baara kɛbagaw bɛɛ tun b'a kanu, katuguni a tun bɛ taama tilennenya la, katuguni kuncɛbaya ni kuncɛbaya tun tɛ a la, a tun tɛ mɔgɔ bonya, a tun tɛ sɔn nilifɛnw na, nka a tun bɛ kiri tigɛ jamana mɔgɔw bɛɛ kan cogo tilennen na.
9 Misira jamana tun bɛ hɛrɛ la Faraon ɲɛ kɔrɔ Yusufu kosɔn, katuguni Matigi tun bɛ a fɛ, ka nɛɛma ni makari di a ma a bɔnsɔn bɛɛ la, a dɔnbagaw bɛɛ ɲɛkɔrɔ, ani a ko mɛnbagaw bɛɛ ɲɛ na, ani Faraon ka masaya tun labɛnna ka ɲɛ, Sitanɛ ni mɔgɔ jugu si tun tɛ yen (o la).
10 Masakɛ ye Yusufu tɔgɔ da Sefantifan, ka Potifar denmuso di Yusufu ma, o min tun ye Heliopolis sarakalasebaa denmuso ye, tobilikɛla kuntigi.
11 Yusufu jɔlen tora Faraon ɲɛkɔrɔ don min na, a si tun bɛ san bisaba la.
12 O san kɔnɔ, Isaka sara. Yusufu y'a fɔ cogo min na a ka sugo fila kɔrɔfɔli la, i n'a fɔ a y'a fɔ cogo min na, san wolonwula falen kɛra Misira jamana bɛɛ la, ani Misira jamana ye sɛnɛfɛn caman sɔrɔ, sumanikɛlan kelen (ka kɛmɛ tan ni segin bɔ).
13 Yusufu ye dumuni lajɛ dugu kelen-kelen bɛɛ kɔnɔ fo u ka fa ɲɔ na fo u ma se ka a jate tugun ka a suman a caya kosɔn.

SABABU 41NAN

1 Jubile san binaani ni duurunan na, dɔgɔkun filanan na, (ani) san filanan na, [2165 AM] Juda ye muso dɔ ta a denkɛ fɔlɔ Eri ye, Aram denmusow cɛma, o tɔgɔ ye ko Tamar.
2 Nka a y'a koniya, a ma da a fɛ, katuguni a ba tun bɛ Kanan denmusow la, a tun b'a fɛ ka a ba somɔgɔw muso ta, nka a fa Juda ma sɔn o ma.
3 Juda denkɛ fɔlɔ Er min tun ye mɔgɔ jugu ye, Matigi y'a faga.
4 Juda y'a fɔ a balimakɛ Onan ye ko: 'I ka taa i balimakɛ muso fɛ ka cɛ balimakɛ ka baara kɛ a ye, ka bɔnsɔn lamɔ i balimakɛ ye.'
5 Onan y'a dɔn ko kisɛ tɛna kɛ a ta ye, (nka) a balimakɛ kelenpe ta, a donna a balimakɛ muso ka so, ka kisɛ bɔn duguma, a kɛra jugu ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, a y'a faga.
6 Juda y'a fɔ a denmuso Tamar ye ko: 'I ka to i fa ka so i ko muso cɛ salen fo ne denkɛ Sela ka kɔrɔbaya, ne na i di a ma ka kɛ muso ye.'
7 A bonyalen don. Nka Juda muso Bedsuɛl ma sɔn a denkɛ Sela ka furu. Juda muso Bedsu'el sara [2168 AM] nin dɔgɔkun in san duurunan na.
8 San wɔɔrɔnan na, Juda taara a ka sagaw tigɛ Timina. [2169 AM] U y'a fɔ Tamar ye ko : 'I facɛman bɛ taa Timna ka taa a ka sagaw tigɛ.'
9 A y'a muso cɛ salen ka finiw bɔ, ka fini don, k'a yɛrɛ masiri, ka sigi Timna sira da la.
10 Juda tun bɛ taa tuma min na, a y'a sɔrɔ, a y'a miiri ko jatɔmuso don, a y'a fɔ a ye ko: 'A to ne ka don i fɛ'. A y'a fɔ a ye ko Don,' a donna.
11 A y'a fɔ a ye ko: 'Ne ka sara di ne ma'. a y'a fɔ a ye ko : 'Foyi tɛ ne bolo fo ne ka bololanɛgɛ min bɛ ne bolokɔni kan, ani ne ka nɛgɛfugulan, ani ne ka bere min bɛ ne bolo.'
12 A y'a fɔ a ye ko : 'I ka u di ne ma fo i ka n ka sara ci n ma', a y'a fɔ a ye ko : 'Ne na bakɔrɔn dɔ ci i ma'. A y'u di a ma, a donna a fɛ, a ye kɔnɔ ta a fɛ.
13 Juda taara a ka sagaw fɛ, a taara a fa ka so.
14 Juda ye bakɔrɔn dɔ ci a ka sagagɛnna bolo, o min tun ye Adulam ye, nka a m'a sɔrɔ. a y'o yɔrɔ mɔgɔw ɲininka ko: 'Jatɔmuso min tun bɛ yan, o bɛ min?' U y'a fɔ a ye ko: ‘Jatɔmuso si tɛ an fɛ yan.’
15 A seginna ka na a ladɔnniya, k'a fɔ a ye ko a ma a sɔrɔ ko: 'Ne ye o yɔrɔ mɔgɔw ɲininka, u y'a fɔ ne ye ko: «Jatɔmuso si tɛ yan.» ' .
16 A y'a fɔ ko : 'A ka u mara walisa an kana kɛ tulonko sababu ye.' A ye kalo saba kɛ tuma min na, a y'a jira ko a kɔnɔma don, u y'a fɔ Juda ye ko: 'I denmuso Tamar, kɔnɔ ta jatɔya fɛ.'
17 Juda taara a fa ka so, k’a fɔ a fa n’a balimakɛw ye ko: ‘Aw ka a labɔ, u k’a jeni, katuguni a ye nɔgɔlenya kɛ Israɛl.
18 U y'a labɔ ka taa a jeni tuma min na, a ye bololanɛgɛ ni nɛgɛfugulan ani bere ci a facɛ ma k'a fɔ a ye ko: 'Nin ye jɔn ta ye, katuguni ne kɔnɔma donna ale de fɛ.'
19 Juda sɔnna o ma k'a fɔ ko: ‘Tamar ka tilennenya ka bon ni ne ye.
20 O de kosɔn u kana a jeni' O de kosɔn a ma di Sela ma, a ma gɛrɛ a la tugun.
21 O kɔfɛ, a ye denkɛ fila bange, Perez [2170 AM] ani Zera, nin dɔgɔkun filanan san wolonwulanan na.
22 Yusufu ye san wolonwula minnu kofɔ Faraon ye, o san wolonwula dafara.
23 Juda sɔnna a ma ko a ye wale min kɛ, o ye kojugu ye, katuguni a tun dalen bɛ a denmuso fɛ, a y'a jate ko koniya ye a ɲɛ kɔrɔ, wa a sɔnna a ma ko a ye sariya tiɲɛ, ka fili, katuguni a ye a denkɛ dawolo da, ka kasi ani ka delili daminɛ Matigi ɲɛkɔrɔ a ka sariya tiɲɛni kosɔn.
24 An y'a fɔ a ye sugo la ko yafa dira a ma, katuguni a ye delili kɛ ni kɔnɔnajɛya ye, ka kasi, nka a ma o kɛ tugun.
25 A ye yafa sɔrɔ katuguni a y'a kɔdon ka bɔ a ka jurumu ni a ka dɔnbaliya la, katuguni a ye sariya tiɲɛ kosɛbɛ an ka Ala ɲɛ kɔrɔ. mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o kɛ ten, mɔgɔ o mɔgɔ bɛ da a bamuso fɛ, u k'a jeni ni tasuma ye walisa a ka jeni o kɔnɔ, katuguni nɔgɔ ni nɔgɔ bɛ u kan, tasuma k'u jeni.
26 I ka ci fɔ Israɛldenw ye ko nɔgɔlen si kana kɛ u cɛma, katuguni mɔgɔ o mɔgɔ bɛ da a denmuso wala a bamuso fɛ, o ye nɔgɔli kɛ. Cɛ min dalen bɛ a fɛ, u ka o jeni ni tasuma ye, ani muso fana, o cogo kelen na, a na diminya ni ɲangili kɔsegin Israɛl kan.
27 An y'a fɔ Juda ye ko a denkɛ fila ma da a fɛ, o de y'a to a bɔnsɔn sabatira ka se bɔnsɔn filanan ma.
28 A ɲɛ kelen de y'a to a taara ɲangili ɲini, o kɔrɔ ye ko ka kɛɲɛ ni Ibrahima ka kiritigɛ ye, a ye min fɔ a denkɛw ye, Juda tun y'a ɲini k'a jeni tasuma la.

SABABU 42NAN

1 Jubile san binaani ni duurunan dɔgɔkun sabanan san fɔlɔ la, kɔngɔ y'a daminɛ ka na [2171 AM] jamana kɔnɔ, sanji ma sɔn ka di dugukolo ma, bawo fɛn si ma bin.
2 Dugukolo kɛra den ye, nka dumuni tun bɛ Misira jamana na, katuguni Yusufu ye jamana kisɛw lajɛ san wolonwula kɔnɔ, ka a mara.
3 Misirakaw taara Yusufu fɛ walisa a ka dumuni di u ma, a ye san fɔlɔ suman marayɔrɔw da wuli, ka o feere jamana mɔgɔw ma sanu la.
4 <Kɔngɔba donna Kanan jamana na>, Yakuba y'a mɛn ko dumuni bɛ Misira, a y'a denkɛ tan ci ka taa dumuni di a ma Misira. nka a ma Bɛnzamɛn ci , <Yakuba denkɛ tan> sera <misira> minnu taara (yen) cɛma .
5 Yusufu y'u dɔn, nka u m'a dɔn, a kumana u fɛ ka u ɲininka. ‘Aw tɛ sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ye wa aw ma na jamana gɛrɛgɛrɛw sɛgɛsɛgɛ wa? ‘A y’u bila dɔgɔtɔrɔso la.
6 O kɔ, a y'u hɔrɔnya kokura, ka Simeɔn kelen minɛ k'a balima kɔnɔntɔn bila ka taa.
7 A ye u ka bɔrɔw fa ɲɔ la, ka u ka sanu don u ka bɔrɔw kɔnɔ, nka u m'a dɔn.
8 A y'a fɔ u ye ko u ka na n'u dɔgɔkɛ ye, katuguni u tun y'a fɔ a ye ko u fa ni u dɔgɔkɛ ɲɛnama don.
9 U bɔra Misira jamana na ka taa Kanan jamana na. U y'a fɔ u fa ye ko minnu kɛra u la, ani jamanatigi ye kuma jugu fɔ u ye cogo min na, ka Simeɔn minɛ fo u ka na ni Bɛnzamɛn ye.
10 Yakuba ko: ‘Aw ye ne denw bɔsi ne la! Yusufu tɛ yen ani Simeɔn fana tɛ yen, aw na Bɛnzamɛn ta ka taa. I ka juguya sera ne ma.
11 'A ko: 'Ne denkɛ tɛna jigin ni aw ye, n'a sɔrɔ a kana bana. Katuguni u ba ye denkɛ fila bange, kelen halakira, aw na nin fana ta ne fɛ.» Ni a bɛ se ka kɛ ko sumaya tun bɛ a la sira kan, aw tun bɛna ne ka kɔrɔya jigin ni dusukasi ye fo ka se saya ma.’
12 A y'a ye ko u ka wari seginna u kelen-kelen bɛɛ ma u ka bɔrɔ kɔnɔ, o de kosɔn a siranna ka a ci.
13 Kɔngɔba cayara ka juguya Kanan jamana na ani jamana bɛɛ la fo Misira jamana na, katuguni Misirakaw caman tun ye u ka kisɛw mara dumuni kama kabini u ye Yusufu ye a bɛ kisɛw lajɛ ɲɔgɔn fɛ k'u bila fɛnmarayɔrɔw la k'u mara kɔngɔ sanw kama.
14 Misirakaw tun bɛ balo o la u ka kɔngɔ san fɔlɔ kɔnɔ.
15 Israɛl y'a ye tuma min na ko kɔngɔba donna jamana kɔnɔ, ko kisi tɛ yen, a y'a fɔ a denkɛw ye ko: 'A' ye segin ka dumuni di an ma walisa an kana sa.'
16 U ko: ‘An tɛna taa. fo ni an dɔgɔkɛ taara n'an ye, an tɛna taa.'
17 Israɛl y'a ye ko ni a ma a ci u fɛ, u bɛɛ na halaki kɔngɔ kosɔn
18 Rubɛn y'a fɔ ko: 'A di ne bolo, ni ne ma na n'a ye i fɛ, i ka ne denkɛ fila faga a ni nɔ na.'
19 A y'a fɔ a ye ko: 'A tɛna taa n'i ye.' Juda gɛrɛla k’a fɔ ko: ‘A ci ne fɛ, ni ne ma na n’a ye i fɛ, a to ne ka jalaki ta i ɲɛkɔrɔ ne ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ.’
20 A y'a ci n'u ye nin dɔgɔkun san filanan na, kalo tile fɔlɔ la, u sera Misira jamana na ni taabagaw bɛɛ ye, ka nilifɛnw sɔrɔ u bolo, stacte ni amande ani terebinth nuts ani mɔni saniyalen.
21 U taara u jɔ Yusufu ɲɛkɔrɔ, a ye a balimakɛ Bɛnzamɛn ye, a y'a dɔn, a y'a fɔ u ye ko: «Aw dɔgɔkɛ nin don wa?» U y'a fɔ a ye ko: 'Ale de don.' A ko Matigi ka nɛɛma kɛ i la, ne denkɛ!'
22 A y'a bila ka don a ka so kɔnɔ, a nana ni Simeɔn ye u fɛ, ka dumuni kɛ u ye, u nana ni nilifɛn min ye u bolo, u ye o di a ma.
23 U ye dumuni kɛ a ɲɛ kɔrɔ, a ye niyɔrɔ di u bɛɛ ma, nka Bɛnzamɛn ka niyɔrɔ tun ka bon ni u bɛɛ ta ye siɲɛ wolonwula.
24 U ye dumuni kɛ ka minni kɛ ka wuli ka to u ka faliw fɛ.
25 Yusufu ye fɛɛrɛ dɔ labɛn walasa k'u hakilinaw dɔn ni hɛrɛ miiriliw bɛ u cɛma, wa a y'a fɔ so kuntigi ye ko: 'Aw ka u ka bɔrɔw bɛɛ fa dumuni na, ka u ka wari segin u ma u ka minɛnw kɔnɔ, ka ne ka jifilen, warijɛ jifilen min na, ne bɛ min kɔnɔ, k'o don denmisɛnninw ka bɔrɔ kɔnɔ, ka u bila ka taa.'

SABABU 43NAN

1 Yusufu y'a fɔ a ye cogo min na, a y'o kɛ, ka u ka bɔrɔw bɛɛ fa dumuni na u ye, ka u ka wari don u ka bɔrɔw kɔnɔ, ka jifilen don Bɛnzamɛn ka bɔrɔ kɔnɔ.
2 U taara sɔgɔmada joona fɛ, u bɔra yen tuma min na, Yusufu y'a fɔ a ka so kuntigi ye ko: 'I ka u nɔfɛ, ka boli ka taa u minɛ, k'a fɔ ko: «Katuguni aw ye kojugu kɛ ne la, aw ye warijɛ jifilen sonya ne fɛ, ne makɛ bɛ min min na.» Aw ka na n'u dɔgɔkɛ lasegin ne ma, ka (a) lase joona sanni ne ka taa ne ka kiritigɛyɔrɔ la.'
3 A bolila ka tugu u nɔfɛ k'a fɔ u ye ka kɛɲɛ ni nin kumaw ye.
4 U y’a fɔ a ye ko: ‘Ala k’a bali i ka jɔnw kana nin ko in kɛ, ka minɛn si sonya i matigi ka so kɔnɔ, an ye wari min sɔrɔ an ka bɔrɔw kɔnɔ siɲɛ fɔlɔ la, anw i ka baarakɛlaw ye minnu lasegin ka bɔ Kanan jamana na.
5 O tuma na fɛ, an ka kan ka minɛn o minɛn sonya cogo di? A filɛ, anw ni an ka bɔrɔw bɛ ɲinini kɛ yan, i mana jifilen sɔrɔ yɔrɔ o yɔrɔ an cɛma mɔgɔ o mɔgɔ ka bɔrɔ kɔnɔ, a ka faga, anw ni an ka faliw bɛna baara kɛ i makɛ ye.'
6 A y'a fɔ u ye ko: 'Ne bɛ cɛ min sɔrɔ, ne bɛna o kelen ta ka kɛ jɔn ye, aw na segin hɛrɛ la aw ka so.'
7 A tun bɛ ka ɲinini kɛ u ka minɛnw kɔnɔ, k'a daminɛ kɔrɔba la ka laban a dɔgɔkɛ la, o y'a sɔrɔ Bɛnzamɛn ka bɔrɔ kɔnɔ.
8 U y'u ka finiw tigɛ ka doni don u ka faliw la, ka segin dugu kɔnɔ ka se Yusufu ka so, u bɛɛ y'u biri duguma a ɲɛ kɔrɔ.
9 Yusufu y'a fɔ u ye ko: 'Aw ye kojugu kɛ.' U ko: ‘An bɛna mun fɔ ani an bɛna an yɛrɛ lafasa cogo di? An makɛ y'a ka jɔnw ka jurumuw dɔn. a filɛ, an ye an matigi ka jɔnw ye, an ka faliw fana.
10 Yusufu y'a fɔ u ye ko: ‘Ne fana bɛ siran Matigi ɲɛ. Aw kɔni, aw ka taa aw ka so, ka aw balimakɛ ka kɛ ne ka jɔn ye, katuguni aw ye kojugu kɛ.» Aw m'a dɔn ko mɔgɔ ka di a ka jifilen ye i ko ne ni nin jifilen in ka di wa? O bɛɛ n'a ta, aw y'a sonya ne la.'
11 Juda y'a fɔ ko: 'Ne makɛ, i ka jɔnkɛ ka kuma dɔ fɔ ne matigi tulo la, i ka jɔnkɛ ba ye balimakɛ fila bange an fa ye: kelen taara, a tununna, a ma sɔrɔ, a kelen tora a ba la, i ka jɔnkɛ an fa b'a kanu, a ka ɲɛnamaya fana sirilen bɛ nin ɲɛnamaya la (lad) ye.

12 Ni an taara i ka jɔnkɛ an fa fɛ, ni cɛnin tɛ an fɛ, a na sa, an na an fa jigin ni dusukasi ye fo ka se saya ma.
13 Sisan, a to ne, i ka jɔnkɛ, ka to cɛnin nɔ na i n'a fɔ ne makɛ ka jɔn, ka cɛnin bila ka taa n'a balimaw ye, katuguni ne kɛra dannayakɛla ye a bolo i ka jɔn an fa bolo, ni ne ma na n'a lasegin, i ka jɔnkɛ na jalaki mɛn an fa la fo abada.'
14 Yusufu y'a ye ko u bɛɛ bɛ bɛn ɲɔgɔn ka ɲumanya ma, a ma se k'a yɛrɛ tanga, a y'a fɔ u ye ko ale de ye Yusufu ye.
15 A ye baro kɛ n'u ye Heburukan na, a y'i bin u kɔ kan ka kasi.
16 Nka u m'a dɔn, u y'a daminɛ ka kasi. A y'a fɔ u ye ko: 'Aw kana kasi ne kosɔn, nka aw ka teliya ka na ni ne fa ye ne fɛ. Aw y'a ye ko ne da de bɛ kuma ani ne balima Bɛnzamɛn ɲɛw b'a ye.»
17 A filɛ nin ye kɔngɔ san filanan ye, san duuru bɛ yen hali bi, suman tigɛ ni jiri den ni sɛnɛ tɛ kɛ.
18 Aw ni aw ka somɔgɔw ka jigin joona, walisa aw kana halaki kɔngɔ fɛ, aw kana dusukasi aw bolofɛnw kosɔn, katuguni Matigi ye ne ci ka kɔn aw ɲɛ ka kow labɛn walisa mɔgɔ caman ka ɲɛnamaya.
19 A fɔ ne fa ye ko ne ɲɛnama don hali bi, aw y'a ye ko Matigi ye ne kɛ Faraon fa ye, ka ne kɛ a ka so ni Misira jamana bɛɛ kunna.
20 Matigi ye nafolo ni nɔɔrɔ min di ne ma, i ka o fɔ ne fa ye.'
21 Faraon ka ci fɔlen fɛ, a ye wotoro ni dumunifɛnw di u ma sira la, ka fini kulɛri caman ni warijɛ di u bɛɛ ma.
22 A ye finiw ni warijɛ ani fali tan ci u fa ma, minnu tun bɛ ɲɔ ta, a y'u bila ka taa.
23 U taara k'a fɔ u fa ye ko Yusufu ɲɛnama don, ko a bɛ ɲɔ suman dugukolo siyaw bɛɛ ma, ko ale de ye Misira jamana bɛɛ kuntigi ye.
24 U fa ma da o la, katuguni a hakili tun tiɲɛnen don. nka Yusufu ye wotoro minnu ci, a ye olu ye tuma min na, a ni ɲɛnamaya seginna, a ko: 'Ni Yusufu ɲɛnama don, o bɛ se ne ma; Ne na jigin ka taa a ye sani ne ka sa.'

SABABU 44NAN

1 Israɛl bɔra Haran ka bɔ a ka so kalo sabanan kalo kura don na, ka kali kɔlɔn sira fɛ, ka saraka bɔ a fa Isaka ka Ala ye nin kalo wolonwulanan na.
2 Yakuba hakili jigira o sugo la, a ye min ye Betɛli la, a siranna ka jigin Misira.
3 A tun b'a fɛ ka kuma ci Yusufu ma ko a ka na Yesu fɛ, k'a sɔrɔ a ma jigin, a tora yen tile wolonwula, n'a sɔrɔla a bɛ se ka yelifɛn dɔ ye ko a ka to yen wala a ka jigin.
4 A ye jiriden fɔlɔw suman tigɛ seli kɛ ni suman kɔrɔ ye, katuguni kisɛ bolomafara si tun tɛ Kanan jamana bɛɛ la, katuguni kɔngɔ tun bɛ baganw ni baganw ni kɔnɔw bɛɛ kan, ani hadamadenw fana kan.
5 O don tan ni wɔɔrɔ don, Matigi y'i yɛrɛ jira a la k'a fɔ a ye ko: 'Yakuba, Yakuba'. A ko: «Ne filɛ nin ye.» A y'a fɔ a ye ko: 'Ne ye i bɛnbaw ka Ala ye, Ibrahima ni Isaka ka Ala. i kana siran ka jigin Misira, katuguni ne na siya belebele kɛ i ye yen ne na jigin i fɛ, ne na i lasegin (segin), i na su don nin jamana in na, Yusufu na a bolow da i ɲɛw kan.
6 Aw kana siran. jigin Misira.'
7 A denkɛw ni a denkɛw wulila ka u fa ni u bolofɛnw bila wotorobaw kan.
8 Israɛl wulila ka bɔ kalili kɔlɔn kɔnɔ nin kalo sabanan tile tan ni wɔɔrɔ la, ka taa Misira jamana la.
9 Israɛl ye Juda bila ka taa a ɲɛfɛ a denkɛ Yusufu fɛ walisa ka Gosɛn jamana sɛgɛsɛgɛ, katuguni Yusufu tun y'a fɔ a balimaw ye ko u ka na sigi yen walisa u ka se a kɛrɛfɛ.
10 Nin tun ye dugukolo (dugukolo) ɲumanba ye Misira jamana kɔnɔ, ani a kɛrɛfɛ, u bɛɛ (u bɛɛ) ani baganw fana.
11 Yakuba denkɛ minnu taara Misira ni u fa Yakuba ye, olu tɔgɔw filɛ nin ye.
12 Rubɛn, Israɛl denkɛ fɔlɔ. A denkɛw Enɔki ni Palu ni Ɛsirɔni ni Karmi-duuru tɔgɔ ye nin ye.
13 Simeɔn ni a denkɛw. A denkɛw tɔgɔw filɛ nin ye: Jemuɛl ni Yamin ni Ohadi ni Yakin ni Zohar ni Saul, Zefate muso wolonwula denkɛ.
14 Levi ni a denkɛw. A denkɛw tɔgɔw filɛ nin ye: Gɛrɛsɔn ni Kohati ni Merari-naani.
15 Juda ni a denkɛw. A dencɛw tɔgɔw filɛ nin ye: Sela ni Pɛrɛsi ni Zera-naani.
16 Isakar ni a denkɛw. A denkɛw tɔgɔw filɛ nin ye: Tola ni Fuwa ni Yasub ni Simrɔn-duuru.
17 Zebulon ni a denkɛw. A denkɛw tɔgɔw filɛ nin ye: Sered ni Elɔn ni Yahɛlɛl-naani.
18 Lea ye Yakuba denkɛw ni u denkɛ minnu bange Mezopotami, olu ye mɔgɔ wɔɔrɔ ye, ani u balimamuso kelen, Dina, ani Leya denkɛw bɛɛ, ani u denkɛ minnu taara ni u fa Yakuba ye Misira, olu si tun ye san mugan ni kɔnɔntɔn ye, u fa Yakuba tun bɛ u fɛ, u si tun ye san bisaba ye.
19 Lea ka jɔnmuso Zilpa denkɛw fana tun bɛ yen, Yakuba muso.
20 U denkɛ minnu taara ni a ye Misira, olu tɔgɔw filɛ nin ye. Gad denkɛw ye Sifiyɔn ni Hagi ni Sunini ni Ɛzbɔni ni <Eri> ni Areli ni Arodi-8 ye.
21 Aser denkɛw tun ye Imna ni Iswa ni <Ishwi> ni Beriya ni Serah ye, u balimamuso kelen-kelen.
22 U bɛɛ tun ye mɔgɔ tan ni naani ye, Leya ta bɛɛ tun ye binaani ni naani ye.
23 Yakuba muso Rasɛl dencɛw tun ye Yusufu ni Bɛnzamɛn ye.
24 Yusufu wolola Misira, sani a fa ka na Misira.
25 Bɛnzamɛn denkɛw tun ye Bela ni Bekɛri ni Asbɛl ni Gera ni Naaman ni Ehi ni Rosi ni Mupim ni Hupim ni Ardi tan ni kelen ye.
26 Rasɛli bɛɛ tun ye tan ni naani ye.
27 Yakuba muso Rasɛli ka jɔnmuso Bilha denkɛw tun ye Dan ni Naftali ye.
28 U denkɛ minnu taara n'u ye Misira, olu tɔgɔw filɛ nin ye. Dan dencɛw tun ye Husimu ni Samɔn ni Asudi ye. ani 'Ijaka, ani Salomɔn-wɔɔrɔ.
29 U donna Misira san min na, u sara.
30 Naftali denkɛw tɔgɔw ye Yahziɛl ni Guni ni Jezer ani Salum ani Iv.
31 Iv min wolola kɔngɔ sanw kɔfɛ, o sara Misira.
32 Rasɛli bɛɛ tun ye mugan ni wɔɔrɔ ye.
33 Yakuba minnu taara Misira, olu bɛɛ tun ye mɔgɔ biwolonwula ye. A denw ni a denw denw bɛɛ ye bi wolonwula ye, nka mɔgɔ duuru sara Misira ka kɔn Yusufu ɲɛ, u ma den sɔrɔ.
34 Kanan jamana la, Juda denkɛ fila sara, Er ni Onan, den si ma sɔrɔ u la, Israɛldenw ye mɔgɔ halakilenw su don, ka u jate siya biwolonwula cɛma.

SABABU 45NAN

1 Israɛl taara Misira jamana na, Gosɛn jamana na, kalo kura don naaninan na [2172 AM]. kalo , san filanan na , san bi naani ni duurunan dɔgɔkun sabanan na .
2 Yusufu taara a fa Yakuba kunbɛn Gosɛn jamana na, a y'i bin a fa kɔ kan ka kasi.
3 Israɛl y'a fɔ Yusufu ye ko: 'Sisan, a to ne ka sa kabini ne ye i ye.
4 A bɛ se ne ma ko ne ye i ɲɛda ye ka ne to ɲɛnamaya la. Ɔwɔ, ne ye yelifɛn min ye Betɛli la, o ye tiɲɛ ye. Matigi ne ka Ala ka tanu fo abada, a tɔgɔ ka tanu.'
5 Yusufu n'a balimakɛw bɛ dumuni kɛ u fa ɲɛ kɔrɔ ka diwɛn min, Yakuba nisɔndiyara kosɛbɛ, katuguni a ye Yusufu ye a ni a balimakɛw bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ a ɲɛ kɔrɔ, a ye dugawu kɛ fɛn bɛɛ Dabaga ye min y'a mara, ka a denkɛ tan ni fila mara a ye.
6 Yusufu tun ye sigiyɔrɔ di a fa ni a balimakɛw ma ka kɛ nilifɛn ye Gosɛn jamana na ani Ramɛsɛsi ani a lamini mara bɛɛ la. Israɛl ni a denkɛw sigilen tun bɛ Gosɛn jamana na, Misira jamana ni Israɛl jamana yɔrɔ bɛɛ la ɲuman tun bɛ san kɛmɛ ni bisaba bɔ tuma min na a nana Misira.
7 Yusufu ye a fa ni a balimakɛw ni u bolofɛnw fana balo ni dumuni ye, kɔngɔba san wolonwula kɔnɔ.
8 Misira jamana tɔɔrɔla kɔngɔ kosɔn, Yusufu ye Misira jamana bɛɛ sɔrɔ Faraon bolo dumuni sara la, ka jama ni u ka baganw ni fɛn bɛɛ minɛ Faraon ye.
9 Kɔngɔ sanw dafara, Yusufu ye kisɛ ni dumuni di jama ma jamana kɔnɔ, u ka se ka danni kɛ (dugukolo la) san 8nan na, katuguni baji tun ye Misira jamana bɛɛ fa.
10 Kɔngɔ san wolonwula kɔnɔ, a tun falen don, a ye ji kɛ yɔrɔ damadɔw dɔrɔn na baji da la, nka sisan, a falenna ani Misirakaw ye dugukolo dan, a ye ɲɔ caman bɔ o san na.
11 O kɛra [2178 AM] san fɔlɔ ye, san naani ni duurunan dɔgɔkun naaninan na.
12 Yusufu ye suman tigɛlen tila duurunan ta masakɛ ye, ka tila naani to u ye dumuni ni kisɛw kama, Yusufu ye o kɛ sariya ye Misira jamana ye fo ka na se bi ma.
13 Israɛl ye san tan ni wolonwula kɛ Misira jamana na, a ye san kɛmɛ ni bi naani ni wolonwula kɛ san kɛmɛ ni bi naani ni wolonwula, a sara jubile san naani ni duurunan dɔgɔkun duurunan san naaninan na.
14 Israɛl ye dugawu kɛ a denkɛw la sani a ka sa, ka fɛn o fɛn fɔ u ye Misira jamana na. Fɛn min bɛna kɛ u la laban donw na, a y'o ladɔnniya u la, ka duba u ye ka tilayɔrɔ fila di Yusufu ma jamana kɔnɔ.
15 A sunɔgɔra a bɛnbaw fɛ, a su donna kɔba fila kɔnɔ Kanan jamana na, a fa Ibrahima kɛrɛfɛ kaburu kɔnɔ, a ye min sɔgɔ a yɛrɛ ye kɔba fila kɔnɔ Heburun jamana na.
16 A y'a ka kitabuw ni a bɛnbaw ka kitabuw bɛɛ di a denkɛ Levi ma walisa a k'u mara ani k'u kuraya a denw ye fo ka na se bi ma.

SABABU 46NAN

1 Yakuba salen kɔfɛ, Israɛldenw cayara Misira jamana na, u kɛra siyaba ye, u dusukun kelen tun bɛ ɲɔgɔn na, fo o balimakɛ ye balima kanu ani mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ y'a balimakɛ dɛmɛ, u cayara kosɛbɛ, ka caya kosɛbɛ, dɔgɔkun tan [2242 AM] san tan, Yusufu ka ɲɛnamaya donw bɛɛ kɔnɔ.
2 Sitanɛ ni kojugu si ma kɛ Yusufu ka ɲɛnamaya kɔnɔ a fa Yakuba kɔfɛ, katuguni Misirakaw bɛɛ tun bɛ bonya da Israɛldenw kan Yusufu ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ.
3 Yusufu sara a si tun ye san kɛmɛ ni tan ye. A ye san tan ni wolonwula kɛ Kanan jamana na, a ye san tan kɛ jɔn ye, ka san saba kɛ kaso la, ka san biwɔɔrɔ kɛ masakɛ ka fanga kɔrɔ, ka Misira jamana bɛɛ mara.
4 A ni a balimaw bɛɛ ani a bɔnsɔn bɛɛ sara.
5 A ye ci bila Israɛldenw ma sani a ka sa, u ka taa n'a ka kolotugudaw ye n'u bɔra Misira jamana na.
6 A y'u kali a kolow ko la, k'a masɔrɔ a tun b'a dɔn ko Misirakaw tɛna a su don tugun Kanan jamana na, katuguni Kanan masakɛ Makamaron tun sigilen bɛ Asiri jamana na, a ye kɛlɛ kɛ kɔdingɛ kɔnɔ ni Misira masakɛ ye, k'a faga yen, ka tugu Misirakaw nɔfɛ fo ka se Ɛrmɔn da la.
7 Nka a ma se ka don, katuguni masakɛ kura dɔ kɛra Misira masakɛ ye, a barika tun ka bon n'a ye, a seginna Kanan jamana na, Misira daaw datugulen don, mɔgɔ si ma bɔ, mɔgɔ si ma don Misira.
8 Yusufu sara jubile san binaani ni wɔɔrɔnan na, dɔgɔkun wɔɔrɔnan na, san filanan na, u y'a su don Misira jamana na, [2242 AM] a balimakɛw bɛɛ sara a kɔfɛ.
9 Misira masakɛ taara kɛlɛ kɛ ni Kanan masakɛ ye [2263 AM] Jubile san binaani ni wolonwulanan na, san filanan dɔgɔkun filanan na, Israɛldenw ye Yakuba bɔnsɔnw kolo bɛɛ labɔ ni Yusufu kolo tɛ, ka u su foro kɔnɔ, kulu fila kɔnɔ.
10 U fanba seginna Misira, nka u dɔw tora Heburun kuluw la, i fa Amramu tora u fɛ.
11 Kanan masakɛ ye se sɔrɔ Misira masakɛ kan, a ye Misira daaw datugu.
12 A ye fɛɛrɛ jugu dɔ labɛn Israɛldenw kama walasa k'u tɔɔrɔ ani a y'a fɔ Misirakaw ye ko: 'A filɛ Israɛldenw cayara ka caya ka tɛmɛ anw kan.
13 Aw ka na an ka hakilitigiya kɛ u fɛ sani u ka caya kojugu, ka u tɔɔrɔ jɔnya la sani kɛlɛ ka na an kan ani sani olu fana ka an kɛlɛ. n'o tɛ, u na fara an juguw kan, k'u labɔ an ka jamana kɔnɔ, k'a masɔrɔ u dusukunw n'u ɲɛda bɛ Kanan jamana fan fɛ.'
14 A ye baarakɛlaw bila u kun na walisa ka u tɔɔrɔ jɔnya la. U ye dugu barikamaw jɔ Faraon ni Pitɔmu ni Raamsɛsi ye ani u ye kogow bɛɛ jɔ ani kogo minnu binna Misira duguw kɔnɔ.
15 U y'u bila baara la ni timinandiya ye, ni u ye kojugu kɛ u la ka taa a fɛ, u tun bɛ ka caya ka taa a fɛ.
16 Misirakaw ye Israɛldenw haramu.

SABABU 47NAN

1 Dɔgɔkun wolonwulanan na, san wolonwulanan na, Jubile san binaani ni wolonwulanan na, i fa bɔra Kanan jamana na, i wolola dɔgɔkun naaninan na, a san wɔɔrɔnan na, san naani ni seeginnan na. o tun ye tɔɔrɔ waati ye Israɛldenw kan.
2 Misira masakɛ Faraon ye ci fɔ u ma ko u ka u den cɛmanw bɛɛ fili baji la.
3 U y'u fili kalo wolonwula kɔnɔ fo ka se i wolodon ma
4 I ba ye i dogo kalo saba kɔnɔ. A ye kurunba dɔ dila i ye, k'a datugu ni bɔgɔdaga ni nɔgɔ ye, k'a bila darapow la baji

da la, ka i bila o kɔnɔ tile wolonwula, i ba nana su fɛ ka sin di i ma, tile fɛ, i balimamuso Miriam y'i kɔlɔsi kɔnɔw ma.
5 O donw la, Faraon denmuso Tarmuti nana ko ba la, a ye i kan mɛn, a y'a fɔ a ka sungurunninw ye ko u ka i labɔ, u nana ni i ye a fɛ.
6 A ye i bɔ kurun kɔnɔ, a hinɛ donna i la.
7 I balimamuso y'a fɔ a ye ko: 'Yala ne bɛ taa Heburu muso dɔ wele ka na nin den in sin ka sin di i ma wa?'
8 A ko <a> ko : 'Taa.' A taara i ba Jokebɛdi wele, a y'a ka sara di a ma, ka sin di i ma.
9 O kɔfɛ, i kɔrɔla tuma min na, u taara ni i ye Faraon denmuso fɛ, i kɛra a denkɛ ye, i fa Amram ye sɛbɛnni kalan i ye, i kɛlen kɔ ka dɔgɔkun saba kɛ, u nana ni i ye masakɛ ka so kɔnɔ.
10 I ye dɔgɔkun saba kɛ kiritigɛso la fo waati [2351-] i bɔra masakɛ ka so kɔnɔ ka Misiraka dɔ ye a bɛ ka i terikɛ bugɔ min tun ye [2372 AM] Israɛl bɔnsɔn ye, i y'a faga k'a dogo cɛncɛn na.
11 Tile filanan na, i ni Israɛl den fila ye kɛlɛ kɛ ɲɔgɔn fɛ, i y'a fɔ kojugukɛla ye ko: ‘Mun na i bɛ i balima bugɔ?’
12 A dimina ka dimi, a y’a fɔ ko: ‘Jɔn y’i kɛ kuntigi ni kiritigɛla ye an kun na? I b'a miiri ko i na ne faga i ko i ye Misiraka faga kunun wa?' I siranna ka boli o kumaw kosɔn.

SABABU 48NAN

1 Jubile san binaani ni kɔnɔntɔnnan dɔgɔkun sabanan san wɔɔrɔnan na, i taara sigi <[2372 AM] Midian jamana>, dɔgɔkun duuru ni san kelen. I seginna Misira jamana na dɔgɔkun filanan na san filanan na san biduurunan na.
2 E yɛrɛ b'a dɔn a ye min fɔ i ye [2410 AM] Sinayi kulu kan, ani masakɛ Mastêmâ tun b'a fɛ ka min kɛ i la n'i seginna Misira <sira kan n'i y'a kunbɛn siyɔrɔ la>.
3 A ma a ɲini ni a ka sebaaya bɛɛ ye ka i faga ka Misirakaw kisi i bolo, k'a ye ko i cilen don ka taa Misirakaw ka kiri tigɛ ani ka u hakɛ bɔ wa?
4 Ne y'i kisi a bolo, i ye taamashyɛnw ni kabako minnu kɛ Misira jamana na, i ye olu kɛ Faraon ni a ka so bɛɛ kama, ani a ka jɔnw ni a ka mɔgɔw kama.
5 Matigi ye waleɲumandɔnba kɛ u la Israɛl kosɔn, ka u faga joli ni wuluw ni wuluw ni wuluwuluw ni tobi juguw fɛ minnu bɛ bɔ kɛnɛ kan. ani u ka baganw fana saya fɛ. ani sanbɛlɛ-kabakurunw fɛ, a ye fɛn o fɛn falen u ye, a ye o bɛɛ tiɲɛ o cogo la; Ntumu minnu tora sanbɛlɛ ni dibi fɛ, olu dun. ka <saya fɛ> hadamadenw ni baganw den fɔlɔw la , ani u ka boliw bɛɛ kan , matigi ye waleɲumandɔn kɛ k' u jeni ni tasuma ye .
6 Fɛn o fɛn cilen don i bolo, walisa i ka (o kow) fɔ sani u ka kɛ, ka kuma Misira masakɛ fɛ a ka baarakɛlaw bɛɛ ɲɛkɔrɔ ani a ka mɔgɔw ɲɛkɔrɔ.
7 Fɛn bɛɛ kɛra ka kɛɲɛ ni i ka kumaw ye. Kiiritigɛba tan ni siranba tan nana Misira jamana kan walisa i ka i yɛrɛ sara Israɛl kosɔn.
8 Matigi ye fɛn bɛɛ kɛ Israɛl kosɔn, ani ka kɛɲɛ ni a ka layidu ye, a ye min sigi ni Ibrahima ye, ko a ka u hakɛ bɔ u la, i ko u ye u kɛ jɔnya ye fanga la.
9 Kuntigi Mastêma y'i jɔ i kama k'a ɲini k'i fili Faraon bolo, a ye Misira jinɛw dɛmɛ.
10 An y'a to u ka kojugu minnu kɛ, u wulila ka olu kɛ i ɲɛ kɔrɔ, nka an ma sɔn furaw ka kɛ u bolo.
11 Matigi y'u bugɔ ni kirinni juguw ye, u ma se ka jɔ, katuguni an ye u halaki fo u ma se ka taamashyɛn kelen kɛ.
12 O bɛɛ n'a ta (o) taamasyɛnw ni kabakow bɛɛ, masakɛ Mastêmâ ma maloya bawo a ye jagɛlɛya sɔrɔ ka pɛrɛn Misirakaw ma ko u ka tugu i nɔfɛ ni Misirakaw ka fanga bɛɛ ye, n'u ka wotoroninw ye, ani u ka sow, ani ni Misira jamanaw ka kɛlɛbolow bɛɛ ye.
13 Ne jɔlen tora Misirakaw ni Israɛl cɛ, an ye Israɛl kisi a bolo ani a ka mɔgɔw bolo, Matigi y'u lasegin kɔgɔji cɛma i n'a fɔ dugukolo jalen.
14 A nana ni siya minnu bɛɛ ye ka tugu Israɛl nɔfɛ, Matigi an ka Ala y'u fili kɔgɔji cɛmancɛ la, dingɛ dunba kɔnɔ Israɛldenw jukɔrɔ, i n'a fɔ Misirakaw y'u denw fili baji kɔnɔ cogo min na, a ye u hakɛ ta u 1000.000 la, ani cɛ barikama ni fangatigi ba kelen halakira sinji kelen de kosɔn I ka jamana denw la, u tun ye minnu fili baji la.
15 Tile tan ni naaninan ni tile tan ni duurunan ni tan ni wɔɔrɔnan ni tan ni wolonwulanan ni tan ni seginnan na, masakɛ Mastêma sirilen don ka bila kaso la Israɛldenw kɔfɛ, walisa a kana u jalaki.
16 O don tan ni kɔnɔntɔnnan na, an y'u labila walisa u ka Misirakaw dɛmɛ ka tugu Israɛldenw nɔfɛ.
17 A ye u dusukunw gɛlɛya ka u kuncɛbaw kɛ, Matigi an ka Ala ye fɛɛrɛ tigɛ walisa a ka Misirakaw bugɔ k'u fili kɔgɔji la.
18 O don tan ni naaninan na, an y'a siri walisa a kana jalaki Israɛldenw na don min na u ye minɛnw ni finiw, warijɛ minɛnw ni sanu minɛnw ani nɛgɛminɛnw ɲini Misirakaw fɛ, walisa ka Misirakaw minɛ ka kɛɲɛ ni jɔnya ye, u ye u wajibiya ka baara kɛ min kɔnɔ.
19 An ma Israɛldenw bila ka bɔ Misira bololankolon.

SABABU 49NAN

1 Matigi ye ci min fɔ i ye Tɛmɛnkan seli ko la, i hakili to o la, ko i ka o seli kɛ a waati la kalo fɔlɔ tile tan ni naaninan na, ko i k'a faga sani wula ka se, ani u k'a dun su fɛ tile tan ni duuru wula fɛ kabini tile bintɔ.
2 Katuguni nin su in na - seli daminɛ ni nisɔndiya daminɛ-aw tun bɛ Tɛmɛnkan seli dun Misira, tuma min na Mastêmâ fanga bɛɛ tun bilala ka den fɔlɔw bɛɛ faga Misira jamana kɔnɔ, k'a ta Faraon den fɔlɔw la ka taa a bila jɔnmuso jɔnyalen den fɔlɔw la sɛnɛfɛnw na, ani ka se baganw ma.
3 Matigi ye taamashyɛn min di u ma, o filɛ nin ye: U ye san fɔlɔ sagaden joli ye so o so kɔnɔ, u man kan ka don o so kɔnɔ ka mɔgɔ faga, nka u ka tɛmɛ (o) fɛ, walisa mɔgɔ minnu tun bɛ so kɔnɔ, olu bɛɛ ka kisi, bawo joli taamasyɛn tun bɛ a ɲɛfɛ.
4 Matigi ka sebaaw ye fɛn bɛɛ kɛ ka kɛɲɛ ni Matigi y'a fɔ u ye cogo min na, u tɛmɛna Israɛldenw bɛɛ fɛ, tɔɔrɔ ma na u kan ka baganw walima mɔgɔ walima wulu si halaki u cɛma.
5 O tɔɔrɔba juguyara kosɛbɛ Misira jamana na, so si tun tɛ Misira jamana na, mɔgɔ si ma sa yɔrɔ min na, ani kasi ni kasi.
6 Israɛl bɛɛ tun bɛ Tɛmɛnkan seli sagaden sogo dun, ka diwɛn min, ka tanu, ka dugawu kɛ, ka barika da u bɛnbaw ka Matigi Ala ye, ka bɔ Misira ka jɔnya jugu kɔrɔ.
7 I hakili to bi bi la i ka ɲɛnamaya donw bɛɛ la, ka o labato san o san i ka ɲɛnamaya donw bɛɛ la, siɲɛ kelen san kɔnɔ, a

don na, ka kɛɲɛ ni a sariya bɛɛ ye, i kana o bila kɔfɛ don o don, walima kalo o kalo.
8 O ye sariya banbali ye, min sɛbɛnnen bɛ sankolo sɛbɛnfura kan, Israɛldenw bɛɛ ko la, ko u ka o labato san o san a don na, siɲɛ kelen san kɔnɔ, u bɔnsɔn bɛɛ kɔnɔ. donw dan tɛ, katuguni o latigɛra badaa.
9 Cɛ min hɔrɔnyalen don nɔgɔ ma, ni a ma na o kɛ a don donw na, walisa ka na ni saraka ye min ka di Matigi ɲɛ kɔrɔ, ka dumuni kɛ ka minni kɛ Matigi ɲɛ kɔrɔ a seli don na, o cɛ min saniyalen don, ka surunya a la, o cɛ na tigɛ.
10 Israɛldenw ka na Tɛmɛnkan seli kɛ a waati latigɛlen don na, kalo fɔlɔ tile tan ni naaninan na, wulada fɛ, k'a ta tile tila sabanan na ka taa a bila su tila sabanan na, katuguni tile tilayɔrɔ fila bɛ di yeelen ma, tila sabanan bɛ di wula fɛ.
11 Matigi ye ci min fɔ i ye, i ka o labato wulada cɛma, o filɛ nin ye.
12 A man ɲi ka a faga yeelen waati si la, nka a bɛ dan wula fɛ waati la, ka u dun wulada waati la, fo ka se su tila sabanan ma, ani fɛn o fɛn tora a sogo bɛɛ la k'a ta su tila sabanan na ka taa a fɛ, u k'o jeni ni tasuma ye.
13 U man kan k'a tobi ni ji ye, u man kan k'a dun k'a tobi tasuma kan, u na a dun ni timinandiya ye, a kunkolo ni a kɔnɔna ni a senw na tobi ni tasuma ye, u kana a kolo si kari. katuguni Israɛl bɔnsɔn kolo si tɛna mugumugu.»
14 O de y'a to Matigi ye ci bila Israɛldenw ma ko u ka Tɛmɛnkan seli kɛ a waati latigɛlen don na, u tɛna a kolo si kari. katuguni seli don don, don cilen don, a tɛ se ka tɛmɛ don o don, kalo o kalo, nka a seli don ka kɛ.
15 I k'a fɔ Israɛldenw ye ko u ka Tɛmɛnkan seli kɛ u ka donw bɛɛ kɔnɔ, san o san, siɲɛ kelen san kɔnɔ a waati latigɛlen don na, o na kɛ hakilijigin ye min ka di Matigi ɲɛ kɔrɔ, ani tɔɔrɔ si tɛna na u kan ka mɔgɔ faga wala ka u faga o san kɔnɔ, u bɛ Tɛmɛnkan seli kɛ a waati la cogo bɛɛ la ka kɛɲɛ ni a ka ci fɔlen ye.
16 U tɛna o dun Matigi ka yɔrɔ senuma kɔfɛ, fɔ Matigi ka yɔrɔ senuma ɲɛfɛ, Israɛl jama bɛɛ ka o seli kɛ a waati latigɛlen na.
17 Mɔgɔ o mɔgɔ nana a don don na, o tigi na o dun i ka Ala ka yɔrɔ senuma kɔnɔ Matigi ɲɛ kɔrɔ, k'a ta san mugan ni kɔ la. katuguni a sɛbɛnnen bɛ nin cogo la ani a latigɛra ko u ka o dun Matigi ka yɔrɔ senuma kɔnɔ.
18 Ni Israɛldenw sera jamana min na, Kanan jamana kɔnɔ, ka Matigi ka fanibugu jɔ jamana cɛmancɛ la, u ka kabila dɔ la, fo ka se Matigi ka yɔrɔ senuma jɔli ma o jamana kɔnɔ, u ka na Tɛmɛnkan seli kɛ Matigi ka fanibugu cɛmancɛ la, ka o faga Matigi ɲɛ kɔrɔ san o san.
19 So jɔra Matigi tɔgɔ la u ka ciyɛn jamana kɔnɔ don minnu na, u na taa Tɛmɛnkan seli faga wula fɛ, tilebin fɛ, tile tila sabanan na.
20 U na a joli saraka sarakabɔlan da la, ka a tulu da tasuma kan sarakabɔlan kan, ka a sogo tobilen dun tasuma na so min saniyalen don Matigi tɔgɔ la, o kɛnɛba kɔnɔ.
21 U tɛ se ka Tɛmɛnkan seli kɛ u ka duguw kɔnɔ wala yɔrɔ si la fo Matigi ka fanibugu ɲɛfɛ walima a tɔgɔ sigilen bɛ a ka so ɲɛfɛ. U tɛna fili Matigi ma.»
22 Musa, i ka a fɔ Israɛldenw ye ko u ka Tɛmɛnkan seli kow labato i ko a fɔra i ye cogo min na. I ka a fɔ u ye san o san ani a donw, ani nbuuru fununbali seli, ko u ka nbuuru fununbali dun tile wolonwula, (ani) ko u ka a seli kɛ, ka na ni saraka ye don o don o ɲagali tile wolonwula kɔnɔ Matigi ɲɛ kɔrɔ i ka Ala ka sarakabɔlan kan.
23 Aw ye o seli seli kɛ ni teliya ye, aw bɔra Misira fo aw ka don Suru kungokolon kɔnɔ. K'a masɔrɔ aw y'a dafa kɔgɔji da la.

SABABU 50NAN

1 O sariya kɔfɛ, ne ye lafiɲɛ donw fɔ i ye Sin[ai] kungokolon kɔnɔ, Elim ni Sinayi cɛ.
2 Ne ye jamana ka lafiɲɛ donw fɔ aw ye Sinayi kulu kan, ne ye jubile sanw fɔ aw ye sanw lafiɲɛ donw na.
3 Jamana fana na a ka lafiɲɛ donw labato k'a sɔrɔ u sigilen bɛ a kan, u na jubile san dɔn.
4 O de y'a to ne ye san dɔgɔkunw ni sanw ni jubilew sigi i ye: k'a ta Hadama ka donw na fo ka na se bi ma, [2410 AM] ani dɔgɔkun kelen ni san fila, san binaani bɛ na (daɲɛ kɔrɔ la, 'yɔrɔjan') ka Matigi ka ci fɔlenw dege [2450 AM] fo u ka tɛmɛn ka don Kanan jamana na, ka Jubilen tigɛ ka taa tilebin fɛ.
5 Jubile donw na tɛmɛn fo Israɛl ka saniya ka bɔ jatɔya ni nɔgɔlenya ni nɔgɔlenya ni jurumu ni filiw bɛɛ la, ka sigi ni dannaya ye jamana bɛɛ kɔnɔ, Sitanɛ ni mɔgɔ jugu si tɛna kɛ yen tun, jamana na saniya kabini o waati fo abada.
6 A filɛ ci min bɛ lafiɲɛ donw ko la -ne ye u sɛbɛn i ye- ani a sariyaw ka kiritigɛlaw bɛɛ.
7 I ka baara kɛ tile wɔɔrɔ, nka tile wolonwulanan don ye Matigi i ka Ala ka lafiɲɛ don ye. Aw ni aw denkɛw ni aw ka jɔnmusow ni aw ka jɔnmusow, ani aw ka baganw bɛɛ ani dunan minnu bɛ aw fɛ, aw kana baara si kɛ o la.
8 Cɛ min bɛ baara si kɛ o don na, o tigi bɛ sa: mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o don nɔgɔ, ni min bɛ da a muso fɛ, walima ni mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ ko a bɛna fɛn dɔ kɛ o don na, o tigi bɛ taa taama na sanni ni feereli ko la, ani mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ji bɔ o don kan, a tun ma min labɛn a yɛrɛ ye tile wɔɔrɔnan na, ani mɔgɔ o mɔgɔ bɛ doni dɔ ta ka o doni bɔ a ka fanibugu kɔnɔ walima ka bɔ a ka fanibugu kɔnɔ so bɛna sa.
9 Aw kana baara si kɛ lafiɲɛ don na, fɔ aw ye min labɛn aw yɛrɛ ye tile wɔɔrɔnan na, walisa ka dumuni kɛ, ka minni kɛ, ka lafiɲɛ, ka lafiɲɛ don mara baara bɛɛ la o don na, ani ka Matigi aw ka Ala tanu, ale min ye seli don ni don senuma di aw ma.
10 Matigi ye bonya min di Israɛl ma, o ka bon kosɛbɛ, ko u ka dumuni kɛ ka minni kɛ ka wasa o seli don na, ka lafiɲɛ baara bɛɛ la, min bɛ kɛ hadamadenw ka baara la, fo wusulan jeni ani ka na ni sarakaw ni sarakaw ye Matigi ɲɛ kɔrɔ tile caman kɔnɔ ani lafiɲɛ donw kama.
11 O baara kelen na kɛ lafiɲɛ donw na Matigi aw ka Elohim ka yɔrɔ senuma kɔnɔ. walisa u ka Israɛl kafari ni saraka ye tuma bɛɛ don o don, hakilijigin kama min ka di Matigi ɲɛ kɔrɔ, ani walisa a ka u minɛ tuma bɛɛ don o don ka kɛɲɛ ni i ka ci fɔlen ye cogo min na.
12 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ baara dɔ kɛ o la, walima ka taa taama na, walima ka foro sɛnɛ, a kɛra a ka so kɔnɔ, walima yɔrɔ wɛrɛ la, ani mɔgɔ o mɔgɔ bɛ tasuma mana, walima ka bagan si kan, walima ka kurun ta kɔgɔji kan, ni mɔgɔ o mɔgɔ bɛ fɛn dɔ gosi walima ka fɛn dɔ faga, walima ka bagan walima kɔnɔ dɔ faga, walima ka bagan walima kɔnɔ walima jɛgɛ minɛ, walima ka sunɔgɔ walima ka kɛlɛ kɛ lafiɲɛ donw na:
13 Mɔgɔ min bɛ o kow dɔ kɛ lafiɲɛ don na, o tigi bɛ sa, fo Israɛldenw ka lafiɲɛ donw labato ka kɛɲɛ ni ci fɔlenw ye jamana lafiɲɛ donw ko la, i ko a sɛbɛnnen bɛ sɛbɛnfura

minnu kan, a ye minnu di ne bolo, walisa ne ka waatiw sariyaw sɛbɛn i ye, ani waatiw ka kɛɲɛ ni u ka donw tilacogo ye. Donw tila-tilacogo jate bɛ dafa ni nin ye.